

[illegible]

စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ (၃)လ တစ်ကြိမ် ထုတ်ဝေသည်

စီမံ / ပို့ချရေး ဂျာနယ်

စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ (၃)လ တစ်ကြိမ် ထုတ်ဝေသည်

rmwdm

uAsm u@		
c.s.O u 0efk rfb0	arm&armp ef	1
u'ef&wmc:pa om c.s.O	Zef&x&kf	2
aqmify;u@		
pOf u f; ywz&tr yefw&f&ESo b mOyw0efusi k efod&;	a'yu fwmOq&arm if	3
E&fWu m t ult nDyif&frif&maom owift cuft v u&pepf	c&dlof&ESo Lmcif(FERD)	11
ukÖD&w&icifzib&ES&nft cin&a&;rsm;q&E&m	t &m x rfrsm;(&i j&ED&ES&B	18
o&lu m i f&p&m rsm;	ES&kÖD&ñefum;rl Op&me	
2012-2013 &i f&ED&ES&ppc:uf	armi&i f&ED' &)	22
t &nft ao;&ESo m pm&ift ifuel*Pefrsm;jzpa&apa&;	y&arm u© a'yu fwm&aom if& ;	25
pm;ey&d©lv&ES&ml&f&Swi&E&E&; pk&fy&d&;v&k&efayif&pnfv&E&qm i f&cif	x i&t m i&azmf	29

ykfSwrf

- ruESKZf - pDzld
- twiftiyift qif - [e]rinf
- pmrbijicuft rSf - 5300070114
- xwâ0ol - a':0Qarmif
ñefu,m;a&;rSf(okwoeEShd&;Xme)
A[ñ&ift iftzU
pDeESb@ma&0efu Dme/
ykfb - 0Dwkefaumf
aumrwpfme , ykfb(r-09744)
r*vawmifnefu, f&efukfu
alunfjmw0etH - ukfexefDif(09448011030)
- wezk - 1000-uyf

CSO ဟု ဝန်ထမ်းဘဝ

နိုင်ငံတော်ကြီးဖွံ့ဖြိုးရာ
စာတွေ့များနဲ့ မလုံလောက်ပါ
ပြည်စုံမှန်စွာကိန်းဂဏန်းများ
သေချာစိစစ်ရမည်ဗျား။
ကျောင်းခန်းထဲကသင်ခန်းစာ
လက်တွေ့ဘဝနဲ့ ကွာခြားတာ
သတိချပ်ရမှာ . .
စိတ်ရှည်နိုင်မှ Data ရ
CSO မှ ဝန်ထမ်းဘဝ။
ဌာနစုံမှစာရင်းရရှိရန်
ကြိုးစားဆောင်ရွက်ပြန်
တိကျမှန်ရေးဦးစားပေး
မိမိတာဝန်လေး။
ကုန်ဈေးနှုန်းကြီးတည်ငြိမ်ရန်
ဈေးနှုန်းကောက်ကြပြန်
မနွေးအမြန်ပေးပို့ရေး
လက်လီလက်ကား Outlets ဈေး။
လူမှုစီးပွားကိန်းများစွာ
စုစည်းကောက်ခံနိုင်ရေးမှာ
ပြောဆိုယဉ်ကျေးဆက်ဆံရေး
ကိုယ်ပိုင်အရည်အချင်းလေး။
လေ့လာသုံးသပ် ဆုံးဖြတ်ရန်
စစ်တမ်းကောက်ကြပြန်
ရံဖန်ရံခါ လိုလျှင်ရောက်
ဒေသစာရင်းအခြေပြုထောက်
နေပူမိုးရွာတလျှောက်လျှောက်။
လုပ်ငန်းတာဝန် များလှတာ
CSO က ဝန်ထမ်းပါ
စေတနာကိုစုအရင်းပြု
အောင်မြင်နိုင်မည် ယုံကြည်မှု ။

■ Maw Maw Sann

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ

CSO

CSOကိုဘာဌာနလဲကွယံ
တစ်ခါလည်းမကမေးသူရယ်
ဖြေပါ့မယ်ကွယ်တို့ဌာနက
ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့ခေါ်ပါကွယ်...

ဒေသတွင်းဝယ်လူမှုစီးပွား
စာရင်းများလည်း ပြုစုတယ်
စာရင်းတောင်းတာအလကားမဟုတ်
အများအကျိုးအတွက်အလုပ်ကွယ်
စာရင်းအခြေခံအမှန်ရဖို့
ကူညီမလို့ပေးကြကွယ်...

စာရင်းအင်းဆိုတာအလကားတဲ့
မတရားလည်းပြောသူရယ်
သင်ဈေးဝယ်တောင် အမည်များရင်
စာရင်းထားလို့မှတ်ရတယ်
တို့ဌာနဟာ အလကားမဟုတ်
မတရားလုပ်ရင်ထောက်ပြမယ်...

ဈေးနှုန်းကောက်မယ်အမှန်ပြောကွယံ
နိုင်ငံတော်အတွက် အရေးကြီးတယ်
ဈေးနှုန်းတွေကိုအမှန်ရမှ
ဈေးဆနှုန်းလေးမှန်ပါ့မယ်
ဈေးဆနှုန်းဟာ တကယ်မှန်မှ
မူဝါဒတွေကောင်းကြမယ်...

မူဝါဒဟာ ဘာအသုံးဝင်လဲ
မစဉ်းစားဘဲ မေးသူရယ်
သင်အိမ်အသုံးမှာအဆင်ပြေဖို့
ဈေးနှုန်းငြိမ်အောင်ထိန်းပေးမယ်
ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်ဈေးမကြီးမှ
သင့်ဝမ်းမီးလေး အေးဆေးမယ်...

စစ်တမ်းကောက်မယ်ဖြေကြဦးကွယံ
အလုပ်ရှုပ်တယ်မထင်နဲ့ကွယ်
ဘဝတွေကိုအမှန်သိမှ
အမြန်ညှိလို့ထိန်းနိုင်မယ်
ထိန်းသိမ်းဖို့ဆို စာရင်းရှိမှ
အရင်းသိလို့ဆုံးဖြတ်တယ်...

ဟိုမေးသည်မေး လာမမေးနဲ့
နားမအေးဘူး ပြောသူရယ်
လူမှုအခြေခံအမှန်သိမှ
ထိမိလှတဲ့စာရင်းရမယ်
ထိုစာရင်းကိုအသက်သွင်းလို့
လိုအပ်ခြင်းကိုဖြည့်ဆည်းတယ်...

တို့ဌာနကိုချစ်သလားတဲ့
မတရားမေးတဲ့ ကိုယ့်လူရယ်
CSOကိုသိပ်ကိုချစ်လို့
အိပ်ယာဝင်တိုင်း အော်မိတယ်
ချစ်တယ်...

အရာအားလုံးကိုကောင်းစေချင်သူ
ဇွန်ရွှေထိုက်

စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး

|ဒေါက်တာဝါဝါမောင်|

သင့်တင့်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သည် လူသား နှင့် သက်ရှိ သတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်
စေနိုင်သကဲ့သို့ လူသား/ သက်ရှိသတ္တဝါသည်လည်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ်တွင် မှီခို
လျက်ရှိသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ယိုယွင်းပျက်စီးမှုသည် လူသား/ သက်ရှိသတ္တဝါတို့အား
ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိသည်။ ကမ္ဘာ့လူဦးရေသည် ၁၈ ရာစုနှစ်က (၁ ဘီလီယံ) သာ တည်ရှိခဲ့သော်
လည်း ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် (၇.၄) ဘီလီယံကျော် တည်ရှိလာခဲ့သည်။ လူဦးရေတိုးပွားလာသည်နှင့်
အမျှ လူနေမှုပုံစံ (Life Style) များလည်း ပြောင်းလဲလာသည်ကို တွေ့ရှိရပေမည်။ လူသားတို့
အတွက် လိုအပ်ချက် (Needs) နှင့် လိုအင်ဆန္ဒ (Wants) တို့ များပြားလာသည်နှင့်အမျှ
သယံဇာတအရင်းအမြစ်များ (Natural Resources) အပေါ် ထုတ်နုတ် သုံးစွဲလာကြခြင်းဖြင့်
ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်လာခဲ့သည်။ သယံဇာတရှားပါးမှုနှင့် လောင်စာစွမ်းအင်ရှားပါးမှုပြဿနာ
နှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရပေသည်။ ထို့ပြင် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ယိုယွင်းလာခြင်းဖြင့် စိန်ခေါ်မှု
အသစ်များ ဖြင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့လာနိုင်ပေသည်။

၂၀ ရာစုသို့ရောက်ရှိလာချိန်တွင် Globalization အသီးအပွင့်တို့ကို ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ အကြား ညီမျှစွာ ခွဲဝေခံစားနိုင်ရန် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ ရာစုသစ်ကြေညာချက် (Millennium Declaration) အဖြစ် ကြေညာခဲ့သည့် ထောင်စုနှစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များသည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်အကုန်တွင် ပြီးဆုံးခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ ကမ္ဘာ့ ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များသည် ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးမှု ပန်းတိုင် များ (MDGs)အဖြစ်မှ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှု ပန်းတိုင် များ (SDGs)အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲလာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ (Millennium Development Goals-MDGs)အား ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ အကြား ညီမျှစွာခွဲဝေခံစားနိုင်ရန် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ ရာစုသစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုလမ်းညွှန်အဖြစ် ၂၀၀၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်း ချမှတ် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ကြရာတွင် မပြီးဆုံးသေးခဲ့သော လုပ်ငန်းစဉ်များလည်း တည်ရှိခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလကုန်တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် ကုလသမဂ္ဂ စုံညီအစည်းအဝေးတွင် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှု ပန်းတိုင်များ (Sustainable Development Goals -SDGs) များအား အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ၂၀၁၆ ဇန်နဝါရီလ (၁) ရက်နေ့မှ စတင်၍ အသက်ဝင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှု ပန်းတိုင်များအဖြစ် စုစုပေါင်းပန်းတိုင်(၁၇)ခု၊ ရည်မှန်းချက်ပေါင်း(၁၆၉)ခု ရှိပြီး တိုင်းတာမည့် ညွှန်ကိန်းပေါင်း (၂၀၀) ကျော်ရှိပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်ရန် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှု ပန်းတိုင်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

- ပန်းတိုင် (၁)- နေရာအနှံ့ဆင်းရဲမှုပုံစံအားလုံး အဆုံးသတ်ရေး၊
- ပန်းတိုင် (၂) - ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှု အဆုံးသတ်ရေး၊ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး၊ အာဟာရ ပြည့်ဝမှု တိုးတက်ရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်စိုက်ပျိုးရေး ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်စေရေး၊
- ပန်းတိုင် (၃) - လူတိုင်းစေ့ ကျန်းမာရေးနှင့် သာယာဝပြောရေး၊
- ပန်းတိုင်(၄)-လူသားအားလုံး အကျိုးဝင်ကာ ညီညွတ်မျှတပြီး အရည်အသွေးရှိသည့် ပညာ သင်ယူ နိုင်ရေးနှင့် ဘဝတစ်လျှောက် အစဉ်လေ့လာ သင်ယူနိုင်သော အခွင့်

အလမ်း ရရှိရေး၊

- ပန်းတိုင် (၅)- ကျားမ တန်းတူညီမျှရရှိရေးနှင့် အမျိုးသမီးများ၊ အမျိုးသမီးငယ်များ အားလုံးစွမ်းပကားတိုးမြှင့်စေရေး၊
- ပန်းတိုင် (၆) - လူသားတိုင်း သန့်ရှင်းသော သောက်သုံးရေနှင့် မိလ္လာစနစ် ရရှိရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်သော စီမံခန့်ခွဲမှုဖြစ်ပေါ်စေရေး၊
- ပန်းတိုင် (၇)- လူသားတိုင်း တတ်နိုင်သော၊ စိတ်ချရသော၊ ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲသော၊ ခေတ်မီ စွမ်းအင် ရရှိရေး၊
- ပန်းတိုင်(၈)-စဉ်ဆက်မပြတ်နှင့်အားလုံးပါဝင်နိုင်သည့် ရေရှည်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု တိုးတက်စေရေး၊ လုပ်သားပြည့် အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးနှင့် အားလုံးအတွက် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိ၍ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အလုပ်အကိုင် တိုးတက်ဖြစ်ပေါ် ရရှိစေရေး၊
- ပန်းတိုင်(၉)-ကြံ့ခိုင်သောအခြေခံအဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ခြင်း၊ အားလုံး အကျိုးဝင်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့သည့်စက်မှုထူထောင်ခြင်းနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုများအား အားပေးမြှင့်တင်ရေး၊
- ပန်းတိုင် (၁၀)- နိုင်ငံတွင်းနှင့် နိုင်ငံများအကြား မညီမျှမှုလျှော့ချရေး၊
- ပန်းတိုင် (၁၁)- အားလုံး အကျိုးဝင်ပြီး လုံခြုံစိတ်ချစွာဖြင့် ကြံ့ခိုင်ပြီး ရေရှည် စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်မှုကို ဖြစ်စေမည့် မြို့ပြများနှင့် အခြေချနေထိုင်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေရေး၊
- ပန်းတိုင်(၁၂)- ရေရှည်တည်တံ့စေမည့်စားသုံးခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်ခြင်းပုံစံများ ဖြစ်ပေါ်စေရေး၊
- ပန်းတိုင် (၁၃)- ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ၎င်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို လျော့ပါးစေရေးအတွက် အရေးကြီးလုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရေး၊
- ပန်းတိုင် (၁၄)- စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေရန် ပင်လယ်၊ သမုဒ္ဒရာနှင့် ရေသယံဇာတများကို ရေရှည်တည်တံ့စွာ အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး၊
- ပန်းတိုင် (၁၅) - ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဂေဟစနစ်အား

ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းကာရေရှည်တည်တံ့အောင်အသုံးပြုရေး၊ သစ်တောများ ရေရှည်တည်တံ့စေရန် စီမံခန့်ခွဲရေး၊ သဲကန္တာရများ ဖြစ်ပေါ်စေမှုအား ပပျောက်စေရေး၊ မြေယာ ပြုန်းတီးယိုယွင်းပျက်စီးမှု ရပ်တန့်စေရေး၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ ပြုန်းတီးမှုရပ်တန့်စေရေး၊

➤ ပန်းတိုင်(၁၆)-စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ငြိမ်းချမ်း၍ အားလုံး ပါဝင်နိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများ တိုးတက်စေရေး၊ အားလုံးအတွက်တရားမျှတမှုဖြစ်ပေါ်စေရေးနှင့် အဆင့်တိုင်း၌ ထိရောက်၍ တာဝန်ခံမှု၊ တာဝန်ယူမှုရှိသော၊ လူတိုင်းအကျိုးဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ ထူထောင်ရေး၊

➤ ပန်းတိုင်(၁၇)- အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအား ဖြစ်ပေါ်စေမည့် အထောက်အပံ့များ အားကောင်းစေခြင်းနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများ ရှင်သန်အားကောင်းစေရေး၊

စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များသည် လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးတို့နှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိခြင်းကြောင့် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင် (၁၇) ခုသည်လည်း အလွန်ကျယ်ပြန့်သည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ သို့သော် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးသည်လည်း ရေရှည်တွင် လူတို့၏ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး တို့နှင့်ဆက်စပ်လျက်ရှိခြင်းတို့ကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးကို ဆောင်ရွက်နိုင်မှသာ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များအား အောင်မြင်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ယိုယွင်းလာမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အကြောင်းရင်းများ

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ယိုယွင်းလာမှုကိုဖြစ်ပေါ်စေသည့် အကြောင်းရင်းများ (Major Causes for Environmental Degradation) တွင် သစ်တောများ ပြုန်းတီးလာခြင်း၊ လူဦးရေတိုးပွားလာမှုနှင့် လူနေမှုစနစ် ပြောင်းလဲလာခြင်း၊ စက်မှုကဏ္ဍတိုးတက်လာခြင်း၊ စွမ်းအင်တိုးမြှင့်သုံးစွဲလာခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ပျက်ယွင်းစေသော ဓာတ်ငွေ့များ ထုတ်လွှတ်မှုမြင့်မားလာခြင်းတို့

ပါဝင်သည်။ အကျိုးဆက်များအနေဖြင့် မြေငလျင်အန္တရာယ်၊ တောမီးလောင်ခြင်း၊ မြေပြိုခြင်း၊ ရေလွှမ်းမိုးခြင်း အန္တရာယ်များ၊ မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခြင်း၊ အပူလှိုင်းအန္တရာယ်ကျရောက်ခြင်း၊ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်း၊ မီးခိုးမြူပြဿနာများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထို့အပြင် နောက်ဆက်တွဲ ပြဿနာများအဖြစ် သဘာဝသယံဇာတများ ရှားပါးလာခြင်း၊ စီးပွားရေးကြပ်တည်းမှုများ၊ လူများအစုလိုက်၊ အပြုံလိုက်ရွှေ့ပြောင်းရခြင်း၊ အိမ်ယာပဲ့မှုများ၊ ကျန်းမာရေး ဆိုးကျိုးများ၊ လူမှုရေးစနစ် ပျက်စီးမှု၊ နိုင်ငံရေးစနစ် မတည်ငြိမ်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် ဆိုးကျိုးများကြောင့် နောင်ကာလ၏ မျိုးဆက်သစ်များ နစ်နာမှုမရှိစေရန် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှု (Sustainable Development) ဟူသော သဘောတရားပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှု

စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှု (Sustainable Development) ဆိုသည်မှာ နောင်လာ နောက်သားတို့၏ စားသုံးမှုမလျော့စေဘဲ လက်ရှိလူသားတို့၏ လိုအပ်ဆန္ဒများကို ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုသည် လူသားတို့၏လုံခြုံမှုကို ခြိမ်းခြောက်မှုဖြစ်ပေါ်နေခြင်းတို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့လူသားတိုင်း အလေးအနက်ထားရမည့် ပြဿနာပင်ဖြစ်ပေသည်။ ဤကမ္ဘာစကြဝဠာတစ်ခုလုံးတွင်ရှိသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်မှ သယံဇာတများကို ထိန်းသိမ်းရန်မှာ ကမ္ဘာ့လူသားများအားလုံး၏ တာဝန်ပင်ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာကြီးပူဇွန်မှုကို လျော့ချရေး

ကမ္ဘာကြီးပူဇွန်မှုကို လျော့ချရန် ကမ္ဘာကြီးပေါ်တွင် သင့်တင့်မျှတကောင်းမွန်သော ရာသီဥတုဖြစ်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်များမှာ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် ဓာတ်ငွေ့လျော့ချရေး၊ သစ်တော၊ သစ်ပင်များ ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပြုစုပျိုးထောင်ရေး၊ ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်သုံးစွဲရေး၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ လျော့ချရေး၊ ရေအရင်းအမြစ် ထိန်းသိမ်းရေး၊ အဆိပ်နှင့် ဓာတုပစ္စည်းသုံးစွဲမှုလျော့ချရေးတို့ပင် ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့လေထုအတွင်း

မှန်လုံအိမ်အာနိသင်ဓာတ်ငွေ့များ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ် လျက်ရှိသည်။ မှန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့များကြောင့် ကမ္ဘာမြေ မျက်နှာပြင် အပူချိန်မြင့်မားမှုများတွေ့ရှိရပေသည်။ ကမ္ဘာ့ မျက်နှာပြင် အပူချိန်မြင့်မားမှု၏ အကျိုးဆက်ကြောင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ မှန်လုံ အိမ် ဓာတ်ငွေ့များ (Greenhouse Gases) များပြား ပျံ့နှံ့ လာသည့်အတွက် နေမှဖြတ်သန်းလာသော အပူရှိန်အား ကမ္ဘာမြေကြီးမှစုပ်ယူနိုင်မှု နည်းပါးလာသည်။ ရေငွေ့နှင့် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်၊ မီသိန်းနှင့် နိုက်ထရိုဂျင် အောက် ဆိုက်တို့ဖြစ်ပေါ်မှုများပြားလာခြင်းကြောင့် အပူငွေ့များ ကိန်းအောင်းမှုများပြားလာသည်။ လူတို့၏အပြုအမူနှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များကြောင့် ပိုမိုဆိုးရွားလာခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့အပူချိန်သည် ၂၀ ရာစုမှစ၍ တစ်ဖြည်းဖြည်း မြင့် တက်လာခဲ့ရာ မိုးရွာသွန်းမှုပုံသဏ္ဌာန်များ ပြောင်းလဲ သွားပြီး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်မှုအပေါ် အကျိုးသက် ရောက်မှုများ ရှိနေပေသည်။

မှန်လုံအိမ်အာနိသင်ရှိသော ဓာတ်ငွေ့ အကျိုး သက်ရောက်မှု (Greenhouse Gases Effect) ကြောင့် ကမ္ဘာ့ မှုအပူငွေ့များ ပြန်မထွက်နိုင်ဘဲ ကမ္ဘာ့အပူချိန် မြင့်မား လာကာ ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာစေခဲ့သည်။ မှန်လုံအိမ်ဓာတ် ငွေ့ထုတ်လွှတ်သောကဏ္ဍများအဖြစ် စွမ်းအင်ကဏ္ဍ၊ စက်မှုကဏ္ဍ၊ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၊ သစ်တောကဏ္ဍ၊ စွန့်ပစ် ပစ္စည်းကဏ္ဍများကို တွေ့ရှိရသည်။ FAO နှင့် UNEP တို့၏ လေ့လာမှုများအရနှစ်စဉ် သစ်တောပြုန်းတီးမှုမှာ ဘရာဇီးလ် နိုင်ငံ၌ ၂၆. ၅%၊ ဇမ်ဘီယာနိုင်ငံ၌ ၉. ၂% ၊ အင်ဒိုနီးရှား နိုင်ငံ၌ ၆. ၁% ရှိသည်။ သစ်တောများ ပျက်စီးရခြင်း အကြောင်းအရင်းများမှာ တောမီးလောင် ခြင်း၊ လူဦးရေတိုးတက်လာ၍ မြို့ရွာတိုးချဲ့ခြင်း၊ စက်မှုဇုန် များတိုးချဲ့ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်အတွက် သစ်တော များ ခုတ်ထွင်ခြင်း၊ သစ်ထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်း၊ တောင် ယာစိုက်ပျိုးခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။

အက်စစ်မိုးရွာသွန်းမှုသည် အပင်၏ဇီဝကမ္မ ပျက်စီးစေခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပြုန်းတီးခြင်း တို့ကို ဖြစ်ပေါ် စေနိုင်ပြီး မော်တော်ကားမှထွက်သော ကာဗွန်မိုနောက် ဆိုဒ်၊ ဆာလဖာဒိုင်အောက်ဆိုဒ်၊ ခဲအမှုန်များသည် အပင်

များကို သေကြေပျက်စီးစေနိုင်သည်။ လူသားတို့၏ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးကို ထိခိုက်နိုင်သည်။ သစ်တော များကို အသုံးပြုပုံပြုနည်းနှင့်ပတ်သက်၍ အစိုးရမူဝါဒ များ၏ လွှမ်းမိုးမှုလည်းရှိသည်။ မြေယာသစ်များ ဖော် ထုတ်ခြင်း၊ ဆည်တာတမံတည်ဆောက်ခြင်းတို့၏ ဆိုးကျိုး အဖြစ် ဂေဟစနစ်ပျက်စီးစေခြင်း၊ မြစ်ချောင်းတိမ်ကော မှုများဖြစ်ပေါ်စေခြင်း၊ ဆိုးရွားသောရာသီဥတုဖောက်ပြန် မှုများကြောင့် သဘာဝအပေါ် မှီခိုနိုင်မှုအားနည်းလာပြီး စွမ်းအင်သုံးစွဲမှု မြင့်တက်လာနိုင်ပေသည်။ စွမ်းအင် သုံးစွဲမှုမြင့်တက်လာသည်နှင့်အမျှ စွမ်းအင်မလုံလောက် သော၊ ရွားပါးသော ပြဿနာ ရင်ဆိုင်ရမှုမှတစ်ဆင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုကို ပိုမိုဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိမ်းသိမ်းရန် ပူးပေါင်းမှုများ

၂၁ ရာစု Globalization ခေတ်တွင် ကမ္ဘာ့ လုံခြုံရေးကို ခြိမ်းခြောက်စိန်ခေါ်မှုများအနက် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ယိုယွင်းပျက်စီးမှုကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုးဆက်များသည် သမားရိုးကျ မဟုတ်သော ခြိမ်း ခြောက်မှု (Non-traditional threat) အဖြစ် ကမ္ဘာ့အနှံ့ ပျံ့နှံ့နေသည်ကို တွေ့ရှိရပေမည်။ လူသားများ အသက် ရှင်နေထိုင်ရန်အတွက် မှီတင်းနေထိုင်ရသည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်၏ ယိုယွင်းမှုပြဿနာများသည် မိမိနိုင်ငံ အပါအဝင် ကမ္ဘာကြီး၏ လုံခြုံရေးကိုပါ ခြိမ်းခြောက်လာ ပြီဖြစ်၍ လူသားအားလုံး၏ အရေးကိစ္စအဖြစ်ခံယူပြီး အရှည်မျှော်တွေးကာ စိတ်ကောင်းစေတနာများဖြင့် နောင်လာနောင်သားမျိုးဆက်သစ်များ အန္တရာယ်ကင်းစွာ နေထိုင်နိုင်ရေးအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်း ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော မဟာဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာကောင်း များ စူးစမ်းဖော်ထုတ်ကာ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများမှ ဦးဆောင်၍ နိုင်ငံများအကြား၊ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံသားများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသာ အောင်မြင်မှုရရှိနိုင်ပေမည်။

ကာဗွန်ဓာတ်ငွေ့များ လျော့ပါးအောင် ကြိုးစား ပြီး ကမ္ဘာကြီးပေါ်တွင် သင့်တင့်မျှတသော၊ ကောင်းမွန် သော ရာသီဥတုဖြစ်လာစေရန်အတွက် ကာဗွန်ထုတ်လွှတ် မှုအနည်းဆုံး ဖြစ်စေမည့် စွမ်းအင် (ဥပမာ- နေရောင်

ခြည်စွမ်းအင်၊ လေစွမ်းအင်) စသည့် အစားထိုး ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်များကို အသုံးပြုခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး နည်းပညာရပ်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ကို ပိုမိုတိုးတက်စေခြင်း၊ ကာဗွန်စုပ်ယူနိုင်သည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် စက်မှုနှင့် အခြား လုပ်ငန်းများမှ ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှုများကို ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်ခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ ဖြင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲလာမှုပြဿနာများကို ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ များအားလုံး ပူးပေါင်းလက်တွဲ တိုက်ဖျက်ကြရန် အထူး လိုအပ်နေသည်။

အာဖရိကဒေသနိုင်ငံများ၊ အာရှနှင့် တောင် အာရှဒေသနိုင်ငံများတွင် ကမ္ဘာ့ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှု၏ အကျိုးဆက်များကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ခံစားရလျက်ရှိရာ ဒေသတွင်းနိုင်ငံများနှင့် ကမ္ဘာ့အဖွဲ့အစည်းများ အထူး အလေးပေးဖော်ဆောင်ရမည့် ကဏ္ဍများဖြစ်လာခဲ့ပါ သည်။ ထို့ကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်မှု နည်း ပါးစေသော နည်းပညာများ (Environmental Friendly Technologies) လွှဲပြောင်းရယူရေး၊ ကာဗွန်ခရက်ဒစ် ရောင်းဝယ်မှု (Carbon Credit Trading)၊ သဘာဝပတ် ဝန်းကျင်ကို ပိုမိုဆိုးဝါးပျက်စီးစေမည့် အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းမှ အခြား အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းသို့ (Alternative Livelihood) သို့ ပြောင်းလဲစေခြင်း၊ ထိုသို့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြောင်းလဲစေလိုက်သော ထုတ် ကုန်များအတွက် ဈေးကွက် (Market) ရရှိစေခြင်း၊ အသေး စားချေးငွေများ (Micro credit) ဖန်တီးရရှိစေခြင်း၊ မီဒီယာများမှ တစ်ဆင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှု အသိအမြင် (Environmental Awareness) ရရှိစေခြင်း၊ လူတို့၏ နေထိုင်စားသောက်မှု ပုံစံ (Life Style) ပြောင်း လဲစေခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှု အသိအမြင်ကို ပိုမိုပြန့်ပွားစေရေးအတွက် မူလတန်း၊ အလယ်တန်း ကျောင်းပညာရေး၌ပင် ကျောင်းသင်ခန်းစာ၌ ထည့်သွင်း သင်ကြားစေခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ယိုယွင်းပျက်စီး မှုနှင့် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆွေးနွေးပွဲများ၊ နီးနှောဖလှယ်ပွဲများ၊ စာတမ်းဖတ်ပွဲများ စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အရှေ့တောင်အာရှဒေသသည် ကမ္ဘာ့ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှု အခြေအနေများ၌ အဆိုးဝါးဆုံး ခံစားရသည့် နေရာတစ်ခုဖြစ်လာနိုင်သည်ဟု သိပ္ပံပညာရှင်များက ခန့်မှန်းထားသည့်အတွက် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် သက်တမ်း ကုန်ဆုံးမည့် ကျိုတိုစာချုပ်တွင် တင်ပြစရာဖြစ်လာမည့် အဓိကမေးခွန်းသည် တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် ဘရာဇီးကဲ့သို့ စက်မှုနိုင်ငံကြီးများအပေါ် ပိုမိုအာရုံစိုက်ရန် ဖြစ်သည်။ ကျိုတို သဘောတူစာချုပ်၏ Clean Development Mechanism ကို အကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် ဖွံ့ဖြိုး ဆဲနိုင်ငံများ ပူးပေါင်းပါဝင်ပြီး ရန်ပုံငွေထူထောင်ရေးသည် အရေးပါလာပြီဖြစ်သည်။

သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျှော့ချရေးတို့၏ ဆက်စပ်မှု

Globalization ၏ အသီးအပွင့်တို့ကို ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ များအကြား ညီမျှစွာ ခွဲဝေခံစားရန် ၂၁-ရာစုနှစ်သို့ ရောက်ရှိလာချိန်တွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ ရာစုသစ် ကြေငြာချက် (Millennium Declaration) အဖြစ် ဆင်းရဲ ချမ်းသာသော နိုင်ငံများ အားလုံးတို့အတွက် ဆင်းရဲ မွဲတေမှု ပပျောက်ရေး (Eradication of poverty) နှင့် လူသားဖွံ့ဖြိုးမှု (Human Development) တို့အတွက် ထောင်စုနှစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုနှစ်တိုင်များ (Millennium Development Goals-MDGs) တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စဉ်ဆက်မပြတ် ထိန်းသိမ်းမှု (Environmental Sustainability) ပန်းတိုင်သည် သတ္တမမြောက် ပန်းတိုင်ဖြစ်ပေရာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ကို ကာကွယ်ခြင်းအားဖြင့် မိမိနိုင်ငံသားများသာမက ကမ္ဘာ့လူသားဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ရာ ရောက်ပေမည်။

သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး (Envi-ronment Preservation) နှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျှော့ချရေး (Poverty Reduction) တို့သည်လည်း နီးစပ်စွာ ဆက်စပ် လျက် ရှိပေသည်။ အသေးစားချေးငွေ လုပ်ငန်း (Micro credit) သည် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျှော့ပါးရေး (Poverty Alleviation) နှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု (Economic

Development) ၏ လမ်းကြောင်းတစ်ခုရပ်အနေဖြင့် မကြာမီ နှစ်များက ခေတ်စားပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ Microfinance သည် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးမှုကို ပိုမိုဖြစ်ပေါ်စေပြီး လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ သာရေး၊ နာရေးများတွင် အသုံးပြုမည့် ဝင်ငွေကို ရရှိစေနိုင်သည့်အပြင် အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများအတွက် ပညာသင်ကြားမှုနှင့် အခြားသော လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းများကို ဖန်တီးပေးစေသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတွင် အလွန်အောင်မြင်ခဲ့သည့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းသည် အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးလုပ်သားထုကို အသုံးချရာရောက်ပြီး နိုင်ငံအတွက် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား (Productivity) တိုးတက်လာနိုင်သကဲ့သို့ အမျိုးသမီးများ လမ်းမှားမရောက်စေနိုင်အောင် ဆွဲဆောင်အားပေးမှု နည်းလမ်း (Technique for empowering women) ပင်ဖြစ်ပေသည်။

Microfinance သည် ဆင်းရဲသားများအတွက် ချေးငွေဖန်တီးမှု (Access to credit) ကိုဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပြီး ကျယ်ပြန့်စွာ အသုံးပြုနိုင်သည့်အပြင် ၎င်းကို စီမံအုပ်ချုပ်ရသည်မှာလည်း လွယ်ကူပေသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလှူရှင်များ (International Donors) သည် တစ်နှစ်လျှင် Microfinance အပေါ်တွင် အမေရိကန် ဒေါ်လာ တစ်ဘီလီယံခန့် သုံးစွဲကြောင်း၊ ၂၀၀၅ ခုနှစ် စာရင်းအရ နိုင်ငံပေါင်း ၇၀ ၌ Microfinance ရရှိမှုမှာ လူသန်းပေါင်း ၁၀၀ နီးပါး ရှိပြီးဖြစ်သည်။

ပညာရှင်များ၏အဆိုအရကမ္ဘာပူဇွန်းမှုသည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၁၄၀ ကထက် တစ်ဒီဂရီ ဖာရင်ဟိုက်ခန့် ပိုမိုပူဇွန်းလာခဲ့သည်။ ထိုသို့ ပူဇွန်းလာရာတွင် ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် လူသားများကြောင့်ဖြစ်ပြီး ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ တောမီးလောင်မှုကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် လေထုအတွင်း နည်းပါးစေရန် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ချက်များကို နိုင်ငံပေါင်း ၁၀၀ ကျော်မှ အကြီးအကဲများမှ ၎င်းပြဿနာနှင့်ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ မှန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့ စုစည်းမှုထိန်းသားနိုင်ရန် နိုင်ငံတိုင်းကတိပြုခဲ့သည်။ နိုင်ငံပေါင်း ၁၅၀ မှ ကိုယ်စားလှယ် ၁၅၀၀ တို့သည် ကျိုတိုမြို့တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သော်လည်း

အမေရိကန်နိုင်ငံသည် Kyoto Protocol ကို လက်မှတ်ရေးထိုးမှု မရှိခဲ့ပေ။

ဥတုရာသီတည်ငြိမ်ရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ပါဝင်သင့်သော Stakeholders များ

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ယိုယွင်းမှုသည် လူသားအားလုံး၏ အရေးကိစ္စဖြစ်ပြီး တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း၊ တစ်နိုင်ငံတည်း၊ ဒေသတစ်ခုတည်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းမှုပြုရန် မတတ်နိုင်သကဲ့သို့ လူသားအားလုံးအသိနှင့်ယှဉ်၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့်သာ ကုစားနိုင်ပေမည်။ ထို့ကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရန် မှာ Stakeholder အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်ပေသည်။ အထက်ပါ လုပ်ဆောင်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် ထိုလုပ်ဆောင်ချက် အားလုံးနှင့် ပါဝင်သက်ဆိုင်သည့် (Stakeholders) များမှာ သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံအစိုးရ (Government) ၏ ဦးဆောင်မှု၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ (Private Sector) မှ ပူးပေါင်းပါဝင်ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်မှု၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (Intentional Organization)၊ ပြည်တွင်းနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ (Local and International NGOs) နှင့် လူထု (Community) ပါဝင်ပေသည်။

Stakeholder များ အကြား ပူးပေါင်းမှုမြှင့်တင်ရေး

ဥတုရာသီတည်ငြိမ်ရေးအတွက် နိုင်ငံအစိုးရ၏ ဦးဆောင်မှု (Government leadership) မှာ အလွန်အရေးပါပေသည်။ နိုင်ငံအစိုးရ၏ မူဝါဒများအပြင် နိုင်ငံတွင်းမှီတင်းနေထိုင်သော နိုင်ငံသားများအားလုံးပါဝင်လာနိုင်စေရန် ဗဟိုမှဦးစီးဆောင်ရွက်မှု၊ အဖွဲ့အစည်းများ (Institutions) အကြားပူးပေါင်းကာ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ယိုယွင်းမှု ကာကွယ်ရေးမဟာဗျူဟာများ ချမှတ်ခြင်း၊ ဥပဒေထိန်းသိမ်းမှု (Law Enforcement) တို့ လိုအပ်ပေသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ Corporation များသည် အမြတ်အတွက်သာ ဦးတည်

လုပ်ငန်းခြင်း (Profit Motive) နှင့်သာမက လူ့အဖွဲ့အစည်း (Society) ကိုလည်း တန်ဖိုးထားရပေမည်။ မိမိတို့လုပ်ငန်းသည် ဖောက်သည်များတည်ရှိနေခြင်းကြောင့်သာ စီးပွားရေးဆက်လက်ရပ်တည်နေနိုင်ပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းကောင်းမွန်တိုးတက်စေရန် စေတနာထားလျက် မိမိထုတ်ကုန်များကို ရွေးချယ်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ထုတ်ကုန်ဖွံ့ဖြိုးအောင်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းကာကွယ်မှုနှင့် စွမ်းအင် အသုံးပြုရာတွင် ချွေတာမှုဖြစ်စေသော (Environmental Friendly Technologies and Energy Saving Technologies) များ တီထွင်ခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်း၊ မိမိတို့ရရှိသည့် အမြတ်ထဲမှ လူ့အဖွဲ့အစည်း အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင် လှူဒါန်းခြင်း၊ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှု (Sustainable Development) အတွက် အလေးထားဆောင်ရွက်မှုစသည်ဖြင့် Corporate Social Responsibility အဖြစ် ဆောင်ရွက်လာခဲ့ကြသည်။ ဤသို့သော ဆောင်ရွက်မှုများသည် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ (Private Sector) များအကြား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သိက္ခာရှိစွာ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ကောင်းကျိုးကို လိုလားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် အမြတ်တစ်ခုအတွက် ပဓာနမထားဘဲ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ်များကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းအသုံးပြုမှုသာလျှင် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေသော လုပ်ငန်းနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း (Sustainable Business & Society) ကိုဖြစ်ပေါ်စေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လူသားတိုင်း ဥတုရာသီတည်ငြိမ်ရေးအတွက် သစ်ပင်စိုက်ခြင်း၊ သစ်တောများ စိမ်းလန်းစိုပြေရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်သင့်ပေသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသာမက လူသားအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် တစ်ဦးချင်းတစ်ယောက်ချင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော Four Rs ဟုခေါ်သည့် ဖြစ်စဉ်လေးခုနှင့် ဤကမ္ဘာစကြဝဠာတစ်ခုလုံးတွင်ရှိသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရေးအတွက် ရှားပါးသည့် သယံဇာတများကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ပေသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

- သဘာဝ သယံဇာတသုံးစွဲမှုကို လျော့ချရန် (Reduce)၊
- အသုံးပြုပြီးသော သဘာဝသယံဇာတများကို ထပ်ခါထပ်ခါ ပြန်လည်အသုံးပြုရန် (Reuse)၊
- အသုံးပြုပြီးပျက်စီးသွားသော ပစ္စည်းများကို ထုတ်လုပ်မှုဖြစ်စဉ်၌ ပြန်လည် အသုံးပြုရန် (Recycle)၊
- ဆန္ဒမရှိ၍ အသုံးမပြုလိုပါက၊ မစားသုံးလိုပါက ငြင်းဆန်ရန် (Refuse) တို့ ဖြစ်သည်။ ဤနည်းတို့ဖြင့် အလဟဿဖြစ်မှု (Waste) ကိုလျော့နည်းသက်သာစေနိုင်ပါသည်။

စီးပွားရေး အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးမှုတွင် ရေမြေတောတောင်တို့ဖြစ်သော သြကာသလောက၏ အလှအပများကို ခံစားရင်း အပန်းဖြေနိုင်သည့် သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်းသည် ၂၁ ရာစုတွင် ခေတ်စားနေပေရာ သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်း (Ecotourism) သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းလိုသည့် စိတ်ဓာတ်ရှိသူ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များအား ဆွဲဆောင်လျက်ရှိပေသည်။ သဘာဝအခြေခံ ခရီးသွားလုပ်ငန်း၏ ထူးခြားချက်တစ်ရပ်မှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ၌ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များကိုယ်တိုင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ဒေသတစ်ခု၏ ပေါက်ရောက်ပင်များ (Flora)၊ ဒေသတစ်ခု၏ တိရစ္ဆာန်များ (Fauna) နှင့် ယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာ (Cultural Heritage) တို့ကို ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များအားပြသကာ ဝင်ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာ ခရီးသွားလုပ်ငန်းပင်ဖြစ်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းမွန်ရေးကို မြှင့်တင်အားပေးနိုင်ပြီး ဒေသခံပြည်သူတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပေးသော သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်းသည် အသုံးပြုပြီး ပစ္စည်းများကို ပြန်လည်ပြုပြင်အသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် တစ်ကျော့ပြန် ထုတ်လုပ်ခြင်း (Recycling)၊ စွမ်းအင်ကို ထိရောက်စွာအသုံးပြုခြင်း (Energy Efficiency)၊ ရေကို ချွေချွေတောတာ သုံးစွဲခြင်း (Water Conservation) စသည့် အချင်းအရာများနှင့် ပြည့်စုံရပြီး ဒေသခံပြည်သူများ၏ စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းများကို မြှင့်တင် ဖော်ဆောင်ပေးရာလည်း ရောက်ပေသည်။

ဂေဟစနစ်များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း မှတစ်ဆင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ထိန်းသိမ်းခြင်း (Conservation of Biological Diversity) နှင့် ယဉ်ကျေးမှုလေ့ထုံးစံအသီးသီးကို စောင့်ထိန်းခြင်း (Cultural Diversity) အချက်မှာ သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများ စံနှုန်းကိုက်ရန် လိုအပ်ချက်ဖြစ်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဦးတည်ချက်ကို အလေးမူသည့် သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်းများသည် တစ်စစခေတ်စားလာခဲ့ခြင်းကြောင့် နိုင်ငံတကာ သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်းအသင်း (International Ecotourism Society) ကို ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် ထူထောင်ကာ ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း ကျယ်ပြန့်စွာအောင်မြင်စေရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြရာ ပိုမိုတိုးတက်အောင်မြင်လုပ်သင့်ပေသည်။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုသော် Globalization ဖြစ်စဉ်အရ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများနှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် ရိုက်ခတ်လျက်ရှိပါသည်။ ယနေ့မျက်မှောက်ကာလတွင် စစ်ရေးခြိမ်းခြောက်မှုများကို ဦးစားပေးထားသော Traditional Security Concept မှကျော်လွန်၍ သမားရိုးကျမဟုတ်သော လုံခြုံရေး (Non-Traditional Security) ဖြစ်ရာ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာနှင့် မိမိတို့ဒေသတွင်း ဆိုင်ရာအလိုက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများဖြစ်သည့် သဘာဝသစ်တောပြုန်းတီးမှု၊ သဘာဝတောမီးလောင်ခြင်း၊ ဓာတုဗေဒပစ္စည်းဆိုင်ရာညစ်ညမ်းမှု၊ လေထုညစ်ညမ်းမှု၊ ပင်လယ်ပြင်နှင့် မြစ်ချောင်းများညစ်ညမ်းမှုနှင့် ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာမှုဟူ၍ လူသားလုံခြုံမှု (Human Security) ကို ဦးတည်ခြိမ်းခြောက် လာခဲ့ကြပါသည်။

ထို့ကြောင့် သက်ရှိသတ္တဝါများနှင့် လူသားအားလုံးအတွက် အရေးကြီးသည့် ပြဿနာတစ်ရပ်မှာ ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင်ယိုယွင်းပျက်စီးလာသည့် အခြေအနေပင်ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်သုံးစုအတွင်း ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး အသိအမြင်သည် အပြည့်ပြည့်ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်၌လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံအတွင်း၌လည်းကောင်း၊ ထင်ရှားစွာပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီး စက်မှုနိုင်ငံကြီးများတွင် စီးပွားရေးတိုးတက်ဆောင်

ရွက်ရာ၌ ၎င်းတို့၏စားသုံးမှုနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုပုံစံများသည် သဘာဝသယံဇာတများ၊ လေထု၊ မြေထု၊ ရေထုညစ်ညမ်းမှုနှင့် မြေဆီလွှာပြုန်းတီးမှု စသည်တို့ကို ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ယခုအခါ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စက်မှုထွန်းကားရေး ဆောင်ရွက်ရာ၌ ပတ်ဝန်းကျင်ပြုန်းတီးမှု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါက ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုမရနိုင်ကြောင်း ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများသာမက ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများကပါ လက်ခံသဘောပေါက်လာကြသည်။ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုဆောင်ရွက်ရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဆိုသည်ကိုလည်း သဘောပေါက်လာကြသည်။

သို့ဖြစ်၍ ကမ္ဘာမြေပေါ်ရှိ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့၊ သယံဇာတပစ္စည်းတို့သည် လူသားအားလုံးတို့၏ ဘုံအမွေအနှစ်ဖြစ်ပေရာ လူသားအားလုံးက ထိန်းသိမ်းရန် တာဝန်ရှိပေသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်မှ အကျိုးခံစားခွင့်များကိုလည်း ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်က ထိန်းသိမ်းလာသကဲ့သို့ နောင်လာမည့် သားစဉ်မြေးဆက်အတွက်လည်း ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းထားခြင်းအားဖြင့် အညီအမျှ ခွဲဝေခံစားကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များကို ချမှတ်ထားရာတွင် ရည်မှန်းချက်ထားရာ နောက်ဆုံးနှစ်မှာ ၂၀၃၀ ခုနှစ် ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ပန်းတိုင်ထက်ပို၍ အရေးကြီးသည်မှာ အားလုံး ပါဝင်နိုင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှု (Inclusive Development) ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ရရှိသော အချက်အလက်များအရ တစ်ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာအားဖြင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ကျလာပြီး လူမှုစီးပွားရေးညွှန်းကိန်းများ တိုးတက်လာကြောင်း တွေ့ရှိရသော်လည်း ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများအကြား ညီမျှမှုမရှိသေးသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ အမှန်တကယ် ပြောင်းလဲမှုရရှိရန် လိုလားအပ်သော စိတ်ဓာတ် (political will) ဖြင့် ဥတုရာသီတည်ငြိမ်ရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ပါဝင်သင့်သော Stakeholders များအကြား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေရန်နှင့် ထိရောက်သော ပူးပေါင်းမှုများ မြှင့်တင်ရန် လိုအပ်ချိန်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

နိုင်ငံတကာအကူအညီ၏ ပွင့်လင်းမြင်သာသော သတင်းအချက်အလက်စနစ်

| ချီရိုဝင်၊ သူဇာဝင် (FERD) |

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ လူမှုစီးပွားရေးတည်ဆောက်ရန်လိုအပ်သောငွေကြေးအရင်းအနှီးကို နိုင်ငံတွင်းရှိထုတ်လုပ်မှု၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ စုဆောင်းမှု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စသည်တို့အပြင် ရရှိနိုင်သည့် အခြား အရင်းအမြစ်တစ်ရပ် မှာ နိုင်ငံခြား အကူအညီ အထောက်အပံ့များ ဖြစ်ပါသည်။ လူမှုစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို တည်ဆောက်ရာတွင် နိုင်ငံတော်ဘတ်ဂျက် သာမက နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် နိုင်ငံတကာ အကူအညီ အထောက်အပံ့များသည် လည်း အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် နိုင်ငံခြား အကူအညီအထောက်အပံ့များကို အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများနည်းတူ လက်ခံရရှိ ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာအဖွဲ့များ၏ အကူအညီသည် အဓိက နိုင်ငံခြား အကူအညီဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်အဖြစ် အချိန်ကာလ တစ်ခုအထိ ရပ်တည်ခဲ့သော်လည်း ယခု အချိန်ခါတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များ၏ အကူအညီ များလည်း တိုးတက်ရရှိလာပြီဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံ၏ ပွင့်လင်း ပြောင်းလဲလာသည့် အနေအထားများ၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဧပြီလမှ စတင် အကောင်အထည်ဖော်လာသည့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုများ၊ အမျိုးသားပြန်လည် စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့တိုးတက်မှု စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးကြောင့် အလှူရှင်နိုင်ငံ အဖွဲ့အစည်း အရေအတွက်လည်း တစ်စတစ်စ တိုးတက်လာသကဲ့သို့ ငွေကြေးအကူအညီ၊ နည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု အကူအညီ စသော အကူအညီအသွယ်သွယ်သည်လည်း တိုးတက်ဝင်ရောက်လာပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များ၏ လေ့လာမှုအနေအထားများအရ ၂၀၁၁ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အပြည်အပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၏ တရားဝင်ဖွံ့ဖြိုးမှု အကူအညီများ တိုးတက်ရရှိလာသဖြင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၄ ခုနှစ်ကာလများအတွင်း အကူအညီရရှိမှု အများဆုံးနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ် ရည်ညွှန်းခံခဲ့ရပါသည်။

တစ်ဖက်တွင်လည်း စီးဝင်လာသည့် နိုင်ငံခြားအကူအညီ အထောက်အပံ့များကို အမှန်တကယ် လိုအပ်သောဒေသများ၊ လုပ်ငန်းများ ပြည်သူများထံသို့ ရောက်ရှိခြင်း ရှိ-မရှိ၊ မည်မျှရောက်ရှိသည်ကို ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစေရန် နိုင်ငံခြား စီးပွား ဆက်သွယ်ရေး ဦးစီးဌာန သည် ပြည်သူတို့အကြိုက်ဖြစ်ပြီး မြန်မာ့မြေသို့ရောက်လာသည့် နိုင်ငံခြားသားများ အကြားတွင်လည်း ရေပန်းစားသည့် မြန်မာ့ အစားအသောက် တစ်မျိုး အမည်ဖြစ်သည့် ‘မုန့်ဟင်းခါး’ အမည်ဖြင့် အင်တာနက် အခြေခံ နိုင်ငံခြားအကူအညီ သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် (Aid

Information Management Systems-AIMS) www.mohingainfo ကိုအီးယူ၏ အထောက်အပံ့ပြုစုကြေးလှူ နိုင်ငံမှ နိုင်ငံခြားအကူအညီဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူ၏ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အကူအညီ၊ ဌာနတွင်း အိုင်တီပညာရှင်များ၏ ပေါင်းစည်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု၊ အလှူရှင်နိုင်ငံများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ နှင့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပူးပေါင်း ကူညီမှုများဖြင့် တည်ထောင်လွှင့်တင်ထားပြီးဖြစ်ရာ နိုင်ငံတော်သို့ စီးဝင်လာသည့် အကူအညီ အထောက်အပံ့များကို ပြည်သူများအလွယ်တကူ လေ့လာကြည့်ရှုနိုင်ရန် အဆိုပါဝက်(ဘ်)ဆိုဒ် အကြောင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ဝေမျှလိုက်ပါသည်။

နိုင်ငံခြား အကူအညီ သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် (Aid Information Management Systems-AIMS) နှင့် မုန့်ဟင်းခါး (Mohinga) ဝက်(ဘ်)ဆိုဒ်

၂၀၁၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၉ ရက်နေ့နှင့် ၂၀ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့သော ပထမအကြိမ် မြန်မာနိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး ဖိုရမ် (1st Myanmar Development Cooperation Forum – 1st MDCF) မှ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် နေပြည်တော် သဘောတူညီချက် (Nay Pyi Taw Accord) ၌ ‘စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းကို အထောက်အကူပြုရန်အတွက် နိုင်ငံခြားအကူအညီ စီမံခန့်ခွဲမှု သတင်း အချက်အလက် စနစ်တစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်ရေး လုပ်ဆောင်ရန်နှင့် အစိုးရနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များ၏ နိုင်ငံခြား အကူအညီ အထောက်အပံ့များ ထိရောက်မှုရှိရေး ဆောင်ရွက်မှုကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုနိုင်မည့် မူဘောင်တစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်စေရန်’ ပါဝင်ရာ ထို

“AIMSသည် ပေးအပ်သော အကူအညီများ အကျိုးရှိ ထိရောက်စေရေးနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစေရေးသာမက ဦးစားပေး အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲမှုများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန်၊ ဖွံ့ဖြိုးမှု ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးတွင် အစီရင်ခံစာများ တိတိကျကျ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ သိရှိနိုင်ရန် စသည်တို့ကိုလည်း...”

ရည်မှန်းချက် လုပ်ငန်းကို နိုင်ငံခြား အကူအညီ သတင်း အချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်(AIMS) ဝက်(ဘ်)ဆိုဒ် ကိုထူထောင်ခြင်းက လုပ်ငန်းများအတွက် အသက်စတင် သွင်းသည့် သဘောလည်းဖြစ်ပါသည်။ AIMS သည် ပေးအပ်သော အကူအညီများ အကျိုးရှိ ထိရောက်စေ ရေးနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစေရေး သာမက ဦးစားပေး အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲမှုများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိစေရန် ဖွံ့ဖြိုးမှု ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးတွင် အစီရင်ခံမှု များ တိတိကျကျ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ သိရှိနိုင်ရန် စသည် တို့ကိုလည်း ရည်ရွယ်ပါသည်။

နိုင်ငံခြား အကူအညီ သတင်း အချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် (AIMS) ဝက်(ဘ်)ဆိုဒ် “www.mohin-gainfo” အား ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်နှင့် ၈ ရက်နေ့များတွင် နေပြည်တော်၌ ကျင်းပပြုလုပ် သော တတိယအကြိမ် မြန်မာနိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးဖိုရမ် (3rd Myanmar Development Cooperation Forum-3rd MDCF) တွင် အောင်မြင်စွာ လွှင့်တင်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါစနစ်မှာ အလှူရှင်နိုင်ငံများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနှင့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အကူအညီပေးမှု များဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို အချိန်နှင့် တပြေးညီ နိုင်ငံခြားအကူအညီ စီမံခန့်ခွဲမှု သတင်း အချက်အလက် စနစ်(AIMS) အတွင်းသို့ ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင် ဝင်ရောက် ဖြည့်သွင်းစေသည့် စနစ်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့စနစ်တွင် ၎င်းတို့ မှ တိုက်ရိုက်ဆောင်ရွက်သည့် စီမံချက်များကိုပါ ထည့်

သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါသတင်းအချက်အလက် စနစ်က မြန်မာအစိုးရနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု မိတ်ဖက်များ အကြား ဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ထိရောက် မှုရှိစေမည်ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံသို့ နိုင်ငံခြား အကူအညီများ စီးဝင်လာမှုကို အများပြည်သူ လွယ်ကူစွာ သိရှိစေမည်ဖြစ် ပါသည်။

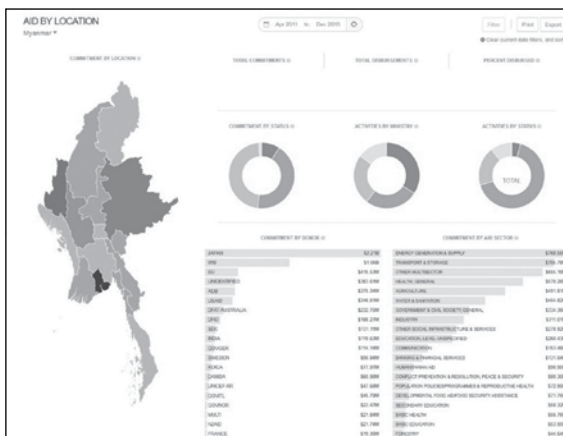
ဖွံ့ဖြိုးပြီးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံအများစုသည် နိုင်ငံ တကာမှ ရရှိသော အကူအညီ အထောက်အပံ့ ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို ပွင့်လင်း မြင်သာစွာနှင့် အကျိုးရှိ ထိရောက်မှုရှိစွာ အသုံးပြုစေရေးအတွက် နိုင်ငံခြား အကူအညီ သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်(AIMS) ကို လုပ်ဆောင်လျက်ရှိရာ မြန်မာနိုင်ငံသည် လည်း အလှူများကို လက်ခံ ဆောင်ရွက်နေသည့် အခြား နိုင်ငံများနည်းတူလိုက်ပါဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်းကိုလည်း သက်သေပြ နိုင်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ့ AIMS စနစ်၏ မုန့်ဟင်းခါး (Mohinga) ဝက်(ဘ်)ဆိုဒ်ကို ဝင်ရောက် အသုံး ပြုမည့်သူများအတွက် လွယ်ကူစွာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစွာ ဖော်ပြထားသော အချက်အလက်များ ရယူနိုင်ရန် လမ်း ညွှန် (Help Text Function) ကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြထား ပါသည်။

မုန့်ဟင်းခါး ဝက်(ဘ်)ဆိုဒ်မှ သိရှိနိုင်သည့် အချက်အလက် များ

မုန့်ဟင်းခါး ဝက်(ဘ်)ဆိုဒ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် အကူအညီ ပံ့ပိုးမှုများ ပေးနေသော အလှူရှင်နိုင်ငံများ/ အဖွဲ့အစည်း များ (Financing Partners) ကြားခံဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့အစည်း (Executing Agency)၊ အကောင်အထည်ဖော်သည့် အဖွဲ့ အစည်း (Implementing Agency) များမှ ဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်းများ၏ အနှစ်ချုပ်စာမျက်နှာ၊ ဒေသမူတည်၊ ဌာန/အဖွဲ့အစည်း မူတည်၊ ကဏ္ဍမူတည်၊ နိုင်ငံ/အဖွဲ့ အစည်း မူတည်၊ ဖွံ့ဖြိုးမှု မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ လုပ် ငန်းစီမံချက်များတစ်ခုချင်းအလိုက် စသည်တို့နှင့် စပ် လျဉ်း၍ အချက်အလက်များ ရယူနိုင်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက် ပေးထားပါသည်။

အနှစ်ချုပ်စာမျက်နှာ (Overview)

ဤစာမျက်နှာ၌ အကူအညီအထောက်အပံ့နှင့် နည်းပညာ ရရှိမှုများကို နှစ်အပိုင်း အခြားကန့်သတ်၍ အချက်အလက်များ ရယူနိုင်မှာဖြစ်ပါသည်။ ဖော်ပြပါ ကာလအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ commitments ငွေပမာဏ၊ Disbursement ငွေပမာဏ၊ စုစုပေါင်း စီမံချက်အရေအတွက်ကို လည်းကောင်း၊ ဆောင်ရွက်ပြီး၊ ဆောင်ရွက်ဆဲ၊ ညှိနှိုင်းဆဲနှင့် အကောင်အထည်ဖော်နေသည့် စီမံချက် အရေအတွက်ကို လည်းကောင်း၊ နယ်ပယ်များကို သိရှိနိုင်မှာဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံ အဖွဲ့အစည်းများမှ ချေးငွေ စီမံချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်မှာ ဖြစ်ပါသည်။

အနှစ်ချုပ်စာမျက်နှာနမူနာပုံစံ

ဒေသမူတည်စာမျက်နှာ (Aid by Location Dashboard)

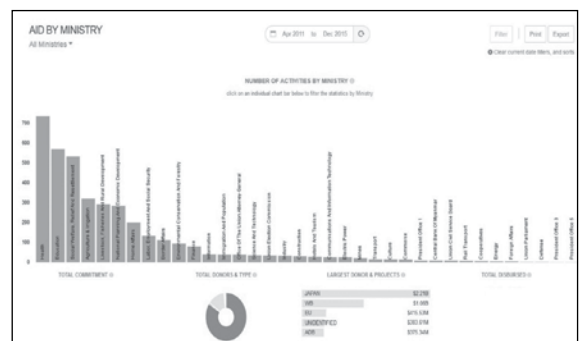
ဒေသမူတည် (Location Detail) စာမျက်နှာတွင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်တွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များ၊ ဆောင်ရွက်သည့် ကဏ္ဍများ၊ အကူအညီ ပေးအပ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများကို ကြည့်ရှုနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး အဆိုပါတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတွင် မြို့နယ်အဆင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ငန်းစီမံချက်များနှင့် စီမံချက် ခန့်မှန်း တန်ဖိုးပမာဏများ သိရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဒေသမူတည်စာမျက်နှာနမူနာပုံစံ

ဌာန/အဖွဲ့အစည်းမူတည်စာမျက်နှာ (Aid by Ministry/Organization Dashboard)

ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ စာမျက်နှာတွင် ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ တစ်ခုချင်းစီနှင့် ဆက်စပ်နေသော စီမံချက်/အစီအစဉ် အရေအတွက်များ၊ အကူအညီ အထောက်အပံ့ အများဆုံးပေးနေသော အဖွဲ့အစည်းများကို လည်းကောင်း သိရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဌာန/အဖွဲ့အစည်းမူတည် စာမျက်နှာနမူနာပုံစံ

ကဏ္ဍမူတည် စာမျက်နှာ (Aid by Sector Dashboard)

အဆိုပါစနစ် www.mohingainfo ကိုတည်ထောင်ရာတွင် နိုင်ငံတကာက လက်ခံကျင့်သုံးနေသော OECD Sector များနှင့် မြန်မာအစိုးရနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များ ပါဝင်၍ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း ကဏ္ဍအဖွဲ့ (Sector Working Group-SWG) များကို အခြေခံ၍ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါ စာမျက်နှာတွင် ကဏ္ဍတစ်ခုချင်းစီ၏ ထည့်ဝင်ငွေပမာဏ၊ ရရှိပြီး တန်ဖိုးပမာဏ၊ စီမံချက်/အစီအစဉ်အရေအတွက် အလျှင်အမြန်အစည်းအရုံးများ

[illegible]

နိုင်ငံတော်စာမျက်နှာ (Aid by Donors Dashboard)

AID BY DONOR
All Donors

Apr 2017 to Dec 2016

Filter Reset Export

Filter: ☒ Filter current data, and refresh

CONTRIBUTOR BY DONOR ID
Show an individual donor's history by filter the categories that specifically donor

CONTRIBUTOR BY AGE CATEGORY

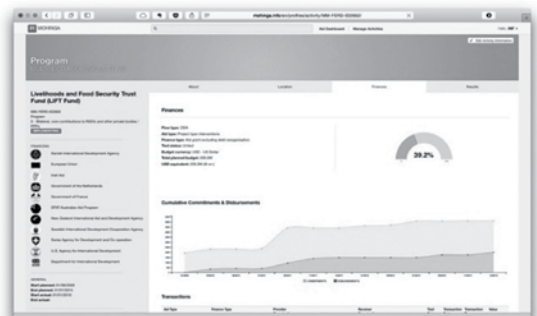
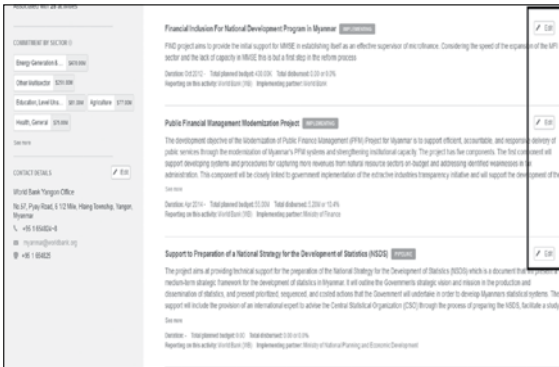
Age Category	Count
18-24	100
25-34	25
35-44	15
45-54	10
55-64	5
65-74	5
75-84	5
85-94	5
95-104	5
105-114	5
115-124	5
125-134	5
135-144	5
145-154	5
155-164	5
165-174	5
175-184	5
185-194	5
195-204	5
205-214	5
215-224	5
225-234	5
235-244	5
245-254	5
255-264	5
265-274	5
275-284	5
285-294	5
295-304	5
305-314	5
315-324	5
325-334	5
335-344	5
345-354	5
355-364	5
365-374	5
375-384	5
385-394	5
395-404	5
405-414	5
415-424	5
425-434	5
435-444	5
445-454	5
455-464	5
465-474	5
475-484	5
485-494	5
495-504	5
505-514	5
515-524	5
525-534	5
535-544	5
545-554	5
555-564	5
565-574	5
575-584	5
585-594	5
595-604	5
605-614	5
615-624	5
625-634	5
635-644	5
645-654	5
655-664	5
665-674	5
675-684	5
685-694	5
695-704	5
705-714	5
715-724	5
725-734	5
735-744	5
745-754	5
755-764	5
765-774	5
775-784	5
785-794	5
795-804	5
805-814	5
815-824	5
825-834	5
835-844	5
845-854	5
855-864	5
865-874	5
875-884	5
885-894	5
895-904	5
905-914	5
915-924	5
925-934	5
935-944	5
945-954	5
955-964	5
965-974	5
975-984	5
985-994	5
995-1004	5
1005-1014	5
1015-1024	5
1025-1034	5
1035-1044	5
1045-1054	5
1055-1064	5
1065-1074	5
1075-1084	5
1085-1094	5
1095-1104	5
1105-1114	5
1115-1124	5
1125-1134	5
1135-1144	5
1145-1154	5
1155-1164	5
1165-1174	5
1175-1184	5
1185-1194	5
1195-1204	5
1205-1214	5
1215-1224	5
1225-1234	5
1235-1244	5
1245-1254	5
1255-1264	5
1265-1274	5
1275-1284	5
1285-1294	5
1295-1304	5
1305-1314	5
1315-1324	5
1325-1334	5
1335-1344	5
1345-1354	5
1355-1364	5
1365-1374	5
1375-1384	5
1385-1394	5
1395-1404	5
1405-1414	5
1415-1424	5
1425-1434	5
1435-1444	5
1445-1454	5
1455-1464	5
1465-1474	5
1475-1484	5
1485-1494	5
1495-1504	5
1505-1514	5
1515-1524	5
1525-1534	5
1535-1544	5
1545-1554	5
1555-1564	5
1565-1574	5
1575-1584	5
1585-1594	5
1595-1604	5
1605-1614	5
1615-1624	5
16	

နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာ

[illegible]

လုပ်ငန်းစီမံချက်အလိုက်စာမျက်နှာ Project Detail Page

လုပ်ငန်းစီမံချက် တစ်ခုချင်းစီ၏ အသေးစိတ် အချက်အလက်များကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းစီမံ ချက်အလိုက်စာမျက်နှာအားဆောင်ရွက်ထားရှိပြီးဖြစ်ပါ သည်။ အဆိုပါ စာမျက်နှာတွင် စီမံချက် ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ၊ ဆောင်ရွက်သည့် နေရာဒေသ၊ အကူအညီ ပေးသည့် အဖွဲ့အစည်း၊ Commitment နှင့် Disbursement ရရှိမှု အခြေအနေများ ဖော်ပြထားပါသည်။

လုပ်ငန်းစီမံချက်အလိုက်စာမျက်နှာနမူနာပုံစံ

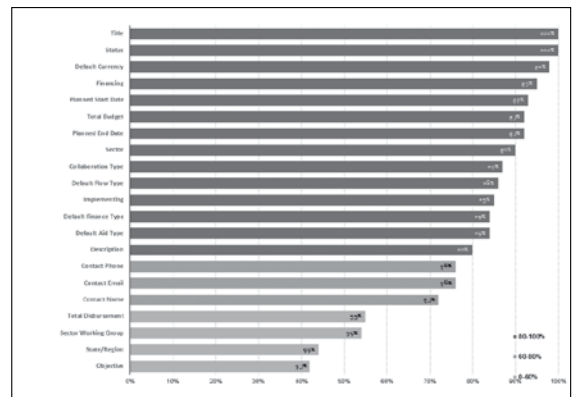
နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန အနေဖြင့် မုန့်ဟင်းခါးဝက်(ဘ်)ဆိုဒ်ကို ပိုမိုပြီး သုံးစွဲသူများ ရင်းနှီးလွယ်ကူစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန် ဆက်လက်၍ advanced filter function များ ထည့်သွင်း အသုံးပြုရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ရှေ့ဆက် အားထုတ်ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ရမည့် အချက်အလက်များ ပြည့်စုံမှု (Data Completeness) ကိစ္စရပ်များ

www.mohingainfo သို့ မြန်မာနိုင်ငံသို့ အကူအညီအထောက်အပံ့ ပေးနေသော အလှူရှင်နိုင်ငံနှင့် အဖွဲ့အစည်း ၅၇ ဖွဲ့မှ အချက်အလက်များ ဖြည့်သွင်းလျက်ရှိရာ ၂၀၁၅ ခုနှစ် မေလတွင် စီမံချက် (၁၂၅၅) အပေါ် အချက်အလက်ပြည့်စုံမှု ၆၉%၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် စီမံချက် (၁၃၉၃) အပေါ် အချက်အလက်ပြည့်စုံမှု ၇၃% နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် စီမံချက် (၁၄၉၂) ခုအပေါ် အချက်အလက်ပြည့်စုံမှု ၈၀% ထိ တိုးမြှင့်၍

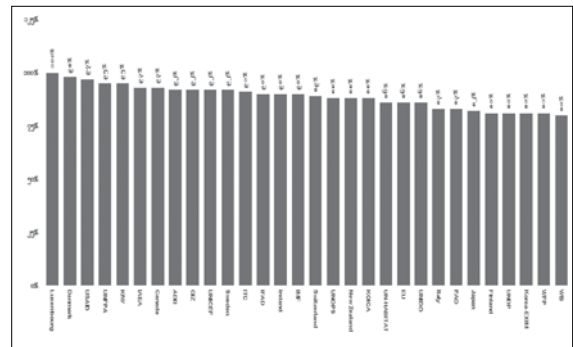
အချက်အလက်များ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဝက်(ဘ်)ဆိုဒ်တွင် ဖြည့်သွင်းရမည့် အချက်အလက်များနှင့် ပြည့်စုံမှုရှိသော ရာခိုင်နှုန်းအား သိရှိနိုင်ပါရန် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ သို့သော် အခြားသော ဒေသဆိုင်ရာ အချက်များ၊ ဆောင်ရွက်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အချက်များတွင် ဆက်လက်၍ ပိုမိုပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ရန် ကျန်ရှိနေကြောင်းလည်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ သို့ပါ၍ နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန အနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများသို့ အချက်အလက်များကို ပြည့်စုံစွာ ဖြည့်သွင်းပေးပါရန် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းထားပါသည်။

ဖြည့်သွင်းထားသည့် အချက်အလက်များ

အချက်အလက်များ ဖြည့်သွင်းမှု ၈၀% ကျော်သော နိုင်ငံအဖွဲ့အစည်းများအား တင်ပြ အပ်ပါသည်။

အချက်အလက်များ ပြည့်စုံမှု

ရှေ့ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်

မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဝင်ရောက်လာသော အကူအညီ အထောက်အပံ့တို့သည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိ၍ နိုင်ငံခြား အကူအညီ အထောက်အပံ့ စီမံခန့်ခွဲမှု စနစ် (AIMS) တည်ထောင်ရာတွင် ကြီးမားသော တိုးတက်မြင်သာမှုများ ဖြစ်လာနိုင်သကဲ့သို့ အခြားအဖွဲ့ဝင်များကိုလည်း စိတ်ပါဝင်စားစေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတကာအကူအညီ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစေရေး အစီအစဉ် (International Aid Transparency Initiative - IATI) သို့အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဝင်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံတကာအကူအညီပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစေရေး အစီအစဉ် (IATI) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အနေဖြင့် အကူအညီများကို ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ပေးအပ်နိုင်ရေးနှင့် လက်ခံရယူသည့် နိုင်ငံများမှ အဆိုပါအရင်းအမြစ်များကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုများရရှိရေးတို့ကို သဘောတူလက်ခံသွားရန်ဖြစ်ပြီး ပြည်ပနိုင်ငံများမှ အကူအညီများ ဆိုင်ရာ အသုံးစရိတ်၊ အစီအစဉ်များနှင့် လှုပ်ရှားမှုများကို အများပြည်သူ လွယ်လင့်တကူ သိရှိနိုင်ပြီး လက်ခံရယူသည့် နိုင်ငံများအတွက် အသုံးဝင်စေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များသည် နိုင်ငံတကာ အကူအညီ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစေရေး အစီအစဉ် (IATI) ၏ Registry မှ အချက်အလက်များကို Mohinga AIMS သို့ တိုက်ရိုက် တင်ပို့ထည့်သွင်းနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များသည် အချက်အလက်များကို IATI မှ ထည့်သွင်းနိုင်ခြင်းဖြင့် Mohinga AIMS ၏ အချက်အလက်များ၏ အရည် အသွေးနှင့် ပမာဏပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်သည်။ IATI တွင် အချက်အလက်များ ထည့်သွင်းမှု မရှိသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များအတွက်မူ AIMS တွင် ကိုယ်တိုင်အချက်အလက်များ ထည့်သွင်းနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ထားရှိပါသည်။

Mohinga AIMS သည် ဌာနအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များ၊ အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားသော အဖွဲ့အစည်းများ၊ လေ့လာသူများ၊ သုတေသီများအတွက် ယုံကြည်စိတ်ချရ၍ ပြည့်စုံသော အချက်

အလက်များကို အချိန်နှင့်အညီ ရယူအသုံးပြုရန် အသုံးဝင်သည့် ဝက်(ဘ်)ဆိုဒ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြား စီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာနသည် AIMS အချက်အလက် ပြည့်စုံမှုအတွက် စိစစ်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ပြည့်စုံသော အချက်အလက်များကို အချိန်နှင့်အညီ ထည့်သွင်းနိုင်ရန် ပိုမိုလွယ်ကူ၍ အချိန်သက်သာစေပြီး၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များ၏ တာဝန်ခံယူမှုများကိုလည်း ကောင်းမွန်စေမည် ဖြစ်သည်။

ဆက်လက်၍ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဝင်ရောက်လာသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများ၏ အချိန်နှင့်အမျှ ပြောင်းလဲမှုကို သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများမှ အစဉ်ရေးသွင်းတင်ပြနေ၍ ထိုစာရင်းများသည် အချိန်နှင့်အမျှ ပြည့်စုံနေမည် ဖြစ်ပါသည်။ Dashboard များမှတဆင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများ၏ နှစ်အလိုက် အခြေအနေများကိုနှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရှုနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီ လက်ခံသုံးစွဲသည့် ဌာနများ အချင်းချင်းအတွင်း၌လည်းကောင်း၊ ပြင်ပမှနိုင်ငံ/အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်းကောင်း၊ AIMS နှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်များ တိုက်ရိုက် ဆက်သွယ်မေးမြန်းဖြေကြားနိုင်ရန် Ministry Profile Pages ကို Design ရေးသား ဆောင်ရွက်ရန် စီစဉ် နေပါသည်။

မုန့်ဟင်းခါးဝက်(ဘ်)ဆိုဒ်မှ အလွယ်တကူ ရယူနိုင်သည့် စာရင်းအင်းအချက်အလက်များ သည် နိုင်ငံတကာ အထောက်အကူများကို အသုံးပြုနေသည့် လုပ်ငန်းများနှင့် လေ့လာသူများ၊ ပညာရှင်များ အပါအဝင် အများပြည်သူကို အကျိုးပြုနေပါသဖြင့် ယနေ့အချိန်အထိ ကြိုးပမ်းမှုများနှင့် အရှိန်အဟုန်မပြတ် ဝက်(ဘ်)ဆိုဒ်ကို ကာလရှည်တည်တံ့နေအောင် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ နိုင်ငံခြား စီးပွားဆက်သွယ်ရေး ဦးစီးဌာနသည် အတတ်နိုင်ဆုံး ကြိုးပမ်းလျက်ရှိကြောင်း တင်ပြလျက် AIMS မုန့်ဟင်းခါး ဝက်(ဘ်)ဆိုဒ် လုပ်ငန်း အစဉ်တည်တံ့တိုးတက်ရေးအတွက် ပါဝင်ပူးပေါင်းကူညီလိုသောသူများ၊ အဖွဲ့အစည်းများကို လက်ကမ်းကြိုဆိုလိုက်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်မည့်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သိကောင်းစရာများ

အရာထမ်းများ

(ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန)

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကုမ္ပဏီဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ရာမှာ သွက်လက်မြန်ဆန်စွာမှတ်ပုံတင်နိုင်ရေးအတွက် ဖြေလျှော့မှုများကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်ကတည်းက စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ စီးပွားရေးဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိပါသည်။ ကုမ္ပဏီတည်ထောင်လိုတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအနေနဲ့ စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနမှာ မှတ်ပုံတင်ရမှာဖြစ်ပါသည်။ မှတ်ပုံတင်ရာတွင်လည်း (၂)ရက်သာ ကြာမြင့်ပြီး မှတ်ပုံတင်ကြေးမှာလည်း ကျပ်ငါးသိန်းသာ ကုန်ကျပါမည်။ ယခုအခါကုမ္ပဏီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ရန်ကုန်မြို့တွင်သာမက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြား

မူဦးစီးဌာနရဲ့ တိုင်းဒေသကြီးပြည်နယ်ရုံးခွဲများဖြစ်တဲ့ မန္တလေး၊ နေပြည်တော်၊ မော်လမြိုင်၊ တောင်ကြီး၊ မုံရွာ၊ ထားဝယ်နှင့်ပုသိမ်မြို့တို့မှာလည်းမှတ်ပုံတင်နိုင်ပါသည်။ ယခုစက်တင်ဘာလအတွင်းမှာလည်း ကရင်ပြည်နယ် ဘားအံမြို့တွင် ရုံးခွဲထပ်မံဖွင့်လှစ်တော့မည်ဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များအနေနှင့် ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင် ခြင်းလုပ်ငန်းများကို လွယ်ကူစွာဆောင်ရွက်နိုင်ရေး အတွက်တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်မြို့ကြီးတွင် ရုံးခွဲများ ဖွင့်လှစ်ရေးစီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ၂၀၁၆-၂၀၁၇ နဲ့ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်းမှာပင် ကျန်ရှိနေသေး တဲ့ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ရုံးခွဲများကို ဆက်လက် ဖွင့်လှစ်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများ အက်ဥပဒေ(၁၉၁၄) အရမှတ်ပုံတင်ကုမ္ပဏီအမျိုးအစားခွဲခြားသတ်မှတ်ထားမှု သည် ဗြိတိသျှကုမ္ပဏီ ဥပဒေမူဘောင်ကို အသုံးပြုနေ သောနိုင်ငံများဖြစ်သည့် စင်ကာပူ၊ မလေးရှား၊ အိန္ဒိယ၊ ဩစတြေးလျနှင့်နယူးဇီလန်နိုင်ငံတို့မှဥပဒေများကဲ့သို့ပင် ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း ဖြစ်ပြီး ယင်းသို့ခွဲခြားသတ်မှတ်မှုသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ် နိုင်မှုအရှိဆုံးဖြစ်စေတဲ့အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီ များ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနမှ အသစ်ပြန်လည်ရေးဆွဲလျက် ရှိသည့် မြန်မာကုမ္ပဏီများဥပဒေမှာလည်း လက်ရှိ သတ်မှတ်ထားတဲ့ ကုမ္ပဏီ အမျိုးအစားများအတိုင်း ဆက်လက်ပြီး သတ်မှတ်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီတည်ထောင်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

မှတ်ပုံတင်ထားသော ကုမ္ပဏီတစ်ခုဟာဆိုရင် ဥပဒေဆိုင်ရာတရားစွဲဆိုခွင့်နှင့်တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသည့်

အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုပဲဖြစ်ပါသည်။ မှတ်ပုံတင်ထားတဲ့ ကုမ္ပဏီသည် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့်အညီ စာချုပ်ချုပ် ဆိုခွင့်၊ ငွေချေးယူခွင့်၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ ဥပဒေနှင့်အညီတရား စွဲဆိုပိုင်ခွင့်နှင့် ခုခံကာကွယ်ခွင့် စသည့်အခွင့်အရေးများ ကိုလည်း ခံစားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကုမ္ပဏီ တစ်ခုသည် ကုမ္ပဏီ၏အဖွဲ့ဝင်များ သို့မဟုတ် အစု ရှယ်ယာရှင်များ သို့မဟုတ် ဒါရိုက်တာများနှင့် မန်နေဂျာ များ စသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် သီးခြားစီရပ်တည်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီမှ ဒါရိုက်တာများ အငြိမ်းစားယူခြင်း သို့မဟုတ် အစုရှယ်ယာရှင်များ ကွယ်လွန်ခြင်းတို့ရှိသော်လည်း ကုမ္ပဏီဖျက်သိမ်းခြင်း မပြုသမျှကာလပတ်လုံး ကုမ္ပဏီ တစ်ခုအဖြစ် ရပ်တည်နိုင်မှာဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ပုံတင်ကုမ္ပဏီများနှင့် ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ဝင် များသည် မြန်မာကုမ္ပဏီများ အက်ဥပဒေ(၁၉၁၄)အရ သတ်မှတ်ထားသည့် ဥပဒေဆိုင်ရာ တာဝန်များဖြစ်တဲ့ ဘဏ္ဍာရေးစာရင်းများ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကုမ္ပဏီ၏ စီမံခန့်ခွဲအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်များကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြရခြင်းစသည့် တာဝန်များကိုလည်း လိုက်နာရမည်ဖြစ်ပြီး တာဝန်ခံမှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ရပါသည်။

လုပ်ငန်းတွင်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အခက်အခဲ ဖြစ်ပါက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံငွေကို ရှာဖွေရာတွင် ကုမ္ပဏီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ထားသောကြောင့် ပိုမိုလွယ်ကူစေပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အစု ရှယ်ယာဝယ်ယူခြင်းဆိုသည်မှာ လုပ်ငန်းအတွက် ငွေကြေး ထည့်ဝင်ခြင်း သို့မဟုတ် ထည့်ဝင်ရန် သဘောတူခြင်းသာ ဖြစ်သောကြောင့် ကုမ္ပဏီတွင် ရင်းနှီးငွေလိုအပ်တဲ့အခါ

“ ဥပဒေအသစ်တွင် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီ၌ နိုင်ငံခြားသားပိုင်ရှယ်ယာများ ပါဝင်နိုင်မည့် အတိုင်းအတာကို အစိုးရမှသတ်မှတ်နိုင်ခြင်းဆိုသည့်အချက်ကို ထည့်သွင်းထားပါသည်။ ”

မှသာ ထပ်မံထည့်ဝင်ရန် ဥပဒေအရ တာဝန်သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိတဲ့အတွက်ကြောင့်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကုမ္ပဏီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ထားမည်ဆိုပါက ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် လုပ်ငန်းဌာနများမှ ထုတ်ပေးသည့် လိုင်စင်များနှင့် ခွင့်ပြုမိန့်များကို လျှောက်ထားရာမှာလည်း လွယ်ကူမှုရှိစေပါသည်။

အများနှင့် မသက်ဆိုင်သောကုမ္ပဏီ

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနမှာ မှတ်ပုံတင်ထားသော ကုမ္ပဏီအရေအတွက်မှာ ၄၉၀၀၀ ကျော်ရှိပါသည်။ ကုမ္ပဏီအများစုဟာ အများနှင့် မသက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီများဖြစ်ပြီး အစုရှယ်ယာများဖြင့် ပေးရန်တာဝန်ကို ကန့်သတ်ထားလေ့ရှိကြပါသည်။ အများနှင့်မသက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခြင်း အတွက်ရရှိမည့် အကျိုးကျေးဇူးမှာ ကုမ္ပဏီ၏ ပေးရန်တာဝန်ကို ကန့်သတ်နိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဒါရိုက်တာတစ်ဦးချင်းစီအား ပေးရန်တာဝန်ကို ကန့်သတ်နိုင်ပြီး ကုမ္ပဏီ၏ ပေးရန်တာဝန်အားလုံးကို ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်မှ တာဝန်ယူရန် မလိုအပ်ပါ။ ကုမ္ပဏီ၏ Own Equity နှင့် ညီမျှသော ပေးရန်တာဝန်ကိုသာ ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် တာဝန်ရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ အစုရှယ်ယာပိုင်ရှင်များ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးဆပ်ရန်တာဝန်ကို ယင်းဒါရိုက်တာများ ထည့်ဝင်ထားသည့် အစုရှယ်ယာနှင့် ညီမျှသည့် ပမာဏကိုသာ ပေးရန်တာဝန်အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

အများနှင့်မသက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီများသည် အများအားဖြင့် လုပ်ငန်းကြီးများနှင့်ချိတ်ဆက် အထောက်အပံ့ပြုပေးလျက်ရှိသည့် မိသားစုပိုင်လုပ်ငန်းငယ်များအဖြစ် ရပ်တည်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အများနှင့် မသက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းတို့၏ အစုရှယ်ယာများကို အများပြည်သူသို့ ရောင်းချခြင်း မပြုလုပ်နိုင်ပါ။ အများအားဖြင့် အများနှင့်မသက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီများသည် အသေးစားနှင့် အလတ်စား လုပ်ငန်းများသာ ဖြစ်လေ့ရှိပါသည်။

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံတွင် အများနှင့် မသက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီများကို နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီနှင့် မြန်မာကုမ္ပဏီဟူ၍ အမျိုးအစား(၂)မျိုး ခွဲခြားနိုင်ပါတယ်။ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီဆိုသည်မှာ နိုင်ငံခြား ကော်ပိုရေးရှင်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးဦးတို့မှ အနည်းဆုံး ရှယ်ယာတစ်စု ပိုင်ဆိုင်ထားသော ကုမ္ပဏီကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများအက်ဥပဒေ(၁၉၁၄)မှာ ဖော်ပြထားပါသည်။ မြန်မာကုမ္ပဏီဆိုသည်မှာ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီမဟုတ်သည့် ကုမ္ပဏီကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ နိုင်ငံခြားသားပိုင်ရှယ်ယာတစ်စုပါဝင်သည့် ကုမ္ပဏီကို နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီအဖြစ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနတွင် မှတ်ပုံတင်ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ယခုအသစ်ရေးဆွဲလျက်ရှိသော မြန်မာကုမ္ပဏီများ ဥပဒေတွင်မူ ယင်းသတ်မှတ်ချက်ကို ပြောင်းလဲပေးထားပါသည်။ ဥပဒေအသစ်တွင် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီ၌ နိုင်ငံခြားသားပိုင်ရှယ်ယာများ ပါဝင်နိုင်မည့် အတိုင်း အတာကို အစိုးရမှသတ်မှတ်နိုင်ခြင်းဆိုသည့် အချက်ကို ထည့်သွင်းထားပါသည်။ ယင်းသို့ခွင့်ပြုပေးခြင်းအားဖြင့် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် နိုင်ငံခြား ငွေအရင်းအနှီး၊ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတ စသည်များ ရရှိစေနိုင်မှာ ဖြစ်ပါသည်။

အများနှင့် သက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီ (Public companies)

အများပြည်သူများသို့ အစုရှယ်ယာများ ရောင်းချရန် ရည်ရွယ်ထားသည့် လုပ်ငန်းကြီးများသည် အများနှင့် သက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီလီမိတက်အဖြစ် ရပ်တည်ခြင်းနှင့် ပိုမိုသင့်လျော်မှုရှိပါသည်။ အများပိုင်ကုမ္ပဏီများသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရန် အလို့ငှာ ကုမ္ပဏီ၏ အစုရှယ်ယာများ၊ ချေးငွေသက်သေခံလက်မှတ်များကို အများပြည်သူသို့ ရောင်းချခွင့်ရှိပြီး၊ Yangon Securities Exchange မှာ စာရင်းဝင်ကုမ္ပဏီ (Listed Company) ဖြစ်စေရေးအတွက်လည်း ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီ၏ အစုရှယ်ယာများကို ဈေးကွက်အတွင်း ရောင်းချခြင်းသည် ဒါရိုက်တာများ၏ တာဝန်များကို တိုး

မြင့်လိုက်ခြင်းပဲဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာကုမ္ပဏီများ အက်ဥပဒေ (၁၉၁၄)တွင် အများပိုင်ကုမ္ပဏီများသည် ချေးငွေသက်သေခံလက်မှတ် လဲလှယ်ရောင်းဝယ်ရေးဥပဒေကို လိုက်နာရပြီး အများပိုင်ကုမ္ပဏီအဖြစ် Listing ပြုလုပ်လျက် ချေးငွေသက်သေခံလက်မှတ်များ လဲလှယ်ရောင်းဝယ်ရေးကြီးကြပ်မှုကော်မရှင်မှ ထုတ်ပြန်ထားသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကိုလည်း လိုက်နာရန် လိုအပ်ပါသည်။

အများပိုင်ကုမ္ပဏီများကို စည်းကြပ်ထားတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည် အများနှင့်မသက်ဆိုင်သည့် ကုမ္ပဏီများထက် ပိုမိုတင်းကြပ်ပြီး အထူးသဖြင့် ဒါရိုက်တာ ဆိုင်ရာ စည်းကမ်းများ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာရင်းဇယားလိုအပ်ချက်များ၊ အစီရင်ခံစာတင်သွင်းမှုများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်စည်းမျဉ်းများ ပိုမိုပါဝင်လာသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အများပိုင်ကုမ္ပဏီတစ်ခု ပိုင်ဆိုင်သည့် ရပိုင်ခွင့်များ ရောင်းချခြင်း၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ၊ ဒါရိုက်တာများ၏ ကြွေးမြီ တစ်စုံတစ်ရာအတွက် ပေးဆပ်မှုများ အားလုံးကို ကုမ္ပဏီအစုရှယ်ယာရှင်များ၏ သဘောတူညီချက်အရသာ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အာမခံခြင်းအားဖြင့် ကန့်သတ်ထားသော ကုမ္ပဏီများ

အာမခံခြင်းအားဖြင့် ကန့်သတ်ထားသော ကုမ္ပဏီများသည် အစုရှယ်ယာဖြင့် ကန့်သတ်ထားသည့် အများနှင့်မသက်ဆိုင်သည့် ကုမ္ပဏီများနှင့် ဆင်တူသော်လည်း အစုရှယ်ယာ ထည့်ဝင်ရန် မလိုအပ်ပါ။ အကယ်၍ ကုမ္ပဏီကို စာရင်းရှင်းလင်း ဖျက်သိမ်းရာတွင် ပေးရန် တာဝန်ရှိသော ကြွေးမြီများ ပြေကြေစွာပေးချေနိုင်မှုမရှိပါက ကုမ္ပဏီတွင် ပါဝင်သူများအနေနှင့် ကန့်သတ်ထားသော ပမာဏတစ်ခုထပ်မံထည့်ဝင်ရန် အာမခံရမှာဖြစ်သည်။

ပရဟိတအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကလပ်များ၊ အသင်းအဖွဲ့များနှင့် အချို့သော သမဝါယမ အဖွဲ့အစည်းများကို ပေးရန်တာဝန် ကန့်သတ်ရန် တာဝန်ရှိသော ကုမ္ပဏီများအဖြစ် တွင်ကျယ်စွာဖွဲ့စည်း ထားကြသည်။ ၎င်းကုမ္ပဏီ

အများစုသည် အကျိုးအမြတ်မယူသည့် အသင်းအဖွဲ့ (Non-profit Association) များ ဖြစ်ကြပြီး ရရှိလာသော အကျိုးအမြတ်တစ်စုံတစ်ရာကို ခွဲဝေခြင်း မပြုဘဲ အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ ပိုမိုတိုးတက်မြှင့်မားစေရန်အတွက် ပြန်လည်အသုံးပြုရသည်။

တာဝန်ကန့်သတ်မထားသော ကုမ္ပဏီများ

ကုမ္ပဏီ၏ ကြွေးမြီများအတွက် ပေးရန်တာဝန်ကို တာဝန်ကန့်သတ်မထားသော အများနှင့်မသက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီအဖြစ်လည်း ဖွဲ့စည်းမှတ်ပုံတင်နိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ ကုမ္ပဏီမှ ပေးရန်ရှိသော ကြွေးမြီအတွက် လိုအပ်ပါက အစုရှယ်ယာရှင် တစ်ဦးစီအနေဖြင့် ၎င်းတို့ ထည့်ဝင်ထားသော အစုရှယ်ယာအပေါ်တွင် သတ်မှတ်ထားတဲ့ပမာဏအတိုင်း ထပ်မံထည့်ဝင်ရသည်။ အများအားဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင် တွေ့ရှိရလေ့ရှိသည်။

အထက်ပါကုမ္ပဏီအမျိုးအစားများသည် မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများ အက်ဥပဒေ (၁၉၁၄) အရ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် အညီဖွဲ့စည်းထားသော ကုမ္ပဏီ အမျိုးအစားများဖြစ်ပြီး မကြာမီကာလတွင် ပြဋ္ဌာန်းမည့် မြန်မာကုမ္ပဏီများ ဥပဒေအသစ်တွင်လည်း ထည့်သွင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ မြန်မာကုမ္ပဏီများ ဥပဒေအသစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကုမ္ပဏီများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေးအတွက် စွန့်ဦးတီထွင်မှုကို အားပေးခြင်း၊ အသေးစားလုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးခြင်းဖြင့် ခိုင်မာသည့် စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်လာစေခြင်း၊ ကုမ္ပဏီဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ခွင့်ပြုပေးထားခြင်း၊ ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ဥပဒေများဖြင့် ရေးဆွဲထားခြင်း စသည့်အချက်များအတိုင်း ရေးဆွဲထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ ဥပဒေသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနာဂတ်တွင် ခိုင်မာပြီး ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသော ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍပေါ်ထွန်းလာစေမည့် အခြေခံကောင်းတစ်ခုဖြစ်ပါကြောင်း မျှဝေတင်ပြလိုက်ပါသည်။

၂၀၁၂-၂၀၁၃ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီစဉ်ချက်

| မောင်ရင်းနှီး (ဒဒရ) |

၂၀၁၂-၂၀၁၃ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်၏ ခွင့်ပြုမိန့်ရသော လုပ်ငန်းများမှ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ ကဏ္ဍ အလိုက်၊ နိုင်ငံအလိုက် စာရင်းများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ ကဏ္ဍ အလိုက် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း ဒေသကြီးအလိုက် စာရင်း အချက်အလက်များထဲမှ မှတ်သားဖွယ်ရာအချို့ကို စိစစ်ပြီး ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

၁။ ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင်တိုင်းဒေသကြီး ၆ ခုနှင့်ပြည်နယ် ၁ခုတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု(FIL)များခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ လုပ်ငန်းအရေအတွက် ၉၄ ခု ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၄၂၀ သန်း ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၂-၂၀၁၃ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း တိုင်းဒေသကြီး ၇ ခုနှင့် ပြည်နယ် ၂ ခု တွင် မြန်မာနိုင်ငံသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (MCIL)များ ခွင့်ပြုခဲ့ရာ လုပ်ငန်း အရေအတွက် ၆၅ ခု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏကျပ်သန်းပေါင်း ၁၁၀၄၆၆၄ ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။

(၂၀၁၂-၂၀၁၃)			
		FIL	MCIL
၁	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	၉၄	၆၅
၂	ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှု (သန်း)	US\$ ၁၄၂၀	ကျပ် ၁၁၀၄၆၆၄

၂။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အလိုက် နိုင်ငံခြားသားနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းပုံနှံမှုမှာ ကွာခြားမှုမများကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

(၂၀၁၂-၂၀၁၃)			
		FIL	MCIL
၁	တိုင်းဒေသကြီး	၆	၇
၂	ပြည်နယ်	၁	၂

ယင်းကဲ့သို့ ကွာခြားမှု မများသည့် သဘောမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် အရေအတွက် ကန့်သတ်ချက်ရှိနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါ သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြည်နယ်အားလုံးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခြေခံ အဆောက်အအုံများ မပြည့်စုံသေးကြောင်း တွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၃။ အလုပ်အကိုင်ရရှိနိုင်မှု

(၂၀၁၂-၂၀၁၃)			
		FIL	MCIL
၁	လုပ်ငန်း ဦးရေ	၉၄	၆၅

၂	အလုပ်အကိုင်ရရှိနိုင်မှု	၅၆၄၅၀	၁၉၀၆၅
---	-------------------------	-------	-------

(က) နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်း/ စက်ရုံတစ်ရုံတွင် ပျမ်းမျှလုပ်သား ၆၀၀ ဦးခန့်ထားနိုင်ကြောင်း တွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) မြန်မာနိုင်ငံသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်း စက်ရုံတစ်ရုံတွင် ပျမ်းမျှလုပ်သား ၂၉၃ ဦးခန့်ထားနိုင်ကြောင်း တွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ပါအချက်နှစ်ရပ်က ပြဆိုသည်မှာ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုက အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းကိုပို၍ ပေးနိုင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

၄။ နိုင်ငံခြားသား ပညာရှင်လာရောက်မှု

(၂၀၁၂-၂၀၁၃)			
		FIL	MCIL
၁	လုပ်ငန်း ဦးရေ	၉၄	၆၅
၂	နိုင်ငံခြားသား ပညာရှင်	၁၇၈	၂၀၃

(က) နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်း/စက်ရုံတစ်ရုံတွင် ပျမ်းမျှနိုင်ငံခြားသား ပညာရှင် နှစ်ဦးလာရောက်ကြောင်း တွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) မြန်မာနိုင်ငံသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်း စက်ရုံတစ်ရုံတွင် ပျမ်းမျှနိုင်ငံခြားသား ပညာရှင် ၃ ဦးလာရောက်ကြောင်း တွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) မြန်မာနိုင်ငံသားပိုင်စက်ရုံတွေမှာ နိုင်ငံခြားသား ပညာရှင် ပို၍လိုအပ်ကြောင်း ပြဆိုပေသည်။

၅။ ၂၀၁၂-၂၀၁၃ အတွင်း နိုင်ငံပေါင်း ၁၃ နိုင်ငံမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခဲ့ရာ ကိုရီးယား သမ္မတနိုင်ငံမှ လုပ်ငန်းပေါင်း ၂၈ ခုအများဆုံးဖြစ်ပါသည်။ စင်္ကာပူနိုင်ငံသည် စုစုပေါင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၁၈ သန်းဖြင့် အများဆုံး ရင်းနှီးခဲ့ပါသည်။

စင်္ကာပူသည် လုပ်ငန်း တစ်ခုလျှင် ပျမ်းမျှ

အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၈ သန်း ရင်းနှီးပြီး၊ ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံသည်လုပ်ငန်းတစ်ခုလျှင်ပျမ်းမျှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁. ၄၀ သန်း ရင်းနှီးကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

၆။ စင်ကာပူ လုပ်ငန်း ၁၅ ခုတွင်

- CMP လက်ခံစား ၃
- အဖျော်ယမကာ ဘီယာ ထုတ်ခြင်း ၃
- ရေနံသဘာဝဓါတ်ငွေ့ထုတ်လုပ်ခြင်း ၁
- IT Services ၁
- တိရစ္ဆာန်အစာထုတ်လုပ်ခြင်း ၁
- အိမ်သုံးပစ္စည်းထုတ်ခြင်း ၁
- လျှပ်စစ်ထုတ်ခြင်း ၁
- စီးကရက်ထုတ်လုပ်ခြင်း ၁
- မော်တော်ယာဉ်ပြုပြင်ခြင်း ၁
- သယ်ယူ/သိုလှောင်ဝန်ဆောင်မှု ၁
- ဝန်ဆောင်မှု ၁

ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံမှ လုပ်ငန်း ၂၈ ခု တွင်-

- CMP လုပ်ငန်းစုံ ၂၆
- စိုက်ပျိုးရေး ၁
- ကွန်ကရစ်အုတ်လုပ်ငန်း ၁

၇။ ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ခုနှစ် အတွင်း လယ်ယာကဏ္ဍတွင် မြန်မာနိုင်ငံသားများရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ စိုက်ပျိုးရေးနိုင်ငံစိုက်ပျိုးရေးအခြေခံသော စီးပွား

ရေး စသည်ဖြင့် ပြောနေကြသည်။ အဘယ်ကြောင့် လယ်ယာကဏ္ဍမှာ မရင်းနှီးကြသနည်း? လယ်ယာလုပ်သားရှားပါးလို့လား? စိုက်စရိတ်ကြီးလို့လား? စပါးဈေးမကောင်းလို့လား? မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုပမာဏကြောင့်လား? အကြောင်းရင်းတွေရှိလိမ့်မည်။ ဆန်စပါး စားသုံးမှုနဲ့ လူဦးရေကတော့ လျော့မသွားပါ။ Export ကို တိုးချင်ပြန်တယ်။ စီးပွားရေး ပညာရှင်တွေ သိကြပါတယ်။

၈။ ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ခုနှစ် အတွင်း နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကဏ္ဍ(၉)ခု တွင် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၌ လုပ်ငန်းနှစ်ခု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ကိုရီးယား သမ္မတနိုင်ငံမှ သခွားနှင့် ခရမ်းချဉ်မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ဝါစေ့နှင့် ဆီထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

၉။ ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ခုနှစ် အတွင်း နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ ဒေါ်လာသန်း ၁၀၀ နှင့် အထက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင် ဗီယက်နမ်မှ ဟိုတယ်လုပ်ငန်း(ရန်ကုန်)၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် အများဆုံးဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကျပ်သန်း ၅၀၀၀ အထက် ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ခုနှစ်အတွင်း မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးမှ စက်မှုဒေသတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်းသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အများဆုံး ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

Ref : www.dica.gov.mm

အရည်အသွေးရှိသော စာရင်းအင်းကိန်းဂဏန်းများ ဖြစ်ပေါ်စေရေး

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာသောင်းဌေး

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ပြည်ထောင်စု အစိုးရလက်ထက်တွင် အမျိုးသား စီးပွားရေး မူဝါဒ(၄)ရပ်ကို ချမှတ်ထားရာ စတုတ္ထအချက်သည် အရည်အသွေးရှိသော စာရင်းအင်း ကိန်းဂဏန်းများ ဖြစ်ပေါ်စေရေးနှင့် စာရင်းအင်းစနစ်ပြုပြင်ရေးတို့ (Emergence of reliable statistics and amending of statistic system.) ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူမှာ စာရင်းအင်းပညာ (Statistics) နှင့်ပတ်သက်၍ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ခန့် ပါဝင် ပတ်သက်ခဲ့ရသူ တစ်ဦးအနေဖြင့် ဤကဲ့သို့သော အချက်ပါဝင်လာခြင်းကို ကြိုဆို ထောက်ခံသည့်အပြင် ဝမ်းသာအားရခြင်းလည်း ဖြစ်ပေါ်မိပါသည်။

သို့သော်လည်း ဆက်လက်၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသူအချို့က တင်ပြသည့် အခါတွင် စာရင်းအင်းပညာ (Statistics) နှင့် စာရင်းကိုင်ပညာ (Accounting) ၏ သဘောသဘာဝကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်သိမြင်သည့် အနေအထား မတွေ့ရှိရသည့် အတွက်လည်း များစွာစိတ်မကောင်းဖြစ်မိပါသည်။ စာရေးသူနားလည်သကဲ့သို့ စာရင်းအင်းပညာ (Statistics) နှင့် စာရင်းကိုင်ပညာ (Accounting) ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အနည်းငယ်ရှင်းလင်းတင်ပြလိုပါသည်။

စာရင်းအင်းပညာ (Statistics) ဆိုသည်မှာ အချက်အလက်များကို ကောက်ယူခြင်း၊ စုဆောင်းခြင်း (Collecting)၊ စုစည်းခြင်း (Organizing) (ဥပမာ။ ။ ဇယားရေးဆွဲခြင်း)၊ လူအများ အလွယ်တကူ နားလည်စေရန်အတွက် အကျဉ်းချုံးဖော်ပြခြင်း (Summarizing) (ဥပမာ။ ။ ပျမ်းမျှခြင်းကိန်းဂဏန်းကို တွက်၍ ဖော်ပြခြင်း)၊ လူအများရှင်းလင်းစွာ နားလည်နိုင်စေရန် အတွက် ပုံ၊ ဂရပ် နှင့် ချပ်တို့ဖြင့်ဖော်ပြခြင်း (Presentation by graphs, charts, etc.)၊ အချက်အလက်များကို စိစစ်ခြင်း (Analysis) နှင့် ဇယား၊ ပုံ၊ ဂရပ် နှင့် ချပ်တို့ဖြင့်ဖော်ပြခြင်းကို အခြေခံ၍ သော်လည်းကောင်း၊ စိစစ်ရာမှ ရရှိလာသည့် အဖြေများကို အခြေခံ၍ သော်လည်းကောင်း၊ နှစ်ခုစလုံးကို အခြေခံ၍ သော်လည်းကောင်း ကောက်ချက်ချခြင်း (Inference) ကို ခေါ်ဆိုပါသည်။

စာရင်းကိုင်ပညာ (Accounting) ဆိုသည်မှာ လုပ်ငန်းပိုင်ရှင်တစ်ဦး သို့မဟုတ် ပိုင်ရှင်တစ်စု၏ အကျိုးအမြတ်နှင့် ပိုင်ရှင်တို့ လုပ်ငန်းကို မည်သို့ စီမံခန့်ခွဲကြသည်ကို လေ့လာ ဖော်ထုတ်သည့် ပညာရပ်ဖြစ်ပါသည်။ အဖွဲ့

အစည်းတစ်ခုအနေဖြင့် စီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်းဖြစ်စေ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်စေ၊ အစိုးရဌာန၊ သို့မဟုတ် အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းဖြစ်စေ၊ မည်သည့် အဖွဲ့အစည်းမျိုးမဆို ယင်းတို့၏ ငွေရေးကြေးရေးနှင့် ပတ်သက်သော လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များကို စာရင်းမှတ်တမ်းများတွင် ရေးသွင်းထားရှိရန်၊ ယင်းတို့၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေကို အကျဉ်းချုပ်တင်ပြရန်နှင့် လုပ်ငန်းအကြောင်းအရာများကို လိုအပ်သလို အစီရင်ခံနိုင်ရန် စာရင်းကိုင်စနစ်တစ်ခု ထားရှိရပါသည်။ ငွေကြေးတန်ဖိုးအားဖြင့် တွက်ဆဖော်ပြနိုင်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များကို နေ့စဉ်မှတ်တမ်းများ ထားရှိရပါသည်။ ယင်းတို့မှာ လုပ်ငန်းအနေဖြင့် မည်သည့်ပစ္စည်းများရောင်းသည်၊ ငွေလက်ငင်းမည်မျှ ရရှိသည်၊ ငွေမည်မျှထုတ်ပေးမည်၊ မည်သည့်အသုံးစရိတ်များ ကုန်ကျသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုမျှဆိုလျှင် စာရင်းအင်းပညာ (Statistics) နှင့် စာရင်းကိုင်ပညာ (Accounting) ၏ သဘောသဘာဝနှင့် အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းလင်းစွာ သိရှိနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယူဆမိပါသည်။ မည်မျှ ကွဲပြားခြားနားသည်ဆိုသော အချက်မှာလည်း စာဖတ်သူနားလည်လိမ့်မည်ဟု ထင်မြင်ပါသည်။

ပထမဆုံးအနေဖြင့် အရည်အသွေးရှိသော စာရင်းအင်းကိန်းဂဏန်းများ (Reliable Statistics) ဖြစ်ပေါ်စေရန်မှာ စာရင်းအင်းကိန်းဂဏန်းများကို ကောက်ယူစိစစ်၊ တွက်ချက်၊ ထုတ်ပြန်မှုကို ဆောင်ရွက်ကြမည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဝန်ကြီးဌာနများ၏ တာဝန်ရှိမှု၊ တာဝန်သိမှု၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု၊ တာဝန်ကျေပွန်မှု၊ နှင့် တာဝန်ကို ပြီးမြောက်အောင်ဆောင်ရွက်မှုများသည် အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့ ထုတ်

”

မည်သည့်အတတ်ပညာမဆို မိမိနှင့် အကျွမ်းတဝင် မရှိလျှင်၊ တတ်မြောက်ခြင်းမရှိလျှင် ခက်ခဲသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် စာရင်းအင်းပညာရပ်သည်လည်း ကျန်ပညာရပ်များကဲ့သို့ပင် နားလည်တတ်ကျွမ်းရန်များစွာခက်ခဲသည့် ဘာသာရပ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ပြန်သည့် အချက်အလက်များ မှန်ကန်ကြောင်းကို မိမိ၏ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ ရာထူးတို့နှင့်လဲလှယ်နိုင်သည် အထိ တာဝန် ယူကြရပါမည်။

ဒုတိယအနေဖြင့် နည်းပညာအပိုင်းဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့် အတတ်ပညာမဆို မိမိနှင့် အကျွမ်းတဝင် မရှိလျှင်၊ တတ်မြောက်ခြင်းမရှိလျှင် ခက်ခဲသည်မှာ အမှန် ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် စာရင်းအင်းပညာရပ် သည်လည်း ကျန်ပညာရပ်များကဲ့သို့ပင် နားလည်တတ် ကျွမ်းရန်များစွာခက်ခဲသည့် ဘာသာရပ်တစ်ခု ဖြစ်ပါ သည်။ ထို့ကြောင့် အရည်အသွေးရှိသော စာရင်းအင်း ကိန်းဂဏန်းများ (Reliable Statistics) ကို ရရှိရန်မှာ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ တတ်ကျွမ်းသည့်ပညာရှင်များ၏ အကူအညီရယူရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ပြည်ပရှိစာရင်းအင်းပညာနှင့် ပတ်သက်သည့် အဖွဲ့ အစည်းများ၏ အကူအညီကိုရယူသင့်ပါသည်။ စာရင်း အင်းကိန်းဂဏန်းများသည် အကျိုးအကြောင်း ဆက်စပ် လျက်ရှိပြီး တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ချိန်ကိုက်နိုင်သည့် တန်ဖိုးများ ဖြစ်ပါသည်။

တတိယအနေဖြင့် ငွေရေးကြေးရေးအပိုင်း ဖြစ် ပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ပြောရလျှင် စာရင်းအင်းကိန်း ဂဏန်းများ၏ သဘောမှာ အမှိုက်ထည့်လျှင် အမှိုက်ထွက် သည့် သဘော (Garbage in garbage out) ရှိပါသည်။ အခြေအမြစ်မခိုင်မာဘဲ ကောက်ယူထားသည့် စာရင်း အင်းများကို အခြေခံတွက်ချက်၍ ရရှိသောအဖြေသည် အရည်အသွေးရှိသော စာရင်းအင်းကိန်းဂဏန်းများ (Reliable Statistics) မဖြစ်နိုင်ပါ။ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု၊ တာဝန်ကျေပွန်မှုနှင့် တာဝန်ရှိပြီးမြောက်အောင်ဆောင် ရွက်မှုများနှင့်အတူ ငွေရေးကြေးရေး အပိုင်းသည် ထိုက် တန်သည့်တန်ဖိုးပါဝင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

စတုတ္ထအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည့်အပိုင်း ဖြစ် ပါသည်။ နိုင်ငံတစ်ခုအနေဖြင့် အခြေခံစာရင်းများရရှိရန် အတွက် ဆောင်ရွက်ရန်မှာသန်းခေါင်စာရင်း (Census) ကောက်ယူခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ သန်းခေါင်စာရင်းကို ၁၀ နှစ်လျှင် တစ်ကြိမ် သို့မဟုတ် ၅ နှစ်လျှင် တစ်ကြိမ် ကောက် ယူလေ့ရှိပါသည်။ စာရေးသူသိသမျှဆိုလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၌

၁၉၈၃ နှစ်နောက်ပိုင်းတွင် သန်းခေါင်စာရင်းကောက်ယူ ခြင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ သို့သော်လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီး ဌာနက ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့် ဆောင်ရွက်မည့်ပြည်လုံးကျွတ်သန်းခေါင်စာရင်း ကောက် ယူရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာများ ဆွေးနွေး သည့်သတင်းများကိုကြားသိလာရသဖြင့် အခြေခံစာရင်း များရရှိရန် လုပ်ငန်းများစတင်နိုင်ပြီဖြစ်ပါသည်။

ကျန်ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းမှာ ရည်ရွယ် ချက်ထားရှိပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းတိုင်းအတွက် စစ်တမ်းများ (Surveys) ကောက်ယူ ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ (ဥပမာအားဖြင့် တစ်မျိုးသားလုံး၏ ပြည်တွင်း အသားတင်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ဝန်ဆောင်မှုတန်ဖိုး (Gross Domestic Product- GDP) ကိုတွက်ချက်ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂက သတ်မှတ်

ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ၁၉၆၈ SNA (System of National Account) ကိုအခြေခံ၍ အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဝန်ကြီးဌာနက တွက်ချက်ထားသည်ဟု သိရှိရပြီး ကျန်အာဆီယံ (ASEAN) နိုင်ငံများ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာနှင့်နှိုင်းယှဉ်လိုပါက 1993 SNA သို့မဟုတ် 2008 SNA ကိုအခြေခံပြီး တွက်ချက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့တွက်ချက် နိုင်ရန်အတွက် လူမှုစီးပွားရေးစစ်တမ်း (Socio-economic Survey)၊ လုပ်သားအင်အားစစ်တမ်း (Labour Force Survey)၊ ကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ခြင်းတို့အတွက် ဈေးနှုန်းစစ်တမ်း (Price Survey)၊ တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမရှိသည့်လုပ်ငန်းများ အတွက်စစ်တမ်း (Informal Sector Survey) စသည် ဖြင့် စစ်တမ်းပေါင်း များစွာကိုအချိန်မှန်မှန် ကောက်ယူနေ ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ စစ်တမ်းများတွင်ပါဝင်သည့်အကြောင်း အရာများကို အုပ်စုခွဲရာတွင်လည်း နိုင်ငံတကာစံများနှင့် အညီခွဲရမည်ဖြစ်ပါသည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းများကို (International Standard Industrial Classification-ISC) ဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများကို (International Product Classification-IPC) ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အိမ်ထောင်စု သို့မဟုတ် တစ်ဦးခြင်း စားသုံးမှုကို (Classification of Individual Consumption According to Purpose-COICOP) ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အမြတ်အစွန်း အဓိက မထားဘဲဆောင်ရွက်နေသည့်လုပ်ငန်းများကို (Classification of the Purpose of Non-profit Institutions Serving Households-COPNI) ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အစိုးရအသုံး စရိတ် များကို (Classification of the Function of Government-COFOG) ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထုတ်လုပ် သူများ၏အသုံးစရိတ်ကို (Classification of Outlays of Producers According to Purpose-COPP) ဖြင့်လည်း ကောင်း၊ အလုပ်အကိုင် အမျိုးအစားများကို (International Standard Classification of Occupations-ISCO) ဖြင့်လည်းကောင်း၊ လူတို့၏ပညာရေးအရည်အချင်းကို (International Standard Classification of Education-ISCED) ဖြင့်လည်းကောင်း စသည်ဖြင့်စနစ်ကျစွာခွဲခြား ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

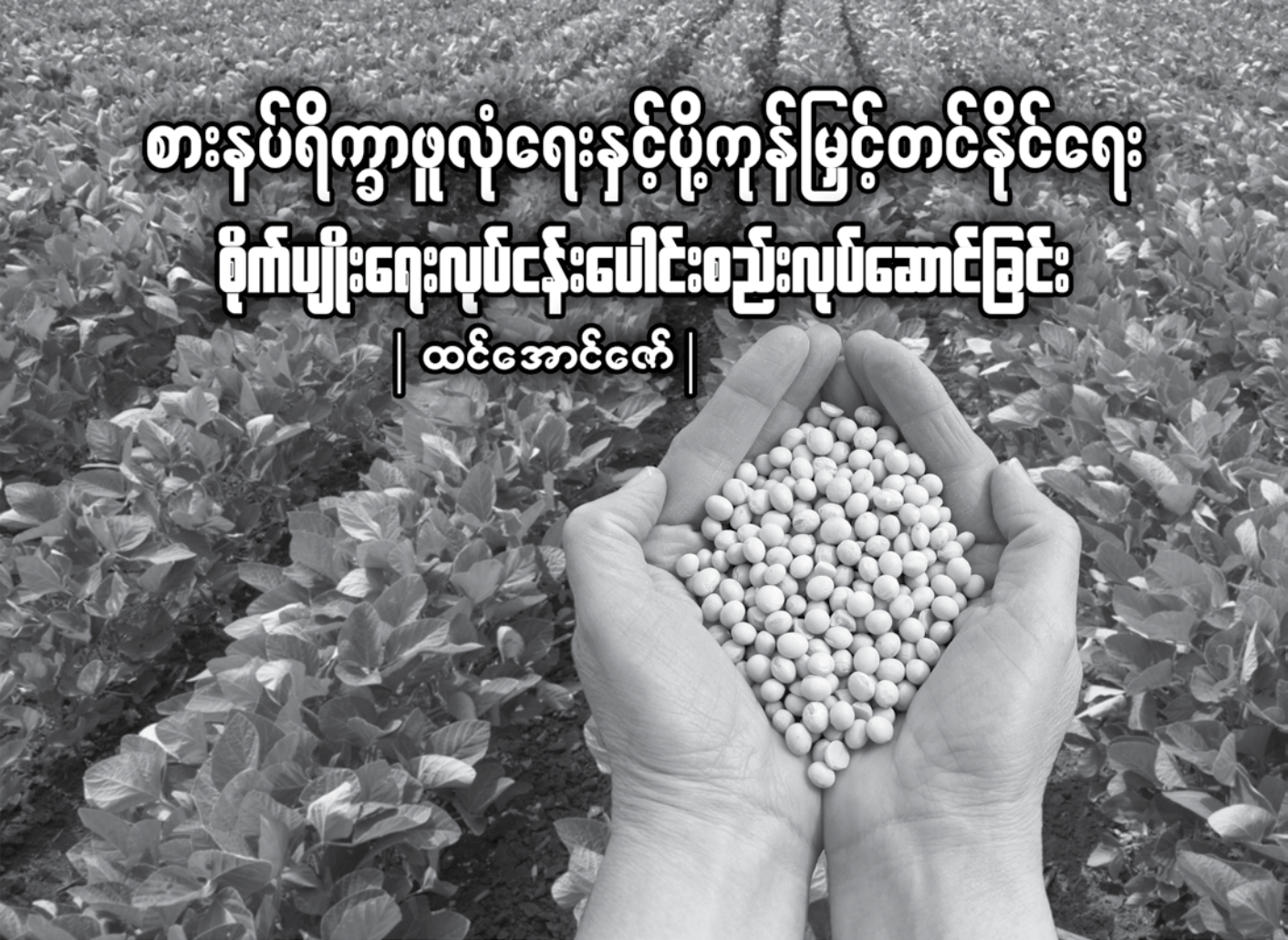
ဆောင်ရွက်သည့်လုပ်ငန်းများကို ရလဒ်အနေ ဖြင့်တင်ပြရလျှင် အခြေအမြစ်ခိုင်မာသော အရည်အသွေး ရှိသော သတင်းအချက်အလက် ကိန်းဂဏန်း (Reliable Statistics) များကို အခြေခံ၍ ပုံစံမီဒီယံ (Model)၊ ဒီဇိုင်း (Design) ဖော်ဆောင်၍ အကောင်အထည် ဖော်သော စီမံကိန်း (Planning)၊ ပရိုဂရမ် (Programme)၊ ပရောဂျက် (Project) များသည်ပင်လျှင် ရည်ရွယ်ချက် သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုသေချာပေါက်မြေကြီးလက်ခံမလွဲ ရရှိမည်ဟု မပြောနိုင်ပါ။ အခြေအမြစ်မခိုင်မာသော အရည်အသွေး မရှိသော သတင်းအချက်အလက် ကိန်းဂဏန်းများကို အခြေခံ၍ ဖော်ဆောင်ခဲ့လျှင်မူ ရရှိမည့်အဖြေမှာ ရှင်းပါ သည် ရည်ရွယ်ချက် သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုကို မည်သို့မျှ မရရှိ နိုင်ပါ။

အချုပ်အားဖြင့် အထက်တွင်ဖော်ပြသကဲ့သို့ပင် ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများမှ ရလဒ်ကောင်းများ ပေါ် ထွက်လာစေရန်မှာလုပ်ငန်းများအားလုံးကိုတစ်ပြိုင်နက် တည်း ပြုလုပ်ရန် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၊ ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခု တည်းကသာ ပြုလုပ်နိုင်မည့် လုပ်ငန်း မဟုတ်ဘဲ သက် ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း (သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်း) နှင့် ဝန်ကြီးဌာနများ အလိုက်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်း များဖြစ်သဖြင့် စာရင်းအင်း အက်ဥပဒေတစ်ရပ် လိုအပ် မည် ဖြစ်ပါသည်။ ယခင်တည်ဆဲဥပဒေများတွင် ၁၉၅၂ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းထားသော (The Central Statistical Authority Act, 1952) စာရင်းအင်းနှင့်ပတ်သက်သော အက်ဥပဒေတစ်ရပ် ရှိနေပါသည်။ ယခုနိုင်ငံ၏ အခြေ အနေနှင့်ကိုက်ညီစေရန် လိုအပ်သည်များကိုပြင်ဆင်ပြီး ကျင့်သုံးရန်နှင့်ပြင်ဆင်၍ မရနိုင်သည့်အခြေအနေဖြစ်ပါ ကလည်း စာရင်းအင်းအက်ဥပဒေအသစ်တစ်ရပ်ပြဋ္ဌာန်း ရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါကြောင်း ရေးသားတင်ပြလိုက်ရ ပါသည်။

(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် ထုတ်ဝေခဲ့သော “၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘာဝဘေးလျော့ပါး ရေးနေ့ အထိမ်းအမှတ် မဏိမေခလာမဂ္ဂဇင်း” တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်ဆောင်းပါးအား ပြန်လည်ဖော်ပြခြင်းဖြစ် ပါသည်။)

စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးနှင့်ပို့ကုန်မြှင့်တင်နိုင်ရေး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစည်းလုပ်ဆောင်ခြင်း

| ထင်အောင်ဇော် |

လူဦးရေ အဆမတန် တိုးတက်မှုနှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ်သည် ယနေ့ကမ္ဘာ၏ အဓိက စိန်ခေါ်မှု ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်များ ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေစဉ် စားသုံးမည့် လူဦးရေတိုးပွားလာခြင်းသည် စားနပ်ရိက္ခာထုတ်လုပ်မှုကို သမားရိုးကျ ထုတ်လုပ်မှု ဖြစ်စဉ်မှ ပြောင်းလဲ၍ လုပ်ဆောင်ကြရန် ဖိအားပေးလျက် ရှိနေပါသည်။ ဤဆောင်းပါးတွင် ထုတ်လုပ်မှု ပုံသဏ္ဌာန် ပြောင်းလဲမှုအဖြစ် လုပ်ငန်းစဉ်ထုတ်လုပ်မှုမှ နိုင်ငံစီးပွား တိုးတက်မှု ရရှိနိုင်မှုကို တင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။

အထားအရ အပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှုရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းစုများသည် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းနှင့်အတူ ကုန်ထုတ် လုပ်မှုကိုပါ တိုးစေသည်။ လုပ်ငန်းစုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နှင့် အဆင့်မြှင့်တင်မှုသည် အစိုးရ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အခြား သော အဖွဲ့အစည်းများအတွက် အရေးကြီးသော လုပ်ငန်း စဉ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ လုပ်ငန်းစုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် စီးပွားရေးမူဝါဒ၏ အရေးကြီးသော လားရာတစ်ခုဖြစ်ပြီး မက်ခရိုစီးပွားရေး တည်ငြိမ်ရေး၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြုလုပ်ရေး၊ ဈေးကွက်ဖန်တီးပေးရေးနှင့် ထုတ်လုပ်မှုစရိတ်လျှော့ချ ရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။

လုပ်ငန်းစုနှင့် လုပ်ငန်းစုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမှု

လုပ်ငန်းစုဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် ဒေသတစ်ခုအတွင်း တူညီသော နယ်ပယ်တစ်ခုရှိ ကုမ္ပဏီ များ၊ အထူးပုံပိုးပေးသူများ၊ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများနှင့် ပေါင်းစပ်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပထဝီ နယ်မြေ အနေ

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းစု

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းစုဆိုသည်မှာ တူညီသော ရည်မှန်းချက်နှင့် အကျိုးအမြတ်ကို မျှဝေခံစားရန် စိုက်ပျိုး ရေးလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်ဆက်နွှယ်နေသူများ အားလုံး ပါဝင်သည့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ဖြစ်ပါသည်။ လယ်ယာကဏ္ဍ

ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အတူစက်မှုကဏ္ဍလည်းတစ်ပါတည်းတိုးတက်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

လုပ်ငန်းစဉ်စဉ်းပုံ

လုပ်ငန်းစဉ်များကို

- သမားရိုးကျမဟုတ်သော ကွန်ရက်ဆက်သွယ်မှု
- လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သောအဖွဲ့ သို့မဟုတ် အထူးလုပ်ငန်းအဖွဲ့
- ဥပဒေပြုရေးကော်မတီ သို့မဟုတ် ကော်မရှင်အဖွဲ့
- အကျိုးအမြတ်အတွက်မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ
- သမဝါယမအသင်းအဖွဲ့များ
- စီးပွားဖက်လုပ်ငန်းများ
- အကျိုးအမြတ်အတွက် လုပ်ကိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအဖြစ် ဖွဲ့စည်းနိုင်ပါသည်။

ဆောင်ရွက်နိုင်သောအကြောင်းအရာများ

- သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး
- အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
- ဈေးကွက်ရှာဖွေသောကိစ္စရပ်များ
- ဖက်စပ်လုပ်ငန်း၊ အကျိုးတူပူးပေါင်းလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း
- ပေါင်းစည်းစီမံခန့်ခွဲနိုင်ခြင်း
- စိုက်ပျိုးရေး အကျိုးထိရောက်မှုကို လေ့လာနိုင်ခြင်း
- အင်ပါယာဇန်ထူထောင်နိုင်ခြင်းတို့တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

လုပ်ငန်းစဉ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၏ အကျိုးအမြတ်များနှင့်

ကောင်းကျိုးများ

- စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အသိုက်အဝန်းကို ဖြစ်

ပေါ်စေခြင်း

- သယံဇာတအရင်းအမြစ်များစုစည်းမှု/ လုပ်ငန်းကြီးထုတ်လုပ်မှုကိုဖြစ်ပေါ်စေခြင်း
- တစ်ဦးချင်းအနေဖြင့် လုပ်ကိုင်ရန် ခက်ခဲသော ကိစ္စများကို အုပ်စုဖြင့် လုပ်ကိုင်အောင်မြင်နိုင်ခြင်း
- လူထုဆက်သွယ်ရေးကို ကောင်းမွန်စေခြင်း
- ဒေသအမှတ်အသားကိုဖြစ်ပေါ်စေခြင်း
- လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုလုံးကို စုဖွဲ့နိုင်ခြင်း
- အပြန်အလှန်ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ခြင်း
- ရွှေ့ပြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဆန်းစစ်နိုင်ခြင်း
- လုပ်ငန်းကြီးများ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းအကျိုးအမြတ်များနှင့် ကောင်းကျိုးများရရှိနိုင်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေမည့် အစီအစဉ်များ

- စဉ်ဆက်မပြတ် စိုက်ပျိုးလာသော ဧရိယာ
- လယ်ယာနှင့် အစားအစာရရှိနိုင်မှု
- အစားအစာရရှိနိုင်သည့် အစီအစဉ်များ
- အစားအစာများ ခွဲဝေသုံးစွဲမှု
- ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော စိုက်ခင်းများ
- ဒေသသီးနှံများဝယ်ယူမှု အစီအစဉ်
- စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းပြခန်းများကိုစိစစ်သုံးသပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းစုဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဖန်တီးနိုင်ပါမည်။

သတိထားရမည့်အချက်များ

အောက်ပါအချက်များကို ထိရောက်စွာ ကိုင်တွယ်နိုင်ရန် လိုအပ်သည်။

- လုပ်ငန်းမောင်ပိုင်စီးခြင်း
- အဖွဲ့အစည်းမှခွဲထွက်ခြင်း
- လုပ်ငန်းတွင်းပြိုင်ဆိုင်ခြင်း
- ပုံသေဈေးနှုန်း သတ်မှတ်ခြင်း
- အလေအလွင့်များပြားခြင်း

- အချို့သောကိစ္စရပ်များတွင် တစ်ဦးတည်း ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ပို၍ ထိရောက်၍ ပို၍ စွမ်းရည် ပြည့်ဝခြင်း။

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းစုများ တည်ရှိရာနေရာ

- ပထဝီနယ်မြေအနေအထားအရလည်းကောင်း
- မြေဆီဩဇာ ကောင်းမွန်သော အခြေအနေအရလည်းကောင်း
- သမိုင်းကြောင်းအစဉ်အလာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ထုံးတမ်းစဉ်လာများနှင့် အခြားသော ဒေသခံများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေအရလည်းကောင်း တည်ရှိနေပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းစုစွဲစည်းရန် လိုအပ်ချက်များ

- စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းစုစွဲစည်းရန် လိုအပ်ချက်များမှာ-
- ရည်မှန်းချက်၊ ဦးတည်ချက်
 - အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဘောင်
 - ကောင်းမွန်သောဦးဆောင်မှု
 - ပြည်သူများကို ကိုယ်စားပြုနိုင်မှု
 - အစည်းအဝေးများ ပုံမှန်ကျင်းပခြင်း
 - ဦးစားပေးကိစ္စများ
 - ထုတ်လုပ်မှုစီမံကိန်းများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း
 - မတူကွဲပြားမှုများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် တွန့်ဆုတ်မှုမရှိခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

မဖြစ်သင့်သော စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းစုစွဲစည်းမှု

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဒေါင်လိုက် ပူးပေါင်းထားသော သို့မဟုတ် အလျားလိုက် ပူးပေါင်းထားသော လုပ်ငန်းမျိုး မဖြစ်ရပါ။

လုပ်ငန်းအားလုံးကို ထိန်းချုပ်နိုင်ခြင်းသည် ဒေါင်လိုက် ပူးပေါင်းခြင်းဖြစ်ပြီး ပြိုင်ဆိုင်သူအားလုံးကို ထိန်းချုပ်နိုင်ခြင်းသည် အလျားလိုက် ပူးပေါင်းခြင်းဖြစ်သည်။

အောင်မြင်သော စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းစုအကြောင်းရင်းများ

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းစု အဖွဲ့ဝင်များတွင်

- ယေဘုယျအားဖြင့် ပထဝီဝင်အနေအထားအရ နီးနီးကပ်ကပ် တည်ရှိခြင်း
- အကျိုးအမြတ်အား မျှဝေခံစားခြင်း
- အခက်အခဲများကို ပူးပေါင်းဖြေရှင်းခြင်း
- အများအပြား အလုပ်ခန့်ထားနိုင်ခြင်း
- လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု အသိုက်အဝန်းကို လေးစားခြင်း
- တိကျပြတ်သားစွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ခြင်း တို့ရှိရမည်။

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းစု မအောင်မြင်နိုင်သော

အကြောင်းရင်းများ

- တိကျသောရည်မှန်းချက်၊ ဦးတည်ချက်မရှိခြင်း
- လုပ်ငန်းခွဲထွက်မှုကို မဟန့်တားနိုင်ခြင်း
- စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်သည့် စိတ်ကူးစိတ်သန်းများ အားနည်းခြင်း
- ခေါင်းဆောင်မှုအားနည်းခြင်း
- အရင်းအမြစ်လိုအပ်မှုရှိခြင်း
- လက်တွေ့အပေါ်တွင်အခြေမခံခြင်း
- ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အတ္တစွဲရှိခြင်း
- ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် သက်ရောက်မှုကို လျစ်လျူရှုခြင်း

တို့သည် လုပ်ငန်းစုကို ပြိုကွဲစေသော အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းစုကို တိကျသော ရည်မှန်းချက်၊ ကောင်းမွန်သော စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှန်ကန်သော စီမံကိန်းများရေးဆွဲပြီး ပါဝင်သူများအကြား အပြန်အလှန် နားလည်ယုံကြည်မှု၊ တန်ဖိုးထားမှုတို့ဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းစု (သို့) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံစေရေး၊ ပို့ကုန်မြှင့်တင်နိုင်စေရေး၊ စက်မှုလုပ်ငန်းတိုးတက်စေရေးတို့ဖြင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါစေကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

စီးပွားရေးတိုးတက်မှုအတွက် အရေးပါသော ယှဉ်ပြိုင်မှုပေါ်လစီ

| သိန်းမြင့်ဝေ |

ယှဉ်ပြိုင်မှုပေါ်လစီ (Competition policy) သည် တစ်ခုတည်းသောဈေးကွက် (Single market) ကို တည်ဆောက်လျက်ရှိသည့် အာဆီယံ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် နီးစပ်စွာဆက်နွှယ်နေပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်မှုပေါ်လစီသည် ကုန်စည်၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ အရင်းအနှီးနှင့် လုပ်သားတို့လွတ်လပ်လပ်စီးဆင်းလျက်ရှိသည့် အာဆီယံစီးပွားရေးအသိုက်အဝန်း (AEC) အတွက် အရေးကြီးပါသည်။ ယှဉ်ပြိုင်မှုပေါ်လစီနှင့် ပတ်သက်သည့် ကိစ္စရပ်များကို ဆုံးဖြတ်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းထားသောယှဉ်ပြိုင်မှုကော်မရှင် (Competition Commission) နှင့် တရားရုံးတို့၏ အခန်းကဏ္ဍမှာလည်း အရေးပါလာတော့မည် ဖြစ်သည်။ ဤဆောင်းပါးတွင် ယှဉ်ပြိုင်မှုပေါ်လစီက ကုန်ထုတ်လုပ်မှု စွမ်းအား (Productivity) နှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (Investment) တို့ကိုမြှင့်တင်ခြင်းအားဖြင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု (Economic growth) ကို မည်သို့မည်ပုံအထောက်အကူပြုကြောင်း ဆွေးနွေးထားပါသည်။

ပြိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု

စီးပွားရေးတိုးတက်မှု (Economic growth) ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအတွင်း ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းနှင့်အတူ ပြည်သူလူထု၏ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေများလည်း တိုးတက်ရရှိသည့် အခြေအနေဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားရေး တိုးတက်မှုကို စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန် သို့မဟုတ် တိုင်းပြည်ဝင်ငွေ (Gross Domestic Product-GDP) ဖြင့် ယေဘုယျ တိုင်းတာလေ့ရှိသည်။

အိမ်ထောင်စုတစ်ခုချင်း၏ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်သော တစ်ဦးကျစီးပွားရေးတိုးတက်မှု (Positive economic growth per capita) ဖြင့်တိုင်းတာနိုင်သည်။ အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်သော တစ်ဦးကျ စီးပွားရေး တိုးတက်မှုဆိုသည်မှာ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုကို ထည့်သွင်းတွက်ချက်ပြီးသော သို့မဟုတ် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုကိုကာမိသော စီးပွားရေးတိုးတက်မှု (Inflation-adjusted economic) ကိုဆိုလိုသည်။ အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်သော တစ်ဦးကျစီးပွားရေးတိုးတက်မှုက ပြည်သူများ၏ ဝင်ငွေမြင့်မားခြင်းနှင့် ဝယ်နိုင်စွမ်းအားတိုးတက်ခြင်းတို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ထိုကဲ့သို့ စီးပွားရေးတိုးတက်လျက်ရှိသော နိုင်ငံများတွင် အိမ်ထောင်စုအများအပြားသည် ပိုမိုအဆင့်မြင့်ကောင်းမွန်သော ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ကြပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်းလည်း မြင့်မားလျက်ရှိပါသည်။

စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကိုဖြစ်စေသော အကြောင်းအချက်များစွာရှိသည်။ အဆိုပါ အကြောင်းအချက်များပေါင်းစပ်ခြင်းကြောင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို ဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့ အကြောင်းအချက်တစ်ခုတည်းကြောင့်လည်း စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကိုဖြစ်စေနိုင်သည်။ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား တိုးတက်ခြင်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်မားခြင်းကဲ့သို့သော သော့ချက်ကျသည့် အချက်များက စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကိုဖြစ်စေနိုင်သည်။ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် ပြိုင်ဆိုင်မှု (Competition) ရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပြိုင်ဆိုင်မှုရှိလေ စီးပွားရေးတိုးတက်လေ ဖြစ်သော်လည်း တရားမျှတသော

စီးပွားရေး ပြိုင်ဆိုင်မှုအတွက် ပြိုင်ဆိုင်မှုဥပဒေပေါ်လစီမရှိမဖြစ် လိုအပ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား တိုးတက်ခြင်းဆိုသည်မှာ တူညီသော သွင်းအားစုများကို အသုံးပြုပြီး ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပမာဏ ပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ယခင်က လုပ်သား ၁၀ ယောက်ဖြင့် ကုန်စည်ပစ္စည်းအရေအတွက်အခု ၂၀၀ ထုတ်လုပ်နေရာမှ ယခုအခါ ယင်းလုပ်သား ၁၀ ယောက်ဖြင့်ပင် ပစ္စည်းအရေအတွက်အခု ၂၅၀ ထုတ်လုပ်လာနိုင်ခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များပြားလာခြင်းက အရင်းအနှီးစုဆောင်းခြင်း (Accumulation of capital) ကို ဖြစ်စေပါသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတိုးတက်ခြင်းက လုပ်သားများကို ပိုမိုထိရောက် အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုလာနိုင်သည်။ အရင်းအနှီးစုဆောင်းခြင်းက အခြေခံအဆောက်အအုံကိုလည်း တိုးတက်ကောင်းမွန်စေသည်။ ပိုမိုသစ်လွင်ကောင်းမွန်သော လမ်းတံတားများနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဆက်သွယ်ရေးကွန်ယက်များ (Telecommunication networks) ကို ဖြစ်စေပါသည်။ ထို့ပြင် ကုမ္ပဏီအဆင့် အရင်းအနှီးစုဆောင်းခြင်းက အဆိုပါ ကုမ္ပဏီပိုင်လုပ်ငန်းနှင့် စက်ရုံ/ အလုပ်ရုံများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုတိုးတက်စေပါသည်။

ပြိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စွမ်းရည် ၃ မျိုး

ပြိုင်ဆိုင်မှု (Competition) က သွင်းအားစုများကို ထိထိရောက်ရောက် အသုံးပြုနိုင်စေသည်။ ထို့ပြင် ပြိုင်ဆိုင်မှုသည် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုအတွက် ကြိုတင်ရှိထားရမည့် လိုအပ်ချက်တစ်ရပ် (A pre-requisite) ဖြစ်ပါသည်။ သာမန်အားဖြင့် ပြိုင်ဆိုင်မှု၏ ကောင်းကျိုးသက်ရောက်ပုံများကို စွမ်းရည် ၃ မျိုးအဖြစ် အုပ်စုခွဲခြားနိုင်သည်။ ၎င်းတို့မှာ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည် (Productive efficiency)၊ တီထွင်ဖန်တီးမှုစွမ်းရည် (Dynamic efficiency) နှင့် ခွဲဝေမှုစွမ်းရည် (Allocative efficiency) တို့ဖြစ်သည်။

ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည် - စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပြိုင်ဆိုင်ခြင်းက ယင်းတို့၏ သွင်းအားစုများကို အထိရောက်ဆုံးနည်းလမ်း (The most efficiency way) ဖြင့် သုံးစွဲစေပါသည်။ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို

ကုန်ကျစရိတ် အသက်သာဆုံးဖြင့် ထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပြိုင်ဆိုင်ခြင်းက သွင်းအားစုများကို ထိထိရောက်ရောက် သုံးစွဲခြင်းအားဖြင့် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားကို တိုးတက်စေသည်။ ဤသည်ကို သွင်းအားစုစွမ်းရည်လမ်းကြောင်း (Resource efficiency channel) ဟု၍ ခေါ်ဆိုသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် စွမ်းဆောင်ရည်မရှိသော လုပ်ငန်းများ စီးပွားရေးလောကမှ ထွက်ခွာသွားစေသည်။ ထို့ပြင် စွမ်းဆောင်ရည်ရှိသော ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းများ ဈေးကွက်အတွင်း ဝင်ရောက်လာပြီး ဈေးကွက်ဝေစုများ ရရှိစေပါသည်။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းများ ပြိုင်ဆိုင်ခြင်းက စွမ်းဆောင်ရည်မရှိသော လုပ်ငန်းများ၏ နေရာတွင် စွမ်းဆောင်ရည်ရှိသော လုပ်ငန်းများဖြင့် အစားထိုးပေးသည်။ ဤသည်ကို အဝင်/ အထွက်လမ်းကြောင်း (Entry/ exist channel) ဟု၍ ခေါ်ဆိုသည်။

တီထွင်ဖန်တီးမှုစွမ်းရည်

လုပ်ငန်းများ ပြိုင်ဆိုင်ခြင်းက ကုမ္ပဏီများအား ဈေးကွက် ပိုမိုရရှိရေးအတွက် ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုသစ်များ တီထွင် ဖန်တီးခြင်းကို ဖြစ်စေသည်။ ထို့ကြောင့် ပြိုင်ဆိုင်ခြင်းက တီထွင်ခြင်းမှတစ်ဆင့် နည်းပညာတိုးတက်မှုကို ဖြစ်စေပါသည်။ တီထွင်မှုမှတစ်ဆင့် နည်းပညာတိုးတက်စေသောကြောင့် တီထွင်မှုလမ်းကြောင်း (Innovation channel) ဟုခေါ်သည်။

ခွဲဝေမှုစွမ်းရည်

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပြိုင်ဆိုင်လုပ်ကိုင်ခြင်းက စားသုံးသူများ လိုချင် တောင်းဆိုသော ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကိုသာလျှင် ထုတ်လုပ်စေသည်။ စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝသော ခွဲဝေခြင်း (Efficient allocation) ဆိုသည်မှာ စားသုံးသူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ တန်ဖိုးထားသော ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုဖြစ်ပြီး စရိတ်အနည်းဆုံးဖြင့် ထုတ်လုပ်သောအရာကို ဝယ်ယူစားသုံးခြင်းဖြစ်သည်။

တကယ်လက်တွေ့တွင် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည်နှင့် တီထွင်ဖန်တီးမှု

စွမ်းရည်တို့က ခွဲဝေမှုစွမ်းရည်ထက်ပို၍ အရေးကြီးသည်။ ထို့ကြောင့် ပြိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုတို့ကြား ဆက်နွှယ်မှုကို လေ့လာရာတွင် Resource efficiency channel၊ Entry/ exist channel နှင့် Innovation channel တို့ကို အလေးထားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဤလမ်းကြောင်းများ၏ သဘောတရားကို ဆက်လက်ရှင်းပြရန် ရှိပါသည်။

ပညာရှင်များ၏ ကောက်ချက်

ပြိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုတို့၏ ဆက်စပ်မှုကို လက်တွေ့လေ့လာထားသော ပညာရှင်များ၏ ကောက်ချက်မှ ဖော်ပြနိုင်သည်။ (က) လွတ်လပ်သော ဈေးကွက်များနှင့် ပြည်ပပြိုင်ဆိုင်မှုက ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားကို တိုးတက်စေသည်။ (Open markets and competition from abroad increase productivity.)

(ခ) ပြိုင်ဆိုင်မှုက ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားကို ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းထိ တိုးတက်စေသည်။ (Competition contributes with up to 70 per cent to productivity growth.)

(ဂ) ပြိုင်ဆိုင်မှုက ဈေးကွက်အရွယ်အစားကို ကြီးမားစေသည်။ ထို့ပြင် စွမ်းဆောင်ရည် မရှိသော ကုမ္ပဏီများ၏ နေရာတွင် စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝသော ကုမ္ပဏီများဖြင့် အစားထိုးပေးသည်။ (Competition increases with market size and allows more efficient companies to replace less efficient companies.)

(ဃ) ဈေးကွက်အတွင်း ဝင်ရောက်ရန် လွယ်ကူမှုက စီးပွားရေးနှင့် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားကို တိုးတက်စေသည်။ (Market entry increases economic growth and productivity.)

ပေါ်လစီချမှတ်သူများအတွက် ထိရောက်သည့် ယှဉ်ပြိုင်မှုပေါ်လစီ (Effective competition policy) ကို ချမှတ်ရန် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ပြိုင်ဆိုင်မှုနည်းလမ်းအမျိုးမျိုး (A wide range of competition instruments) ကိုလည်း သိရှိထားသင့်ပါသည်။

ကည်နေရာ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုပြဿနာ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ သယံဇာတကြွယ်ဝမှုကိုတစ်ကမ္ဘာလုံးက သိသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအောက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံကို ကမ္ဘာက စိတ်လှုပ်ရှားစွာ စောင့်ကြည့်နေသည်မှာလည်း အခြားအကြောင်းတရားများထက်ထိုပိုင်ဆိုင်မှုကြောင့်သာဖြစ်သည်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုဆိုလျှင်မူ ပြောစရာပင် မလိုတော့။ မြန်မာပိုင်နက်နယ်မြေထဲမှ အဆီအနှစ်များကို မျက်စောင်းထိုးနေသည်မှာ ကြာပြီဖြစ်သော ထိုနိုင်ငံများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပြောင်းလဲမှုအခြေအနေအောက်၌ ၎င်းတို့၏ အကျိုးစီးပွား အခွင့်အလမ်း ရရှိရေးအတွက် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ သံတမန်ရေး၊ စစ်ရေး၊ ကစားကွက်များကို အခါမလပ်သတိကပ်၍ ရွေ့နေကြပြီ။ နိုင်ငံအချို့ဆိုလျှင် မြန်မာစီးပွားရေးနယ်ပယ်များထဲသို့ ဝင်ရောက်၍ ဇာတ်ကွက်လှလှပပကနေကြပြီဖြစ်သည်။ လက်ရှိ အနေအထားအရ စွမ်းအင်ကဏ္ဍသည် အဓိကကျလွန်းနေ၏။

စွမ်းအင်ကဏ္ဍပြီးလျှင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် အလားအလာကောင်းနေသော ကဏ္ဍမှာ တွင်းထွက်ကဏ္ဍဖြစ်သည်။ နီကယ်၊ ရွှေ၊ ဘောက်ဆိုဒ်၊ ကြေးနီ၊ ကျောက်မီးသွေးနှင့်အခြားသော ကျောက်မျက်ရတနာများအပါအဝင် တွင်းထွက်ပစ္စည်း စုံစုံလင်လင်တူးဖော်ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် အခြေအနေထူးနှင့်ရှိသည့် မြန်မာတွင်းထွက်ကဏ္ဍသည် စွမ်းအင်ကဏ္ဍကဲ့သို့မဟုတ်ပေ။ ပြဿနာများစွာရှိ၏။ ရာဇဝင်ရှည်၏။ နိုင်ငံရေးအကြောင်းတရားများစွာပတ်သက်နေသည်။ ထိုတွင်းထွက်သယံဇာတများထွက်နှုန်းသော နေရာဒေသများကိုကြည့်သောအခါ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ နေထိုင်ရာဒေသများ တွင် တည်ရှိနေသည်ကိုတွေ့ရလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ဤအချက်ကြောင့်ပင် ဖြေရှင်းစရာပြဿနာများစွာ ရှိလာခြင်းဖြစ်သည်။

တွင်းထွက်နှင့် ကျေးလက်

ထို့ကြောင့်တွင်းထွက်ကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်၍ စဉ်းစားလျှင် စီးပွားရေးသာမက၊ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ၏ အရေးကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားစရာရှိလာသည်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ နေထိုင်ရာဒေသ အများစုသည် ဗမာလူမျိုး အများစုနေထိုင်သည့် မြေပြန့်ဒေသ မြို့ကြီးပြကြီးများ မဟုတ်ကြ။ တောတောင် ထူထပ်သည့်နေရာ၊ ကျေးလက်ဒေသများဖြစ်သည်။ ထိုဒေသများမှတွင်းထွက်ကဏ္ဍကို ဖွံ့ဖြိုးအောင် လုပ်နိုင်ပါက ကျေးလက်ဒေသရှိ လူဦးရေများစွာကို အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သကဲ့သို့ ကျေးလက်ဒေသမှ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဝင်ငွေတိုးတက်လာစရာ ရှိနိုင်သည်။ လက်ရှိအနေအထားတွင်မူ ကျေးလက်ဒေသမှ လူအများစုမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင်သာ မှီခိုလျက် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုနေကြရသည်။

တွင်းထွက်ကဏ္ဍကိုဖွံ့ဖြိုးအောင်ပြုလုပ်နိုင်ခြင်းဖြင့် ထိုဒေသများအတွက် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ သောက်သုံးရေစသည်ဖြင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် ဘဝရပ်တည်မှုအတွက် အခြေခံလိုအပ်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ လက်ရှိအခြေအနေတွင်ထိုဒေသအများစုမှာ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသအာဏာပိုင်များ၏ လျစ်လျူရှုခြင်းကိုခံနေရဆဲဖြစ်သည်။ အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ထိုသို့နောက်ကျန်ရစ်ကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းနေသောဒေသများအတွက် ဗဟိုအစိုးရသည် ထိုဒေသများရှိ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အဖြေရှာလျက်ရှိနေသည်။ သယံဇာတ ခွဲဝေသုံးစွဲမှု အပါအဝင်၊ နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် အခြေအနေဆိုးများကို ရှောင်လွှဲနိုင်ရေး ကြိုးစားအားထုတ်နေ၏။

စစ်ပွဲများက ဖန်တီးခွင့်မပေးသောအရာ

တွင်းထွက်များ ထွက်ရှိရာ ဒေသများသည် တိုင်း

ရင်းသားဒေသ အများစုတွင်ရှိနေသော်လည်း အများစုမှာ ဗဟိုအစိုးရ၏ ထိန်းချုပ်မှုများ အောက်တွင်ရှိနေကြ၏။ ခဲ၊ သွပ်၊ ငွေနှင့် ကြေးနီသိုက်ကြီးများ၊ ရွှေ၊ ကြေးနီ၊ သံ၊ သွပ်နှင့် ငွေတွင်းထွက်တို့သည် လူနည်းစုတိုင်းရင်းသား များ ထိန်းချုပ်ထားသည့် နိုင်ငံ၏အရှေ့မြောက်ပိုင်းနှင့် အရှေ့ပိုင်းတို့တွင်လည်းကောင်း၊ ဟိုက်ဒရိုကာဘွန်၊ နီကာယ၊ ခရိုမိုက်၊ ကြေးနီ၊ ပလက်တီနမ်နှင့် ရွှေသတ္တုများ တူးဖော်နိုင်သည့်နေရာများမှာလည်း ဖွံ့ဖြိုးမှု အလွန်နည်းသော၊ နိုင်ငံ၏ အနောက်ဘက်တွင်လည်းကောင်း တည်ရှိနေသည်။ ထိုဒေသများရှိ တွင်းထွက်တူးဖော် ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများကို ယနေ့တိုင် ဗဟိုအစိုးရမှ ဆက်လက် ထိန်းချုပ် လုပ်ကိုင်နေဆဲဖြစ်သည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ၁၃၅ မျိုးခန့်ရှိနေသော မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူဦးရေအင်အားများပြားသော ဗမာလူမျိုးများနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများကြား နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး အကြောင်းတရား အခြေခံသည့် ပဋိပက္ခများဖြင့် အိမ်ရှေ့ပူ အိမ်နောက်ဆူအခြေအနေမျိုးဖြင့် ဖြတ်သန်းခဲ့သည်မှာ လွတ်လပ်ရေးရပြီး စကာလကတည်းက ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်များကတည်းက စခဲ့သည့် ဗမာလူမျိုးများနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများကြား သဘောထား မတိုက်ဆိုင်မှုများ၊ မကျေနပ်ချက်များမှာ ကာလရှည်ကြာသည်နှင့်အမျှ အငြိုးအာယာတများ ကြီးမားခိုင်မာလာခဲ့ကာ နိုင်ငံတကာကပင် စိုးရိမ်ရသည့် စစ်ပွဲများ အသွင်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ထိုအခြေအနေများကပင် တိုင်းရင်းသားဒေသများ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နည်းပါးစေရန် အကြောင်းတရားများ ဖြစ်လာခဲ့ရသည်။

စိန်ခေါ်မှု၊ အလှည့်အပြောင်း

ယခုအစိုးရသစ်၏ ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲများသည် တစ်မြေတည်းနေတစ်ရေတည်းသော ညီအစ်ကိုသွေးချင်းများကြား အတိတ်ကာလများကရှိခဲ့သော အခြေအနေဆိုးများကို ပြောင်းလဲနိုင်ရေးအတွက် အားထုတ်မှု နိဒါန်းကာလ၊ ရောင်နီပျိုးစအချိန်ဟု ဆိုရလိမ့်မည်။ အတိတ်က ထားရှိခဲ့သော သဘောထား သေးသိမ်မှု၊ အယူအဆကျဉ်းမြောင်းမှုများကို လူသိရှင်ကြားပြောင်းလဲမှုစခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ထိုပြောင်းလဲမှုသည် တိုင်းရင်းသား

လူမျိုးများ၏ တွင်းထွက်သယံဇာတပိုင်ဆိုင်မှု၊ တွင်းထွက်တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှုများအပေါ် ကောင်းမွန်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိလာလိမ့်မည်ဟု ထင်မိသည်။ ထိုဒေသများရှိ ဖွံ့ဖြိုးမှုနည်းသော ကျေးလက်ဒေသ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ၏ ဝင်ငွေနှင့် လူနေမှုအဆင့်အတန်းပြောင်းလဲတိုးတက်မှုများကိုလည်း မျှော်လင့်နိုင်ကြပေလိမ့် မည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲများတွင် နှစ်ဖက်အတွက် အရေးကြီးသော အကြောင်းအရာများနှင့်အတူ တိုင်းရင်းသားဒေသများရှိ သယံဇာတပိုင်ဆိုင်မှု၊ သုံးစွဲမှုဆိုင်ရာကိစ္စများလည်း ပါဝင်လာလိမ့်မည်။ ဆွေးနွေးပွဲများ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှုရှိကာ အချိန်ရလာစေရန်မှာ တွင်းထွက် သယံဇာတ ပိုင်နက်နယ်မြေကို လယ်ဝယ်ပိုင်ထားသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများတွင် လည်းကောင်း၊ တိုင်းပြည်၏ အုပ်ချုပ်မှုအာဏာကိုလက်ဝယ်ကိုင်ထားနိုင်သော ဗဟိုအစိုးရတွင်လည်းကောင်း ပြည်တွင်းအရေး၊ နိုင်ငံတကာအရေးများကို လေ့လာချိန်ဆ၍ နိုင်ငံအနာဂတ်အတွက် လေးနက်သည့် သဘောထားရှိရန်လိုသည်။ ဆွေးနွေးဖက်နှစ်ဖက်စလုံး၏ စိတ်နေစိတ်ထားများ ပြောင်းလဲရန်လိုလာ၏။ စစ်ရေး၊ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများကဲ့သို့ပင် သယံဇာတ ခွဲဝေသုံးစွဲမှုဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှုသည်လည်း အလွန်ပင် နူးညံ့သိမ်မွေ့လှ၏။ တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက်ကြားတွင်ရှိနေသော အတိတ်ကာလက အမုန်းတရား အကြိတ်အခဲများကို ဖယ်ရှား၍ တစ်အူတုံဆင်းညီရင်းအစ်ကိုပမာ စိတ်နေစိတ်ထား ပြောင်းလဲဆွေးနွေးနိုင်မှသာ အောင်မြင်မှုရရှိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ စိတ်နေစိတ်ထား ပြောင်းလဲနိုင်မှု ဟူသော အချက်သည် ဆွေးနွေးပွဲများအတွက် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တွင်းထွက်ကဏ္ဍ တိုးတက်ရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဒေသများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက်လည်း အလှည့်အပြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်သွားနိုင်ပေသည်။

Ref; Minerals, Militants and Myanmar Peace by Elliot Brennan

မြန်မာနိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် OECD

| ဒေါက်တာပင်လုံအေး |

စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့ (OECD) သည် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအတွက် အလေးပေး ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ OECD ၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများ၏ စီးပွားခိုင်မာတောင့်တင်းရေး၊ အဖွဲ့ဝင် မဟုတ်သောနိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ကုန်သွယ် ရေးအား အပြန်အလှန်အကျိုးဖြစ်ထွန်းရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအား အကူအညီပေးရန် ဖြစ်သည်။

OECD ၏ သမိုင်းအကျဉ်း

၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ကနေဒါနိုင်ငံတို့၏ ပံ့ပိုးမှုဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့သည့် ဥရောပနိုင်ငံများ ပြန်လည်ထူထောင် ရေးမည့်စီမံကိန်း Marshall Plan အား အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာပူးပေါင်း ဆောင် ရွက်မှုအဖွဲ့ (Organization for European Economic Cooperation OEEC) အား စတင်ဖွဲ့စည်းသည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် OEEC အား စီးပွားရေး ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု နှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့ ကွန်ဗင်းရှင်း အဖြစ်တိုးချဲ့ကာ OECD အဖြစ် အသစ်ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ထို့ပြင် စစ်အတွင်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့သော အာရှနိုင်ငံများဖြစ်သည့် တရုတ်နိုင်ငံ

နှင့် ကိုရီးယား နိုင်ငံတို့၏ စစ်ပွဲအလွန်နိုင်ငံပြန်လည် ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအား Marshall Plan မဟုတ် သော စီမံကိန်းများဖြင့် အကူအညီပေးခဲ့သည်။ ဥနယီ အဖွဲ့ချုပ်သည် ပြင်သစ်နိုင်ငံ၊ ပဲရစ်မြို့ Chateau de la Muette တွင် တည်ရှိပြီး ရန်ပုံငွေအား အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ (၃၄) နိုင်ငံမှ နှုန်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ထည့်ဝင်ကြသည်။

OECD ၏ မူဝါဒ

OECD ၏မူဝါဒမှာ စီးပွားရေး စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ပိုမိုရရှိရန် နှင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားတိုးတက်ရန်၊ ငွေကြေးဆိုင်ရာ တည်ငြိမ်မှုနှင့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ငွေကြေးထည့်ဝင်ဆောင် ရွက်ရန်၊ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် အဖွဲ့ဝင် မဟုတ်သော နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးတိုးချဲ့မှုအား ရှေ့ဆက်ဆောင် ရွက်ရန်နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်မှု၊ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များအား ခွဲခြားသတ်မှတ် ခြင်းမရှိဘဲ တိုးချဲ့ဆောင် ရွက်ရန်တို့ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် OECD ဆက်ဆံရေး

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၉၉၀ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပပြုလုပ် ခဲ့သည့် ရွေးကောက်ပွဲ၏ရလဒ်အရ စစ်အစိုးရ သည် အနိုင်ရပါတီအား အာဏာ မလွှဲပြောင်းခဲ့သည့်အတွက်

OECD အဖွဲ့ဝင်အပါအဝင် အနောက်နိုင်ငံများမှ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားလာရောက် လုပ်ကိုင်မည့် ကုမ္ပဏီများအား တားမြစ်ကာ အစိုးရ၏ မူဝါဒများနှင့် ဈေးကွက်အခြေအနေအား ထိရောက်စွာဟန့်တား နှောင့်ယှက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ဖြန့်ချိရေးနှင့် တင်ပို့မှုကွင်းဆက်များနှင့် အဆက်အသွယ်ဖြတ်တောက်ခံရခြင်း၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးနှင့် အသိပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များမရရှိခဲ့ခြင်းများကြောင့် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများနှင့် သာမက အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ကဏ္ဍများစွာ နောက်ကျ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွက် OECD ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် အသွင်ကူးပြောင်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များ စတင်သည့် အချိန်မှစ၍ နိုင်ငံ၏ထူးခြားသောစိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်သည့် ‘သုံးမျိုးပြိုင် အသွင်ကူးပြောင်းမှု’ အပါအဝင် သိသာထင်ရှားသော ပြောင်းလဲတိုးတက်မှုများ ရရှိစေခဲ့သည်။ အဆိုပါပြောင်းလဲမှုများကြောင့် OECD အပါအဝင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများနှင့် အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ မြန်မာနိုင်ငံအား စီးပွားရေးပိတ်ပင်တားဆီးမှုများမှပြန်လည်ဖြေလျှော့ကာပြန်လည်ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် OECD ၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဟုတ်ပေ။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် OECD အဖွဲ့၏ နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည့် ‘နိုင်ငံအလိုက် ဘက်ပေါင်းစုံ သုံးသပ်ချက်’ Multi-Dimensional Review of Myanmar (MDRM) အစီအစဉ်ကို United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (UNESCAP) နှင့် ပူးပေါင်း၍ စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ အစီအစဉ်သည် အားလုံးပါဝင်သည့် သာတူညီမျှဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲ၍ ပြည်သူ တစ်ရပ်လုံး၏ ဘဝတိုးတက်စေရန်အတွက် အဓိကကျသော အခက်အခဲအတားအဆီးများအား ဖော်ထုတ်ကာ သင့်လျော်သည့် မူဝါဒနှင့် အကြံပြုချက် ပေးခြင်းများလည်း ဆောင်ရွက်သည်။

MDRM အနေဖြင့် ပိုမိုပြည့်စုံသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရရှိရေးအတွက် မူဝါဒများနှင့် လုပ်ငန်းမဟာ

ဗျူဟာများကို ရေးဆွဲပြင်ဆင်မည်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်မတ်လ(၁)ရက်နေ့တွင် OECD အဖွဲ့သည် မြန်မာ့စီးပွားရေးအလားအလာနှင့် လိုအပ်ချက်များအား လေ့လာဆန်းစစ်ကာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒ သုံးသပ်ချက်အား ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

MDRM အစီရင်ခံစာ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်သည် ‘နိုင်ငံအလိုက် ဘက်ပေါင်းစုံ သုံးသပ်ချက်’ အစီအစဉ်တွင် ပထမဦးဆုံးပါဝင်လုပ်ဆောင်သည့် နိုင်ငံဖြစ်သည်။ အဆိုပါသုံးသပ်ချက် အစီအစဉ်အား အဆင့်(၃)ဆင့်ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်၍ နိုင်ငံအတွင်းရှိတာဝန်ရှိသူများ၊ သက်ဆိုင်သူများနှင့် နီးကပ်စွာ လက်တွဲလုပ်ဆောင်၍ နိုင်ငံ၏လိုအပ်ချက်များအား ဆန်းစစ်သုံးသပ်မှုပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

ပထမအဆင့်

ပထမအဆင့် အနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၏ အဓိကအတားအဆီးများအား ဖော်ထုတ်ကာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘက်ပေါင်းစုံပြန်လည်သုံးသပ်ချက် အတွဲ(၁)ကနဦး အကဲဖြတ်ချက်အစီရင်ခံစာ (Multi-dimensional Review of Myanmar Volume 1: Initial Assessment) ကို ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

အစီရင်ခံစာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏သဘာဝအရင်းအမြစ်များနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေ၊ လူသားများနှင့် ရုပ်ဝတ္ထုအရင်းအနှီးများတိုးပွားလာမှု၊ အသင်းအဖွဲ့များ၏ ရှုထောင့်အမြင်မျိုးစုံနှင့် အခက်အခဲပြဿနာများအားသုံးသပ် တင်ပြထားသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝအရင်းအမြစ်ကြွယ်ဝမှုနှင့် အာရုံ၏ မဟာဗျူဟာကျသော ပထဝီအနေအထားနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ၊ နိုင်ငံသားတို့၏ ဝင်ငွေတိုးတက် မြှင့်မားစေရေးအတွက် ခေတ်မီစိုက်ပျိုးရေး၊ စက်မှုလက်မှုကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများကို ဖော်ထုတ် တင်ပြထားသည်။

ထို့ပြင် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖြစ်သော စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း၊ မူလတန်း၊ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းစသော အခြေခံပညာရေးအဆင့်၊ သက်မွေး

ဝမ်းကြောင်းပညာနှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေး၏ ဖွံ့ဖြိုးမှု နှေးကွေးခြင်းအား လေ့လာသုံးသပ်ထားကာ ပုဂ္ဂလိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် အရင်းအနှီး ရရှိမှု အခက်အခဲ အတားအဆီးများအား အချက်အလက်များ နှင့်တကွ ဖော်ပြထားပါသည်။

ဒုတိယအဆင့်

ဒုတိယအဆင့်သည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အရေးပါသည့်ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ ငွေအရင်း အနှီးစီမံပေးမှုများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများအား အလေး ထားဆွေးနွေးခဲ့သည့် အသေးစိတ်စိစစ်လေ့လာချက်နှင့် အကြံပြုချက်များဖြစ်သော (Multi-dimensional Review of Myanmar Volume 2: In-depth analysis and recommendations) အစီရင်ခံစာကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် မေလ တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

အဆိုပါအဆင့်အား အခန်း(၄) ခန်းဖြင့် ဖော်ပြ ထားပြီး အခန်း(၁) တွင် ခေတ်မီစီးပွားရေးအတွက် ကုန် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအား အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု ကွာဟချက်များကို အဖြေရှာခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ပြည်တွင်းပြည်ပမှ ဘဏ္ဍာရေးအရင်း အမြစ်များကို စုစည်းခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မှတ် ချက်နှင့် ရည်ညွှန်းချက်များအား ဖော်ပြထားသည်။

အခန်း (၂) တွင် ခေတ်မီစီးပွားရေးတစ်ရပ် ထူထောင်ရန်အတွက် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံပြောင်းလဲ ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း များအား အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အဓိက တွေ့ရှိချက်များ၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ခေတ်မီတိုး တက်အောင် လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ကုန်ထုတ် လုပ်မှုကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများကဏ္ဍတွင် အခွင့်အလမ်းများ ရယူခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သုံးသပ်ချက်များ၊ မှတ်ချက်များနှင့် ရည်ညွှန်းချက်များ ပါဝင်သည်။

အခန်း (၃) တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျွမ်းကျင်မှု ဆိုင်ရာ ကွာဟမှုကို ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းဆိုင်ရာ အဓိက တွေ့ရှိချက်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း ကျွမ်းကျင်မှုများဖော်ဆောင်ပေးခြင်း၊ ကျွမ်းကျင်မှု

လုပ်ငန်းများ ရှင်သန်အောင်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ကျွမ်းကျင် မှုများကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုခြင်း၊ ကျွမ်းကျင်မှု စနစ်အတွက် မူဝါဒမူဘောင်ကို အားကောင်းခိုင်မာအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သုံးသပ်ချက်များ၊ မှတ်ချက်များနှင့် ရည်ညွှန်းချက်များအား ဖော်ပြထား သည်။

အခန်း (၄) တွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အကူအညီ ပေးရေး ဘဏ္ဍာရေး အရင်းအမြစ်များ စီမံခြင်း၏ အဓိက တွေ့ရှိချက်များဖြစ်သော ဖွံ့ဖြိုးမှု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အတွက် ရန်ပုံငွေများစုစည်းခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးမှု အကူအညီများ စီမံခန့်ခွဲရေးစီနီဇီယံ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အလားအလာကောင်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် လွှဲပြောင်း ပေးပို့ငွေများကို ထိရောက်စွာအသုံးပြုမှုများ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှု လုပ်ငန်းများအတွက် အစိုးရ၏ အခွန်ကောက်ဝင်ငွေများ စုစည်းရယူခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းများကို အထောက်အကူပြုရန် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်ကို အသွင်ပြောင်း လဲခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သုံးသပ်ချက်များ၊ မှတ်ချက်များ နှင့် ရည်ညွှန်းချက်များအား ပြည့်စုံစွာ ရေးသားထားသည်။

ထို့ပြင် မူဝါဒအကြံပြုချက်အနေဖြင့် ကုန်ထုတ် လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအခြေပြုစီးပွားရေးကို ပိုမိုဦးတည် လုပ်ဆောင်မည့် စီးပွားရေးတည်ဆောက်ပုံပြောင်းလဲခြင်း ကို အမြန်စတင်လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းမဟုတ်သော ဝန်ဆောင်မှုများ၊ အထောက်အကူ လုပ်ငန်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည့် စိုက်ပျိုးရေး ထုတ် ကုန်လုပ်ငန်းကွင်းဆက်များကို အားပေးရန်၊ အလုပ်သမား ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ ပညာရေးနှင့် ကျွမ်း ကျင်မှုများနှင့် ပတ်သက်သည့် မူဝါဒများကို ချိန်ညှိ လုပ်ဆောင်ရန်၊ နည်းပညာနှင့် သက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရေးနှင့်သင်တန်းများ (TVET) တွင် ပိုမိုကြိုးမားသော အရင်းအမြစ်များ ခွဲဝေ ချထားပေးခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းခွင် သင်တန်းများအတွက် မက်လုံးများစီမံထားရှိရန်၊ ဘဏ် လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို စနစ်တကျ ဖြေလျော့မှုများ ပြုလုပ်ပေး ခြင်းဖြင့် အရင်းအမြစ်များကို စုစည်းရန်နှင့် ခွဲဝေချထား ပေးရန်အတွက် တရားဝင်ဘဏ္ဍာရေးစနစ် စွမ်းဆောင် ရည်များကို အားကောင်းအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့်

ဘဏ္ဍာရေးဝန်ဆောင်မှုများ တိုးချဲ့ပေးခြင်း၊ ဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ဈေးကွက်များ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့် ကြီးကြပ်မှုတို့ကို ရေရှည်လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုအားဖြင့် ကူညီထောက်ပံ့ရန်တို့အား အကြံပြုဆွေးနွေးထားသည်။

တတိယအဆင့်

တတိယအဆင့်တွင် အသေးစိတ်လေ့လာချက်မှ အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စီးပွားရေးခေတ်မီတိုးတက်စေရန် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမြှင့်တင်ခြင်း (Multi-dimensional Review of Myanmar Volume 3: From Analysis to Action Boosting Agriculture to Modernise the Economy) ဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်များကို ဦးစားပေးဖော်ပြထားပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ်မေလနှင့် ဒီဇင်ဘာလတွင် မူဝါဒ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးပွဲ (၂) ခုကျင်းပပြုလုပ်၍ လုပ်ငန်းနှင့် ဆက်နွှယ်လျက် ရှိသည့် stakeholder များနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်အကြံဉာဏ် ရယူရေးဆွဲခဲ့သည်။

ထို တတိယအဆင့်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအား အလေးပေးဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်းနှင့် အခွင့်အလမ်းများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများအား လွှမ်းခြုံသုံးသပ်မှုများ ပါဝင်သည်။ ထို့ပြင် ဖွံ့ဖြိုးမှုအလားအလာကြီးမားစွာရှိနေခြင်းနှင့် နိုင်ငံသားများ၏ကျန်းမာရေး၊ ပျော်ရွှင်ရေးနှင့် လူမှုရေးအား ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှု၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအဆင့် နိမ့်ကျမှုများအား အသားပေးဖော်ပြထားသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ အပြောင်းအလဲအတွက် အရင်းအနှီးပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုး ရရှိစေရန်အတွက် အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအား လိုအပ်ချက်များအား ရည်ညွှန်းချက်များဖြင့် ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ဖော်ပြထားသည်။

ဆက်လက်၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ ပြောင်းလဲရေးသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို ခေတ်မီတိုးတက်စေရန်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအားစတင်ရာတွင်ဈေးကွက်ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အရည်အသွေးပြည့်ဝသော ကုန်စည်များဖြင့် တန်ဖိုးဖန်တီးခြင်း၊ ၂၁ ရာစုအတွက် သုတေသနနှင့် ကျေးလက်

သင်တန်းများ၊ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ သုတေသနနှင့် ပညာရေးနှင့် ဆက်နွှယ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ အားကောင်းခိုင်မာစေရန်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်များ ခိုင်မာစေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မျှော်မှန်းချက်မှသည် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ခြင်း အားလုံးပါဝင်သည့် မူဝါဒပုံစံ၊ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ လုပ်ကိုင်မှုများကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ခြင်း၊ အပြောင်းအလဲနှင့် ရည်ညွှန်းသုံးသပ်ချက်တို့ ပါဝင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကြောင့် OECD အပါအဝင် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းအသိုင်းအဝိုင်းမှ စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုများအား ဖြေလျော့ပေးသည့်အတွက် ကမ္ဘာ့ဖြန့်ချိရေးနှင့် တင်ပို့မှုကွင်းဆက်များသို့ ပြန်လည် ချိတ်ဆက် နိုင်ခဲ့သည်။ OECD အနေဖြင့် နိုင်ငံအတွင်းသို့ အရင်းအနှီးစီးဆင်းမှုနှင့် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊ လူငယ်ထု၏ ပညာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒများအား အခြားနိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံများအား သင်ခန်းစာယူကာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲသင့်သည်များအား အကြံပြုဆွေးနွေးထားခြင်း၊ ခေတ်မီသော စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဖြစ်ပေါ်လာစေရေးအတွက် အလေးပေးဆောင်ရွက် ရမည့် နည်းလမ်းများအား မီးမောင်းထိုးတင်ပြထားခြင်းများကြောင့် ပြည်သူများ အထူးသဖြင့် ကျေးလက် ဒေသနေ ပြည်သူများအား ဆင်းရဲမွဲတေမှုမှ လွတ်မြောက်၍ နိုင်ငံ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အကျိုးတရားများအား ရရှိခံစားနိုင်မည် ဖြစ်သည်ကာ ထောင်စုနှစ်ရည်မှန်းချက်များအား အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အထောက်အပံ့ကောင်းများဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပြီး နိုင်ငံအတွက် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိခံစားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

Ref: OECD citizen partnership handbook
Trevor Wilson, ANU (15 August 2014)

OECD Multi- Dimensional Review of Myanmar (Volume 1, 2, 3)

Wikipedia

သဘာဝဘေးမှသည် စိန်ခေါ်မှု ထိုမှတစ်ဖန် အခွင့်အလမ်းဆီသို့

| နန္ဒဝင်း(ဆေး၁) |

၂၀၁၅ ခုနှစ်က တစ်နိုင်ငံလုံး ရေကြီးရေလျှံမှုတွေ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဒီနှစ် ၂၀၁၆ လည်း ထိုနည်းတူစွာ ထပ်မံဖြစ် ပွားခဲ့ပြန်သည်။ ပြည်သူတွေ အများအပြား ဒုက္ခရောက် ခဲ့ကြသည်။ လုပ်ငန်းတွေ ပိုင်ဆိုင်မှုတွေ ဆုံးရှုံးပျက်စီး နစ်နာခဲ့ကြသည်။ ဤတွင် တစ်နိုင်ငံလုံးမှ စေတနာရှင် များ၏သဒ္ဓါတရားကို သက်သေပြခွင့်ရခဲ့ ကြသည်။ အားလုံးညီညီညွတ်ညွတ် လှူကြ ကူခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ၂၀၁၆ တွင် ၂၀၁၅ ကဲ့သို့ အလှူရှင်တွေ မများကြတော့။

ကျွန်တော်သည် အလှူရှင်များလှူသည်ကို အားပေးသည်ကူညီသည် လှုံ့ဆော်သည် သာမန်ပင်ပါ သည်။ သို့သော် အတွေးထဲတွင်တော့ မကောင်း လှပါ။ အကယ်၍ ရေဘေးသာမကြုံခဲ့လျှင် ထိုအလှူပစ္စည်းနှင့် အလှူငွေများ ကုန်ကျစရိတ်များထဲမှ တော်တော်များများသော အပိုင်းကဏ္ဍသည် တိုင်းပြည်

ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေမည်ဟု ယုံကြည်ထားသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဒုက္ခရောက်နေကြသောကြောင့် ကုန်ထုတ်စွမ်းအားများ ကျဆင်းကာ တိုးတက်မှုနှုန်းနှေး ရသည့်ကြားထဲ ကူညီမှုတွေများနေသောကြောင့်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများတွင် အရင်းနှည်းခဲ့ရပေသည်။ (ဤနေရာတွင် ဘာသာရေးအရကုသိုလ်စိတ်၊ စေတသိတ်၊ အကျိုးပေး ကျေနပ်မှု၊ ပီတိ စသော လတ်တလောအားဖြင့် လက်ဆုတ်လက်ကိုင် ပြမရသေးသော အကျိုးများကို ထည့်တွက်မထားခဲ့ပါ။)

သဘာဝဘေးကို မည်သို့ဖွင့်ဆိုကြပါသနည်း။ လူ၊ ပစ္စည်း၊ အရင်းအမြစ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်တို့တွင် ကျယ်ပြန့်စွာ ထိခိုက်စေသော၊ ထိခိုက်သောဝန်းကျင်၏ မူလအရင်းအမြစ်များဖြင့် ရင်ဆိုင်တုံ့ပြန်နိုင်ရန် မဖြစ်နိုင်သော၊ ရင်ဆိုင်မတုံ့ပြန်နိုင်သည့် ပြင်းထန်သည့်ထိခိုက်မှုဟု ဆိုခဲ့ကြပါသည်။ ပုံမှန်ဖြစ်နေကြ မဟုတ်သော မိမိတို့ဘာသာရင်ဆိုင်ရန်မဖြစ်နိုင်သည့် ဒုက္ခများကို ဘေးဟု ဆိုရပေတော့မည်။ ယခုရေဘေးအား နမိတ်မရှိ ဆိုသည်ဟု မပြောစေချင်ပါ။ မိုးကြီးသော နှစ်တိုင်းကြုံရတော့မည့် ပုံမှန်ဖြစ်နေကြ အဖြစ်အပျက်တစ်ခု အဖြစ် သတ်မှတ်ရပေတော့မည်။

ဆည်တွေကြောင့် သစ်တောတွေမရှိတော့လို့ လူတွေ အစိုးရတွေ အပြစ်ကြောင့်ပြောရန်ကား အများကြီး ရှိပေသည်။ ထိုအရင်းအမြစ်ပြဿနာ root cause ကို သိရုံနှင့်မရပေ။ ဖြေရှင်းရပေမည်။ ဆည်မြောင်းများ၏ ရေလက်ခံနိုင်မှု ရေဝေရလဲ ဧရိယာများ၏ သက်ရောက်မှု အကျိုးအပြစ် စသည်တို့ကို ပြန်လည်ချိန်ဆကာ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် သွားရပေမည်။ သစ်ပင်များ ထောင်နှင့်သောင်းနှင့်ချီကာ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးရပေဦးမည်။ စနစ်ကျသော အစိုးရအုပ်ချုပ်မှုစနစ်များ လွှမ်းခြုံမှုရှိသော၊ ဥပဒေလိုက်နာမှုအားကောင်းသော၊ ဝန်ထမ်းစည်းကမ်းလိုက်နာသောပြည်သူ စသည်တို့ကား မဖြစ်မနေ လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ တည်ဆောက်ရန် အချိန်များစွာယူရပေဦးမည်။ တစ်နည်းဆိုသော် ရေတိုလုပ်ငန်းမဟုတ် ရေရှည်စီမံချက်ချကာ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကာလတွင် ရာသီစက်ဝိုင်းကား ရပ်မနေပေ။

ဆက်တိုက်လည်ပတ်နေပေဦးတော့မည်။ ရေကား နှစ်စဉ် ကြီးပေဦးမည်။

ထိုသို့ဆိုလျှင် ရေဘေးကို ထိခိုက်သော ဒေသ၏ အရင်းအမြစ်အင်အားဖြင့် ရင်ဆိုင်နိုင်ကာ လူထုနှင့် အစိုးရ၏ ကူညီစောင့်မမှုကို နှစ်စဉ်အားကိုးနေရသော ‘ဘေး’အဖြစ်မှ မိမိတို့ အရင်းအမြစ် စွမ်းအားများဖြင့် ရင်ဆိုင်ကျော်ဖြတ်နိုင်သော အခြေအနေတစ်ရပ်ဖြစ်ရန် စီမံသွားသင့်ပေသည်။ ယခုအချိန်ကာလသည် နှစ်စဉ်မဖြစ်မနေကြုံတော့မည့် ရေဘေးဒုက္ခအား မဖြေရှင်းနိုင်သောဘေးဒုက္ခ အဖြစ်မှ ရင်ဆိုင်နိုင်သည့်စိန်ခေါ်မှုအဆင့် ထိုမှတစ်ဖန် အသုံးချရမည့်အခွင့်အလမ်းအဆင့်အထိ လျှော့ချကာ ဆောင်ရွက်ရန် မူဝါဒများ၊ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်များ၊ စံပြလုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ဆောင်ရွက်သင့်သော အချိန်တစ်ခုဖြစ်ပေသည်။ ယခုတင်ပြလိုသောအကြောင်းအရာများသည် ဘေးမှသည် အခွင့်အလမ်းဆီသို့ဦးတည်နိုင်စေရန် ရည်စူး၍ ရေးသားအပ်ပါသည်။

အမှန်တော့ ကျွန်တော်သည် သာမန် လူလတ်ပိုင်း ဆရာဝန်တစ်ယောက်မျှသာဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် လုပ်သက် (၁၆)နှစ်ကျော်ကာလပတ်လုံး ကျေးလက်တွင် သာ နေထိုင်ခဲ့ရသော (နေချင်၍ နေရသည်မဟုတ်သော်လည်း ကျေနပ်ပျော်ရွှင်ခဲ့ပါသည်။) သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုးကြုံသော နေရာများတွင် ဘေးနှင့်အကျိုးပေးသော ဘဝအဖြစ်တာဝန်ကျရင်းမတတ်သာဘဲ တည်းတည်း ရင်းရင်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံများအပေါ် မူတည်၍ လည်းကောင်း၊ ကျေးလက်ပြည်သူလူထု၏ အခက်အခဲများကို ၎င်းတို့နှင့် တရင်းတနှီးနေထိုင်ခဲ့ကာ သိရှိခဲ့သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တတ်စွမ်းသမျှ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ရင်း အောင်မြင်လာခဲ့သော လူမှုရေးလုပ်ငန်း များဖြစ်သည့် တန်ဖိုးသင်ညစာနှင့်နေဖြစ်မယ့် လပျိုးခင်း အစီအစဉ်များ၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ် မူတည်၍ လည်းကောင်း၊ ယခု အကြံပြုစာကို ရေးသားလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လက်ခံလိုသူ သဘောထား ကွဲလွဲသူများ ရှိနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသော်လည်း ရှေ့နှစ်ရှေ့နှစ်များတွင် တွေ့ကြုံလာရတော့မည့် ရေဘေးအန္တရာယ်များအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရာတွင်

တစ်စုံတစ်ခုသော အတိုင်းအတာ အထိ အကျိုးပေးနိုင် ကောင်းမည်ဟု ထင်မြင်မိပါသောကြောင့် ရေးသားဖော်ပြ လိုက်ရပါသည်။

အကြံပေးချက်များမှာ -

(၁) မြို့နယ်အဆင့်ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ အား အဖြစ်အဆင့်မှ လုပ်ငန်း ကိုင်တွယ်ဆောင် ရွက်နိုင် သည့်အဆင့်အထိ ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခြင်း

မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီအား အဖြစ်အဆင့်မှ လုပ်ငန်း ကိုင်တွယ်ဆောင် ရွက်နိုင်သည့်အဆင့်အထိ ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခြင်းကို ပြုလုပ် သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ဆောင်ရွက်ကာ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဦးစီးအရာရှိအဆင့် တစ်ဦးကို တာဝန်ပေးအပ်သင့်ပါသည်။ အတွင်းရေးမှူး နေရာအတွက် အဖြစ်သင့်ဆုံးမှာ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် နေရာ ပြန်လည်ချထားရေးမှ ဦးစီးအရာရှိဖြစ်သင့်ပါသည်။ ထို့ အတွက် မြို့နယ်အဆင့်တွင် ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည် နေရာချထားရေး ရုံးခွဲများတိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်သင့်ပါသည်။ (မြို့နယ်တိုင်းမဟုတ်သော်မှ ရေဘေးဒဏ် သဘာဝဘေး ဒဏ်နှစ်စဉ်ကြုံနေကြမြို့နယ်များတွင် မဖြစ်မနေ ထားရှိ ရန် လိုပါသည်။) လက်ရှိအချို့မြို့နယ်များတွင် စီစဉ်နေ သကဲ့သို့ အခြား ဌာနများမှ အရာရှိများကို ထားပါက အရာမရောက်နိုင်ပါ။ လက်ရှိဖြစ်နေသကဲ့သို့ ဆန်စင်ရာ ကျည်ပွေ့လိုက် အဆင့်က တက်မည်မထင်ပါ။ ထိုအရာရှိ သည် ဘေးအန္တရာယ်ကြုံမှ အသုံးဝင်သည်မဟုတ်ပါ။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်စရာများ ရှိနေပါသေးသည်။ Township disaster management committee ကို ခိုင်ခိုင်မာမာ ဖွဲ့စည်းရန် မြို့နယ်တိုင်းတွင် လူကယ်ပြန်ဝန်ကြီးဌာနမှ ရုံးခွဲများရှိသင့်ပြီး သေချာစွာ လေ့ကျင့်သင်ကြား ထားသော ဦးစီးအရာရှိ တစ်ဦး၊ ဦးဆောင်သောရုံးအဖွဲ့တစ်ခု ထားရှိသင့်ပါသည်။

(၂) ကျေးလက်အုပ်စုတိုင်းတွင် ကျေးလက်ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ ဖွဲ့စည်းခြင်း

ကျေးလက်အုပ်စုတိုင်းတွင် ကျေးလက်ဘေး အန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီဖွဲ့စည်းသင့်ပါသည်။ အုပ်စု

အုပ်ချုပ် ရေးမှူးက ခေါင်းဆောင်နေရာယူကာ အတွင်း ရေးမှူး နေရာတွင် ရပ်ရွာမှ လူငယ်များအပေါ် ဩဇာညောင်းသော ပရဟိတစိတ်ရှိသည့် လူငယ်တစ်ဦး အား တာဝန်ပေးသင့် ပါသည်။ သို့တည်းမဟုတ် သက် ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းမှ တာဝန် ယူနိုင်ပါက လူမှုရေးနှင့် နီးနွယ်သော ဌာနများဖြစ်သည့် ပညာရေး၊ ကျန်းမာ ရေး၊ ကျေးလက်တို့မှ ဝန်ထမ်းငယ်တစ်ဦးကိုလည်းကောင်း၊ ကြက်ခြေနီ စသည့် လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုမှ လုပ်နိုင်သူများကို တာဝန်ပေး သင့်ပါသည်။

ထိုကျေးလက်ကော်မတီများ အားလုံးဖွဲ့စည်းပြီး သည်နှင့် မြို့နယ်လူကယ်ပြန်ဌာနမှ ဦးစွာသင်တန်းများ ပေးသင့်ပါသည်။ သင်တန်းတွင် (၁) နှစ်စဉ် အုပ်စုလိုက် ကြုံတွေ့နေသော အခက်အခဲများ ဘေးများအား မှတ်တမ်း ပြုစုခြင်း၊ (၂) ထိုဘေးများ၏ ထိခိုက်မှုများအား မှတ်တမ်း တင်ခြင်း၊ (၃) ကြုံတွေ့စဉ်ဖြေရှင်းခဲ့သော နည်းလမ်း များနှင့် ထိရောက်မှု၊ လေလွင့်မှု၊ အကျိုးရှိမှုတို့ကို ပြန်လည် သုံးသပ်ခြင်း (၄) နှစ်စဉ်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခဲ့မှုများနှင့် အားနည်းချက်၊ အားသာချက်၊ အခက်အခဲအခွင့်အလမ်း များကို သုံးသပ်ခြင်း (၅) ဘေးမကြုံမှီ၊ ကြုံနေစဉ်နှင့် ကြုံပြီးကာလ ပြင်ဆင်မှု များတွင် ပြည်သူလူထု ပါဝင် လာစေရန် လှုံ့ဆော်ပညာပေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် နည်းလမ်းများကို လေ့လာဆွေးနွေးခြင်း (၆) သက်ဆိုင် ရာဒေသ၏ ဘေးဒုက္ခ ကျရောက်ရန်အခွင့်အလမ်းများ နှင့် ထိခိုက်လွယ်သောအရင်းအမြစ်များ ပြုပြင်ဆင် ချင်ခြင်းတို့ကို သင်ကြား ပေးသင့်ပါသည်။

သင်တန်းကာလတွင် သင်တန်းသားအသီးသီး၏ မိမိတို့ကြုံတွေ့နေသော ဘေးများကို မှတ်တမ်းပြုစု မှတ် တမ်းတင်ခြင်းအားဖြင့် ထိုဘေးဒုက္ခများ၏ ဖြစ်တန်သော ပုံစံများ ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းအရာများ ပူးတွဲ ဖြစ်တတ်သော အခြေအနေများကို တွက်ဆသွားနိုင်ပါ လိမ့်မည်။ ကြုံတွေ့စဉ်ဖြေရှင်းခဲ့သော နည်းလမ်းများကို သုံးသပ်ခြင်းအားဖြင့် နောက် ထိုကဲ့သို့ဖြစ်စဉ်များတွင် ထိရောက်လွယ်ကူ သက်သာအောင်မြင်သော နည်းလမ်း များကို အဖြေရှာနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု ကောင်းမွန်ခြင်းသည် ဖြစ်စဉ်အထိနာမှုကို များစွာ

သက်သာစေသည်ကို သတိပြုလာနိုင်ပါသည်။ ပြည်သူ လူထု ပါဝင်မှုကို သုံးသပ်ခြင်းအားဖြင့် ပြည်သူလူထု၏ အားသည် အောင်မြင်မှု၏ အဓိကအကြောင်း တရားဖြစ် သည်ကို သဘောပေါက်လာကြပါလိမ့်မည်။ မြေပုံဆွဲကာ ရေစတင်ဝင်မည့်နေရာ၊ ရေဝင်လျှင် ပျက်စီးမည့် အရင်း အမြစ်များ၊ ကျန်ရစ်ခဲ့မည့် အရင်းအမြစ်များ၊ ခိုလှုံရန် နေရာ၊ သောက်ရေရမည့်နေရာ၊ အမြင့်ဆုံးနေရာ၊ ရေစီး ကြောင်းစသည်တို့ကို မှတ်တမ်းထားတတ်ပြီး ဖြစ်ပွား လာပါက မည်သို့ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရမည်ကို မြင်သာထင်သာ ပါလိမ့်မည်။ သင်တန်းကာလပြီးသည့်နှင့် စံပြနေရာတစ်ခု ရွေးချယ်ကာ သင်တန်းသားအားလုံး သွားရောက်ကာ လေ့လာ မြေပုံရေးဆွဲခြင်းအားဖြင့် ကျွမ်းကျင်စေပြီး နောက် သက်ဆိုင်ရာ ဒေသအသီးသီးသို့ ပြန်လည် စေလွှတ်ကာ ကျေးလက်ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော် မတီကို စတင်အသက်သွင်းနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကော် မတီမှ အချိန်နှင့်တပြေးညီ တင်ပြလိုက်သော အချက် အလက်များ၊ မြေပုံများ၊ စာရင်းမှတ်တမ်းများအား မြို့နယ်ရုံးတွင်ထားရှိကာ အခြေပြု ဆောင်ရွက်ခြင်း အားဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်ကို ကောင်းစွာရင်ဆိုင် နိုင်ရန် အသင့်ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။

(၃) ဖြစ်ပွားပါက ထိခိုက်မှုအား အတိအကျဖြင့် သတင်း ထုတ်ပြန်ခြင်း

ဖြစ်ပွားပါက ထိခိုက်မှုအား အတိအကျဖြင့် သတင်းထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့် အလျင်မြန်ဆုံး တုံ့ပြန် ဆောင် ရွက်ရန်လိုပါသည်။ သတင်းပျံ့နှံ့မှုအားကောင်းသော ခေတ်တွင် ဖုံးအုပ်ထားခြင်းသည် အရည်အသွေး မဟုတ် တော့ပါ။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသူများအတွက် ဖြစ်ပွားလာ ပါက အလျင်အမြန်တုံ့ပြန်ပြီး ထိခိုက်မှုသည် မိမိတို့အင်အား ဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းရှိမရှိနှင့် အမြန်ဆုံးလျော့ပါး သက်သာ စေရန် အကူအညီလိုအပ်ပါက ချက်ချင်း သတင်းထုတ်ပြန် တောင်းခံရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဘေးဖြစ်ပွားပြီး စေတနာရှင် များ လှူဒါန်းမှုများ ရှိလာပါကလည်း သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီသည် ကျေးလက်

ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီများနှင့် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းပြီး အထိရောက်ဆုံး၊ အလေလွင့်အနည်းဆုံးဖြစ် စေရန် စီမံနိုင်ရပေမည်။

ထိုသို့ကာကွယ်ရေး၊ ထိခိုက်မှုလျော့ချရေး၊ အစီအမံများခိုင်မာပြီဆိုလျှင် ပြည်သူ၏အားကို အသုံး ပြုပြီး နောက်ဆက်တွဲအားဖြင့် ထိုသို့ရေကြီးခြင်းအားဖြင့် ရရှိနိုင်သော အခွင့်အလမ်းများကို ပါ ရှာဖွေဖော်ထုတ် နိုင်ပါသည်။ ဥပမာ ရေကြီးပြီးနောက် ရေကျချိန်တွင် သီးနှံများပိုမိုဖြစ်ထွန်းခြင်း ရေတက်ချိန်တွင် ဆက်သွယ် ရေးလမ်းကြောင်းသစ်များ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ပြီး ထိုလမ်း ကြောင်းများအား အသုံးပြုခြင်း ထိန်းသိမ်းခြင်း (ဥပမာ တူးမြောင်းများ ကြိုတင်ဖော်ထားခြင်း ရေတံခါးများ တပ်ဆင်ထားခြင်း ရေတက်လာချိန်တွင် ရေလှောင်ကာ တံခါးများအသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ရေကျချိန်တွင် ကုန်စည် လွယ်ကူစွာ သယ်ဆောင်နိုင်သော ရေလမ်းကြောင်းသစ် များပေါ်ထွက်ခြင်း) ငါးသယ်ဇာတများ အား ရေတက် ရေကျနှင့်အတူ ထိန်းသိမ်းဖော်ထုတ်ခြင်း စသည်တို့ကို ဆက်တိုက်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

အချုပ်ဆိုရလျှင် ရေဘေးသည် နှစ်တိုင်း ကြုံရ ပေတော့မည်။ နှစ်တိုင်းဖြစ်မှ ရေလေးလှူလိုက်၊ ငွေလေး လှူလိုက်ဖြင့် ဆန်စင်ရာကျည်ပွေ့လိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုများဖြင့် အလုပ်မဖြစ်တော့ပါ။ ပရဟိတသမားများသည် ပင်ပန်း လှချေပါပြီ။ ပရဟိတသမားများကို အနားပေးလိုက်ပါ။ အစိုးရ၏ ကောင်းမွန်သောစီမံခန့်ခွဲမှုဖြင့် ပြည်သူကို အလုံခြုံဆုံးဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်နေပါပြီ။

ကျွန်တော့် သဘောအားဖြင့် လူမှုဝန်ထမ်း ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် နေရာပြန်လည်ချထားရေး ဝန်ကြီး ဌာန၏ ဖွဲ့စည်းပုံကို မြို့နယ်များအထိ တိုးချဲ့ပေးသင့်ပါ သည်။ လေ့ကျင့်ထားသော ကျင့်ဝတ်ကောင်းကာစွမ်းရည် ပြည့်သည့် အရာရှိများကို ခန့်အပ်သင့်ပါသည်။ ထိုအရင်း အမြစ်များကို အခြေပြုကာ ပြည်သူလူထု၏ ပါဝင်မှုကို အသုံးပြုလျက် ဘေးကို စိန်ခေါ်မှု အဖြစ်ပြောင်းလဲကာ နောက်ဆုံးတစ်နေ့ အခွင့်အလမ်းအဖြစ် အသုံးပြုသွားနိုင် ရန် တင်ပြရေးသားအပ်ပါသည်။

ဘဝအထွေထွေ(၂)

| ကျော်ဒွန်း (ညွှန်ကြားရေးမှူးကြီး) |

ခေတ်အဆက်ဆက်နိုင်ငံတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခွင့်ရသော ‘စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်’မှ ဘွဲ့များ ရသူများကို ဤစာစဉ်ဖြင့် ဂုဏ်ပြုအပ်ပါသည်။

တက္ကသိုလ်တက်ရန်ပြင်ပို

အဖေက လက်ပတ်နာရီတစ်လုံး ဝယ်ပေးတယ်
၁၂၅/- တဲ့ သူ့ရုံးက အရစ်ကျဆပ်နဲ့ ဝယ်လာတယ်လို့
ပြောတယ်။ နာရီအမျိုးအစားက CASTEL အိုဂျီဘယ်
အမျိုးအစားက ၂၅၀/- ဆိုတော့ များလို့တဲ့။ ၁၀ တန်း
တက်စဉ်က အင်္ကျီအဖြူနှစ်ထည်နဲ့ လုံချည်စိမ်း နှစ်ထည်ပဲ
ရှိတယ်။ အဒေါ်က သူသုံးနေတဲ့ သံသေတ္တာအသေး
(အဟောင်း) ချပေးတယ်။ သံကော်ပတ်ဝယ်တယ်။ သံချေး
ချွတ်တယ်။ ဆေးဘူးသေးတစ်ဘူး ဝယ်ပြီး သုတ်တယ်။
နေလှမ်းတယ်။ သုံးလို့ရသွားပြီ။ အိပ်ယာလိပ်အတွက်
ပစ္စည်းစုတယ်။ အငြိမ်းစားတပ်ကြပ်ကြီး (ကြည်း) ဖြစ်သူ
ဦးလေးပေးတဲ့ စစ်သုံး အစိမ်းရောင်အစင်း စောင်အပါး
တစ်ထည်၊ အမေချုပ်ပေးတဲ့ခေါင်းအုံး၊ စစ်ခြင်ထောင်

တွေနဲ့ အိပ်ယာလိပ် ဖြစ်လေတော့သတည်း။ မြို့နယ် ကုန်
သွယ်ရေးရုံးက တက္ကသိုလ်တက်မည့်ကျောင်းသားများ
အတွက် တက်ထရွန်ပိတ်အဖြူနှစ်ဝတ်စာ၊ ချည်ချောနှစ်
၈၀ လုံချည် နှစ်ထည်၊ ထီးတစ်လက်၊ ပြည်သူ့ဆေးဆိုင်မှ
ဖျားရင်သောက်ဖို့ ဘာမီထွန်း၊ ထရက်ဖယ်ဆာလ်ဖာ၊ ပိုက်
အောင့်လျှင် သောက်ဖို့ ဂျလ်မက်၊ ဆိုဒါမင်း၊ ဝမ်းသွားရင်
သောက်ဖို့ သာရာဆပ်၊ (ဝမ်းပိတ်ဆေး)၊ တက်ထရာ
ဆိုက်ကလင်း ပိုးသတ်ဆေး၊ ခေါင်းကိုက်ရင်သောက်ဖို့
APC ဆေးပြား၊ ကိုဒါနင်စတဲ့ BPI ကထုတ်တဲ့ အိမ်သုံးဆေး
တွေ ရောင်းပေးတယ်။ အဖေရဲ့ဆရာ ဖျာပုံ ခရိုင်မြေယာ
ကျေးလက်ကြီးပွားတိုးတက်ရေး ကော်ပိုရေးရှင်းတာဝန်ခံ
ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဦးအောင်မင်း က ငွေတစ်ထောင် ပညာ
သင်စရိတ်ထောက်ပံ့တယ်။ ဒေါ်ကြီး၊ ဒေါ်လေး၊ အစ်မ

ဝမ်းကွဲများက ထောက်ပံ့တဲ့ငွေ သုံးရာလောက်ရတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ရန်ကုန်လူနေမှုစနစ် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားဘဝတွေကိုလေ့လာထားတော့ ပျော်နေတာပေါ့။ အမေကတော့ သူတူတစ်ယောက် တက္ကသိုလ် ဘွဲ့ရ ဘဏ်မန်နေဂျာဖြစ်တာဝန်ကျရာမြို့မှာ မိန်းမရ အိမ်ပြန် မလာနိုင်တာတွေ သိနေတော့လာပြန်ပြီ နောက်တစ်ယောက်ဆိုတဲ့အသိနဲ့ တွေးမိပြီး မျက်ရည်ကျ တယ်ဗျာ။ ရွာမှာကျောင်းဆရာလုပ်စေချင်တာ အမေဆန္ဒ ကျွန်တော်ကလည်း ရန်ကုန်မှာ နေချင်တယ်။ အဖေကလည်း အရာရှိ ဖြစ်စေချင်တယ်။ မွေးရပ်မြေမှ ထွက်ခွာ ဒေးဒရဲမှ ရန်ကုန် သို့ ပြည်တွင်းရေကြောင်းပိုင် နှစ်ထပ်သင်္ဘောနဲ့ သွားရတယ်။ သင်္ဘောခ နှစ်ကျပ်ပြားကိုးဆယ်(၂၉၀၀)။ အထူးခန်း(ဦးခန်း)က နှစ်ဆ၊ သင်္ဘောအပေါ်ထပ်မှာတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများအတွက် သီးခြားနေရာ ကြိုးနဲ့တားထားတယ်။ နံနက် ၇း၀၀ နာရီမှာ သင်္ဘောထွက်တယ်။ သင်္ဘောဆိပ်မှာ မိသားစုတွေလိုက်ပို့ကြတယ်။ မျက်ရည်ကျသူ၊ ရင်ထဲမှာကြိတ်ငိုသူ၊ မျက်နှာမကောင်းသူ၊ သင်္ဘောကြီး ဥဩဆွဲလို့ ထွက်ခွာပြီ။ ၈ နာရီခွဲလောက် ကျိုက်ထော် ကျေးရွာ (ကော့မျိုးမြို့နယ်) မှာ ခေတ္တ နားတယ်။ ထမင်းထုပ် ဆင်းဝယ်ကြတယ်။ တစ်ထုပ် ၁၅၀၀။ ကြက်သား/ ဝက်သား/ ငါးသလောက်(၂)တစ်မျိုး၊ ပဲပင်ပေါက်ချဉ်၊ ငပိကြော်တို့ကို ငှက်ပျောဖက်နဲ့ ထုတ်ပေးတယ်။ ကြိုးက သင်လျော်ကြိုး သုံးတယ်။ သူဌေးသား တချို့က သင်္ဘောပေါ်က ထမင်းဆိုင်မှာ ဇွန်းခရင်းနဲ့ စတိုင်ကျကျ ဟင်းစုံ ကြိုမှာစားကြတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ အမေထည့်ပေးလိုက်တဲ့ ထမင်းချိုင့်ထဲက ပုဇွန်ကြော်နဲ့စားတယ်။ ၁၀း၃၀ နာရီ လောက်မှာတော့ တွံ့တေးမြို့ကို ဆိုက်တယ်။ မာလကာသီး၊ ငှက်ပျောသီးတွေ ဆင်းဝယ်ကြတယ်။ တွံ့တေးသိန်းတန်ရဲ့ သီချင်း၊ အမေနဲ့ရွာကိုလွမ်းတယ် . . . တစ်မြို့တစ်ရွာကို ပြောင်းကာသွား . . . စတဲ့ သီချင်းစာသားတွေ အစအနနဲ့ ရင်ထဲမှာ ဘာမှန်းမသိတဲ့ ဝေဒနာလို့ ခေါ်လေမလားဘဲ။ နေ့လယ် ၁၂း၀၀ နာရီခန့်မှာ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းကို ဆိုက်ရောက်တယ်။

ရန်ကုန်မြေကိုနင်းပြီ

ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်း၊ ရွှေတောင်တန်းအောက် ၊ ၁၄-လမ်းထိပ်မှာ သင်္ဘောဆိုက်တယ်။ သုံးဘီး TAXI ကားတွေ၊ လာကြိုသူတွေ၊ အုပ်စုလိုက် အဆောင်အသီးသီး တက္ကသိုလ်အသီးသီးသို့ ကားငှားသွားကြတယ်။ သံသေတ္တာသေးတစ်လုံး၊ အိပ်ယာလိပ်သေးတစ်ခု၊ လွယ်အိတ်တစ်လုံးနဲ့ ကိုဘခက်နင်းတဲ့ သုံးဘီးကိုစီး၊ လမ်းမတော်လမ်းအတိုင်းနင်း၊ လမ်းမတော် ဆေး(၁)ရှေ့ကဖြတ်၊ လမ်းမတော်ဘူတာရုံမှာလူဆင်းလျှောက်၊ ဂေါ်ဒွင်လမ်း(မြို့မကျောင်းလမ်း)တစ်လျှောက်မြို့မကျောင်း(အထက(၂)ဒဂုံ) ထောင့် အရောက်၊ ဘယ်ချိုး၊ နယူးလင်းလမ်း(စကားဝါပင်လမ်း) မြို့မ ကျောင်းသားဟောင်းအသင်းတိုက် (အဒေါ်အိမ်) ရောက်ပြီ။ အဖေနဲ့ ဦးလေး ရေးပေးတဲ့ လမ်းညွှန်အတိုင်း အတိအကျပဲ ရောက်သွားတယ်။ ရန်ကုန်ဆိုက္ကားက ဒေးဒရဲ ဆိုက္ကားနဲ့ မတူပါလား၊ ရန်ကုန်ဆိုက္ကားက လူနှစ်ယောက်ကျောကပ်ထိုင်၊ ဒေးဒရဲဆိုက္ကားက နှစ်ဦးယှဉ်ထိုင်ရတယ်။

ဗဟိုကုန်သွယ်ရေးက စာရေးလေး

အဒေါ်အိမ်မှာ သားသမီးက ကိုးယောက်ဆိုတော့ အသင်းတိုက်ဝန်းထဲက အဒေါ်ရဲ့ ဒုတိယသမီး အိမ်ခန်းမှာနေဖို့ ကတင်တစ်လုံး၊ စားပွဲတစ်လုံးနဲ့ နေရာချပေးတယ်။ အဲဒီအိမ်မရဲ့ယောက်ျားက ဗဟို ကုန်သွယ်ရေးမှာ အောက်တန်းစာရေးတစ်ဦးဖြစ်တယ်။ သူက မင်းဘူးမြို့နယ်သား လူရည်လည်တယ်။ ဆယ်တန်းမအောင်ပေမယ့် အင်္ဂလိပ်စကားကို အတော်အတန် ပြောနိုင်တယ်။ ပညာရေးကို အားပေးတယ်။ အဲဒီခေတ်က ကုန်သွယ်ရေးဆိုတော့ အပေါင်းအသင်းကများ၊ ညနေဘက် မူးလာတာကလွဲလို့စိတ်သဘောထားကောင်းတယ်။ ကျွန်တော်ဝတ်ဖို့ တိုက်ပုံ၊ လုံချည်တွေပေးတယ်။ မင်းက တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ကောင်းကောင်းဝတ်ရမယ်ဆိုပြီးတော့ အင်းလေး လုံချည်တွေ ဝတ်ဖို့ပေးတယ်။ အဲဒီခေတ်က အင်းလေးလုံချည်ဆိုတာ ယခုခေတ်ပိုးပုဆိုးနဲ့တူတယ်။ ကွက်စိတ်ရောင်စုံ၊ ဝတ်လို့ကောင်းတယ်။

တစ်ထည်ကို သုံးဆယ်ကျပ် ပေးရတယ်။ ခုခေတ်ငွေကြေး နဲ့တွက်ရင် သုံးသောင်းလောက်တန်မယ်။ ညနေပိုင်း ပြန်လာရင် လေဟာပြင်ညဈေး(ဗိုလ်ချုပ်ဈေးရှေ့၊ ရွှေတိဂုံ ဘုရားလမ်းနဲ့ အနော်ရထာလမ်း(ဖရေဇာလမ်း)ဒေါင့်က ခေါက်ဆွဲကြော်၊ ကြက်ဥနို့ပေါင်းတွေ ဝယ်လာတယ်။ စာဖတ်ပြီးစားရင်း သူပြောသမျှနားထောင်ရတယ်။ စာကြိုးစားဖို့နဲ့ လိမ္မာဖို့ဆုံးမတယ်။ စားသောက်လာသူတို့ရဲ့ ထုံးစံအတိုင်း စကားတွေ ထပ်ခါထပ်ခါပြောတယ်။ သည်းခံနားထောင်နေရတယ်။

နံနက် ငါးနာရီလောက်ဆို ဦးလေးနဲ့ အဒေါ်က လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ဖွင့်ဘို့ ပြင်ဆင်ပြီ ကြက်တောင်ရိုက် မယ့်အဖွဲ့တွေ ရောက်လာတယ်။ များသောအားဖြင့် လသာ၊ လမ်းမတော်မြို့နယ်က တရုတ်ကုန်သည်တွေ ကျန်းမာရေးအတွက် လာရိုက်ကြတယ်။ ကျွန်တော်က ကစားကွင်းတွေကို လှည့်ကြည့်တယ်။ ရေခဲခန်းကြမ်းအိုးတွေ ကို လိုက်ပေးတယ်။ လက်ဖက်ရည်မှာရင် ဂျိုင့်နဲ့ ခွက်နဲ့ ပို့ပေးတယ်။ ဦးလေးနဲ့ အဒေါ်က ဖျော်ပေးတယ်။ အဒေါ်က ၇ နာရီ ထိုးရင် ကျောင်းသွားခိုင်းတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ ၈ နာရီမှ ကျောင်း သွားတယ်။ ကျောင်း (ECO) ကို လင်းစ ဒေါင်းက လာတဲ့နံပါတ်(၈)ကား သို့မဟုတ် ဆူးလေက လာတဲ့(၉)ကားကိုပဲခူးကလပ်မှတ်တိုင်ကသွားစီးရတယ်။ နံပါတ်(၈)ကား က အင်းစိန်လမ်းကသွားတော့ ဆင်ရေ တွင်းမှတ်တိုင်ကဆင်းပြီး ရိုးမရိပ်သာထဲက ဖြတ်လျှောက် ရတယ်။ အမှတ်(၉)ကားစီးရင်တော့ ပြည်လမ်းမာလာ ဆောင်ရှေ့မှတ်တိုင် ဆင်းရတယ်။ ကားခပြားသုံးဆယ်ပေး ရတယ်။ ရောက်ခါစ အမှတ်(၈) နဲ့ အမှတ်(၉) ကားကို အဝေးကလာတာ မခွဲခြားတတ်ဘူး။ (၈)ကားက HINO၊ (၉)ကားက AUSTRALIANBUS ကိုလံဘို စီမံကိန်းက ပေးတဲ့ LAYLANDကား၊ ဘတ်စ်ကား စီးခါစကားစပယ် ယာက မာလာပါတယ် ပြောတော့ ကားပေါ်ကဆင်းတဲ့ အခါ မိန်းကလေးတစ်ယောက် နောက်ကပါတယ်။ အော် ရန်ကုန်က ကားစပယ်ယာက ဒီကျောင်းသူ နာမည်ကို သိနေတာလို့ထင်တယ်။ နောက်နေ့တွေကျမှ မာလာ ဆောင် မှတ်တိုင်ကို ပြောမှန်းသိတော့တယ်။

ညနေကျောင်းဆင်းတာစောရင် မိုင်ဒါကွင်းထဲ

ဘောလုံးပွဲသွားကြည့်၊ GE တပ်ထဲက သူငယ်ချင်းထံ သွားလည်၊ ညနေ ၅ နာရီလောက်ဆို ရုံးများမှ အရာရှိတွေ ကြက်တောင်ရိုက်ဖို့ ဘီလိယက်ထိုးဖို့လာကြတယ်။ လက်ဖက်ရည်မှာရင်ပို့ပေးတယ်။ ညပိုင်းကွင်းအားရင် ကြက်တောင်ဝင်ရိုက်တယ်။ မြို့မကျောင်းသား/သူဟောင်း အသင်းတိုက်ကြက်တောင်ကွင်းမှာ လာကစားသူတွေက သူဌေးတွေ၊ အရာရှိကြီးတွေ၊ သူတို့ချွေးထွက်မှ ကျန်းမာမှ ထမင်းစားနိုင်မှာ ဒါကြောင့်ငွေကြေးအကုန်ခံပြီး ချွေး ထွက် အောင်လုပ်ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရွာက ဆိုက္ကား ဆရာကိုစိုးမြင့်တို့ကူးတို့လှေခတ်တဲ့ ကိုစိုးကြီးတို့ကြတော့ ငွေရအောင်ချွေးထွက်ရတယ်။ ပင်ပန်းတော့ ထမင်းစား ကောင်းတယ်။ အိပ်ပျော်တယ်။ အားလုံးကတော့ ချွေးထွက် အောင်လုပ်ရတာခြင်းတော့ အတူတူဘဲ။

ပထမနှစ် ကျောင်းသားဘဝ

၁၀ တန်းတုန်းက ဝတ်တဲ့လုံချည်စိမ်း၊ အင်္ကျီ အဖြူ ဦးထုပ်အစိမ်းရောင်၊ ကျားဆောင်းထီးကောက်၊ လွယ်အိတ်နဲ့ကျောင်းတက်တယ်။ ကျောင်းက စားသောက် ဆိုင်တန်းကို မဝင်ရဲဘူး။ အတန်းနားချိန်ကျောင်းနောက် ဘက် (ယခုအရှေ့ဘက်) ဆင်ဝင်အောက် အုတ်ခုံမှာ ထိုင်တယ်။ ကျောင်းသားကြီးတွေက ကျွန်တော့်ဦးထုပ်ကို ယူပြီးလွှင့်ပစ်တယ်။ ကျွန်တော်က လိုက်ကောက်တယ်။ တောသားလို့ဆိုပြီး ဝိုင်းစကြ နောက်ကြတယ်။ ကျောင်းသူ တွေက တော်တော်ချောတယ်။ လှတယ်။ ကျွန်တော် စိတ် မဝင်စားနိုင် ကျွန်တော့်ရဲ့သောကက ပညာသင်ထောက်ပံ့ ကြေးမရမှာစိုးရိမ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် မိမိဘဝအခြေအနေ ကို ပါမောက္ခချုပ် (ဒေါက်တာအေးလှိုင်)ရုံးခန်းမှာ စာသွားတင်ထားတယ်။ ပညာသင်ထောက်ပံ့ကြေးရရန် အတွက် ဖြစ်တယ်။ စားသောက်ဆိုင်တန်းထဲကို ဝင်မစား ရဲဘူး။ လက်ဖက်ရည် တစ်ခွက်ပြားသုံးဆယ်၊ ဆီချက် တစ်ပွဲပြားခြောက်ဆယ်၊ ထမင်းတစ်ခါပြင်တစ်ကျပ်၊ ဗိုက် ဆာလျှင် ဖီးကြမ်းငှက်ပျောသီးတစ်လုံး ဆယ်ပြားဝယ်စား ပြီး ကျောင်းရေအိုးထဲက ရေအဝသောက်လိုက်တယ်။ ရေသန့်ပုလင်းမရှိသေးပါ။ တစ်ခါတစ်ရံ မျက်နှာသစ်

ဘေစင် ဘုံဘိုင်ခေါင်းဖွင့်ပြီး လက်ဝါးခံ သောက်လိုက် တာပါဘဲ။

သင်ခန်းစာတွေစပြု

ကိုယ်က သိပ္ပံနဲ့အောင်လာတော့ ပထမနှစ်မှာ သင်ရတဲ့ ဘောဂဗေဒ၊ စီးပွားရေးပထဝီတွေမှာ အခက် အခဲတွေ့တော့တယ်။ စာသင်ချိန်မှာငိုက်တယ်။ ဒါနဲ့တကွ သိုလ်ဆေးရုံက ကျောင်းသားများအတွက် ဆရာဝန် ဒေါက်တာ ခင်မောင်တင်ကို သွားပြတယ်။ ဆရာဝန်က မငိုက်တဲ့ဆေးမရှိဘူး၊ ခင်ဗျားက ဆယ်တန်းကို သိပ္ပံနဲ့ အောင်ပြီး ECO ယူလို့အိပ်ငိုက်တာလို့ပြောတယ်။ စီးပွား ရေးသင်္ချာ၊ စာရင်းအင်း အချိန်တွေမှာ မငိုက်ပါ စာလိုက် နိုင်တယ်။ အင်္ဂလိပ်စာ အဆင့်အတန်းစစ်တော့ ရန်ကုန် သား စိန်ပေါလ် / စိန်ဂျွန်းကျောင်းသား တွေနဲ့အတူ SECTION A ရောက်သွားတယ်။ စာရင်းကိုင်ကတော့ မြီစားမြီရှင် လိုက်သွင်းတယ်။ စာရင်းတော့ မကိုက်ဘူး၊ နောက်ဆုံးနှစ်က အစ်ကိုကြီးတွေက သင်ပေးတော့ စာမေးပွဲမှာ GRADE 4 ရတယ်။ GRADE 5 ရလျှင် ဂုဏ်ထူးပေးတယ်။ ဘောဂဗေဒ အပတ်စဉ်စာမေးပွဲတွေမှာ အမှတ်နည်းတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဝေဖန်သုံးသပ် တာ များများ မရေးနိုင်လို့ဆိုတာ သိရတယ်။ စာရင်းအင်း ပညာမှာတော့ MEAN, MEDIAN, MODE တွေ သင် ရတယ် ၊ MEASURES OF CENTRAL TENDENCY လို့ ခေါ်တယ်။ MEAN ဆိုတာက ပထမ တန်းတုန်းက သင်ခဲ့တဲ့ ပျမ်းမျှခြင်းတွက်နည်းနဲ့တူတယ်။ ပထမတန်းတုန်းက တောင်းငါးလုံးထဲမှာရှိတဲ့ သရက်သီး အရေအတွက်ကို ပေါင်းပြီး တောင်းအရေအတွက် နဲ့စားတော့တောင်းတစ်လုံးတွင်ရှိသော ပျမ်းမျှသရက်သီး အရေအတွက်ကိုရတယ်။ FIRST YEAR မှာသင်တဲ့ STATISTICS မှာတော့ $X_1 + X_2 + X_3 + X_4 + X_5 = A$ ကို ၅ နဲ့ စားလိုက်တာပဲ။ ဒါကို $MEAN = \frac{\sum X}{n}$ လို့ ပုံသေနည်းဖြစ်သွားတယ်။ MEDIAN ဆိုတာကတော့ ကိန်းများကို ငယ်စဉ်ကြီးလိုက်စီပြီး အလယ်ကိန်းကို MEDIAN လို့သတ်မှတ်တာပါပဲ။ ကြိမ်များကိန်းကတော့

ထပ်ကြိမ် အရေအတွက် အများဆုံးရှိတဲ့ ကိန်းကို MODE လို့ သတ်မှတ်တာပါပဲ။

ပထမနှစ် အောင်မှတ်များမှာ စာရင်းကိုင် GRADE 4 ရတယ်။ နောက်ဆုံး စာရင်း မကိုက်တာကို စိတ်ညစ်လို့ ဒုတိယနှစ်မှာ ဘောဂဗေဒနဲ့ စာရင်းအင်း နှစ်ဘာသာ စိတ်ကြိုက်ယူတော့မယ်။

ပထမနှစ်ဝက်မှာ ပညာသင်ထောက်ပံ့ကြေးရသူ များစာရင်းကြေညာတယ်။ ခုံနံပါတ် ၅၇၂ မောင်ကျော်ဒွန်း ပါတယ်။ ပျော်လိုက်တာ၊ ကျောင်းဆက်တက်ဖို့ သေချာ သွားပြီ။ ပထမနှစ်သာ ကျောင်းက အချိန်ပြည့် ရှစ်လ လောက် တက်လိုက်ရတယ်။

ပထမနှစ်ပြီးလို့အိမ်ပြန်တော့ စီးပွားရေးတက္က သိုလ် တံဆိပ်ရိုက်ထားတဲ့ စွပ်ကျယ်ပဲဝတ်ပြီးမြို့ကိုပတ် တော့တယ်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ မြို့နယ်အသင်း မှာ ငွေစာရင်းရှင်းတမ်းရေးဆွဲပြီး အခမ်းအနားမှာ တက် ဖတ်တော့တယ်။ ECO ကျောင်းသားရဲ့ သတ္တိကစပြုပြီ၊ သူငယ်ချင်းတွေက မန်နေဂျာကြီးလို့ နောက်ပြောင်ကျ တယ်။

တစ်ခါတစ်ရံ ကိုယ့်မြို့မှာ ပင်နီတိုက်ပုံကိုဝတ်၊ လက်ဘက်ရည်ဆိုင်ထိုင်ပြီး ဘောဂဗေဒမှာ သင်ခဲ့ရတဲ့ ဝယ်လိုအား၊ ရောင်းလိုအား၊ ကုန်ဈေးနှုန်းအတက်အကျ၊ အစားထိုးကုန်စည်များဖြစ်တဲ့ ထန်းလျက်နဲ့ သကြား၊ မြေပဲဆီနဲ့ နှမ်းဆီ ဆားနဲ့ငြာရည် စသည်တို့ကို ဝေဖန် ဆွေးနွေးတော့တာပဲ။ နောက်နေ့မြို့နယ်ပါတီယူနစ်ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ကြီး ထွန်းအေးက အဖေကိုခေါ်ပြီး သတိပေးတော့ တယ်။ ‘ခင်ဗျားသားလက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးလို့တဲ့’ အဲဒါဘဲ ECO ဘာသာသင်ဖူးတဲ့သူတွေက ပြောချင် ဝေဖန်ချင်ကြတာ သဘာဝပဲ။

အဖေကမင်းတို့ကျောင်းပိတ်ရင် အိမ်ပြန်မလာ နဲ့၊ ထမင်းဖိုး တစ်လ ခြောက်ဆယ်ကျပ် ပို့ပေးမယ်၊ အဆောင်မှူး/နည်းပြတို့ကို ပြောပြီး အဆောင်မှာနေ လုပ်အားပေးရှိရင်လည်း လိုက်ဆိုပြီး ရာဇသံပေးတော့ တာပဲ။

ဟင်း... ၊ ဒါတောင်ပထမနှစ်ပဲရှိသေးတယ်။

ဂျပန်မူလတန်းကျောင်းလေးချို့ အလည်တစ်ခေါက်

| စန်းယုအောင် |

ပတ်ဝန်းကျင်ဘယ်နေရာကိုကြည့်ကြည့်ဖြူဖွေးနေတဲ့ နှင်းတောထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ကိုလာခေါ်တဲ့ ကားလေးဟာ သတ်မှတ်ထားတဲ့အချိန်အတိအကျမှာဘဲ ရောက်လာကာ နှင်းတွေတဖွဲဖွဲကျနေစဉ်မှာပဲ ကားကို သတိထားမောင်းကာဂျီနိုင်းဆိုတဲ့မူလတန်းကျောင်းလေးကို ခေါ်လာပါတယ်။ အစိုးရမူလတန်းကျောင်းလေးပါ။ ပထမဆုံးထူးခြားတာကမြန်မာနိုင်ငံတွင်သာမကဖွံ့ဖြိုးဆဲ (သို့)ဖွံ့ဖြိုးမှုနိမ့်ကျသောနိုင်ငံကကလေးတွေနဲ့မတူတာက သူတို့လေးတွေကြည့်ရတာ တက်ကြွလန်းဆန်း ပျော်ရွှင်နေတာပါပဲ။

ပထမဆုံးကျွန်တော်တို့ရောက်လျှင်ရောက်ခြင်း ကျောင်းအုပ်ရောဆရာဆရာမတွေကလှိုက်လှဲဝမ်းသာစွာဖြင့် တရိုတသေကြိုဆိုကြပါသည်။ ထူးခြားတာ နောက်တစ်ခုကကလေးတွေရော ဆရာ၊ ဆရာမတွေပါကျောင်းဝတ်စုံရယ်လို့ ဝတ်မထားကြပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ စည်းကမ်းရှိတာ၊ စွမ်းဆောင်ရည်အပြည့်ရှိကြတယ်ဆိုတာတွေတွေ့ရပါတယ်။ ဖွင့်ထားသော အပူပေးစက်ကြောင့် နွေး

ထွေးမှု နှင့်အတူ ဂျပန်ရေခဲခန်းချမ်းသောက်ကြပြီး သတ်မှတ်ထားသောအချိန် ၈း၅၀ တွင် အစီအစဉ် စပါတော့သည်။ ကျွန်တော့်နှင့်အတူ ထိုင်းနှင့် နီပေါလ်နိုင်ငံမှ ကျောင်းသားတွေပါပါသည်။ စုစုပေါင်းလေးယောက်လာကြပါသည်။

ကလေးများ စုဝေးတဲ့အခန်းကို ဝင်ရောက်စဉ်မှာပဲ လက်ခုပ်တီးပြီး အားရဝမ်းသာစွာဖြင့် Hello ဆိုပြီး နှုတ်ဆက်ကြတာ၊ ရင်းနှီးနွေးထွေးမှုတွေ ချက်ချင်းဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ကျွန်တော့်ကိုယ့်ဘာသာ English ဘာသာဖြင့် မိတ်ဆက်ကြပြီးနောက် သူတို့လေးတွေက ဂျပန်သီချင်းတွေဆိုပြ၊ ကီးဘုတ်လိုတူရိယာ ကိုယ်စီဖြင့် တီးမှုတ်ပျော်ဖြေကြ၊ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ သူတို့ ဆရာမက Piano ဖြင့်ပါ လိုက်တီးပေးနေတာကြည့်ခြင်းအားဖြင့် သူတို့ဘယ်လောက် တက်ကြွပျော်ရွှင်စရာကောင်းလဲဆိုတာ ခန့်မှန်းနိုင်ပါသည်။ အဲဒီနောက် ကျွန်တော်တို့က နိုင်ငံအလိုက် Presentation လုပ်ကြပါသည်။ ကျွန်တော့်အလှည့်တွင်လည်း သူတို့မြန်မာကို သိနေပါသည်။

ရွှေတိဂုံဘုရား၊ ရာသီဥတု၊ ပွဲတော်တွေ၊ ရိုးရာကစားနည်းတွေ၊ ပုဂံဘုရားတွေ၊ ရိုးရာဝတ်စုံတွေ၊ မြန်မာပိုက်ဆံတွေ၊ အစားအစာတွေကို ကျွန်တော်ပုံနှိပ်တကွ ရှင်းပြကြတော့ ပျော်ပျော်ပါးပါးကြီး လိုက်မှတ်ကြတာ တွေ့ရပါတယ်။ ပြီးတဲ့နောက် ရိုးရာကစားနည်းတွေပြကြတဲ့အခါ ကျွန်တော်လည်း ဘာကစားရမှန်းမသိတာနဲ့ ကြက်ဖခွပ်တမ်း ကစားနည်းသင်ပေးလိုက်ပါတယ်။ ရှင်းလင်းပြရသေးတော့ အင်္ဂလိပ်လိုဆိုတော့ခက်သား။ ဒါပေမယ့် အဆင်ပြေသွားပါတယ်။ သူတို့လည်း ပျော်ပျော်ကြီးကို ကြက်ဖခွပ်ကြတော့တာပါပဲ။ ခဏနားပြီး သူတို့ရိုးရာကစားနည်းတွေပြပါတော့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ကိုလည်း မတတ်တတ်အောင် သင်ပေးကြတာပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ရိုးရာကစားနည်းတွေပြဖို့ Volunteer ဘယ်သူလုပ်မလဲလို့ခေါ်လိုက်ရင် အလှူအယက် လက်ထောင်ကြပြီး ရှေ့ထွက်ဖို့လုံးဝကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ ဝန်လေးခြင်းမရှိတာတွေ့ရပါတယ်။ ပြီးသွားလို့ ကျွန်တော်တို့ကို ကျေးဇူးတင်စကား ဘယ်သူစပြောမလဲဆိုတော့လည်း အလှူအယက် လက်ထောင်ပြီးပြောကြတာပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့မြန်မာနိုင်ငံလို ဖွံ့ဖြိုးမှုနိမ့်ကျနေသေးတဲ့ နိုင်ငံကကလေးတွေကတော့ လက်ပိုက်ပြီး ခေါင်းငုံ့သာနေကြတာကလား။ သူတို့မှာတော့ ရဲရင့်လို့ ပျော်လို့ပါးလို့ပါကလား ရင်ထဲခံစားရပါတယ်။

အဲဒီနောက်ထမင်းစားဖို့ ကို ကလေးတွေ ပြင်ပေးကြတာပါ။ သင်ရပ်သန့် ရှင်းနေတာပါပဲ။ သူတို့က ခုမှ ၆ နှစ် ၇ နှစ်ပဲရှိကြသေးတာပါ။ မိဘတွေက ထမင်းချိုင့်လိုက်ပို့ ခွင့်မရှိပါဘူး။ ကျောင်းကသတ်မှတ်ထားတဲ့ အာဟာရပြည့်တဲ့ အစားအစာကို ကလေးတွေရော ဆရာ၊ ဆရာမ ကျောင်းအုပ်ပါမကျန် အားလုံးအတူတူပဲ စားကြရတာပါ။ သူတို့လေးတွေက တူညီဝတ်စုံ(သို့) ယူနီဖောင်းသာ ဝတ်မထားပေမယ့် အစားစားတာ၊ အမှိုက်ပြစ်တာ၊ အချိန်တိကျတာ၊ ပစ္စည်းတွေထားသိုတာ အရမ်းစနစ်ကျပြီး စည်းကမ်းရှိသေးကြတယ်။ ထမင်းစားနေရင်းနည်းနည်းမျိုးတဲ့ ဂီတသံစဉ်လေးတွေ တစ်ကျောင်းလုံးမှာ ဖွင့်ပေးထားတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အလည်သွားခဲ့တဲ့ အဲဒီနေ့ကတော့ မိချီကန်ပုံစံနေ့လယ်စာပါ။ ကျွန်တော်က

ဘာကိုဘယ်လိုစပြီး စားရမှန်းမသိတာကို သူတို့လေးတွေက သင်ပေးသွားတယ်။ ထမင်းစားနေရင်း သူတို့ကျောင်းကပဲ တီဗီနက်ဝက်ကနေပြီး (ကျွန်တော်တော့နားမလည်ပေမယ့်) ပျော်စရာအစီအစဉ်ကြောင့် ရယ်ကြမောကြ အော်ဟစ်ကြပါတယ်။ သူတို့လေးတွေစားကြတာ ထမင်းလုံးတစေ့ အပြင်မကျပါဘူး။ ပြီးတော့ အားလုံးနွားနို့အေးအေးသောက်ကြပါတယ်။ သတ်မှတ်တဲ့ အချိန်ရောက်တာနဲ့ ကိုယ့်ပန်းကန်ကိုသိမ်းပြီး သွားတိုက်ဖို့ ပြေးကြပါတော့တယ်။ သူတို့အတွက်နေ့လည်စာကို ကုမ္ပဏီတစ်ခုကနေ မှာယူတာ သိရပါတယ်။ သူတို့ဆီအလည်လာတဲ့ အချိန် ပြည့်လို့ ကျွန်တော်တို့နေ့လယ်ပြန်ကြတဲ့အခါ သူတို့က နှစ်တန်းလုပ်ကာ တန်းစီစောင့်နေပြီး သူတို့ကြားထဲကနေဖြတ် သူတို့လက်တွေကိုပုတ်ပြီး (အားကစားသမားတွေ နှုတ်ဆက်သလို) ပြန်ကြတာပါ။ သူတို့ကလည်း ထုံးစံအတိုင်း ခုန်ပေါက်မြူးထူးပြီး အော်ဟစ်နှုတ်ဆက်ကြတာ ဘဝမှာ အမြဲသတိရနေမိတော့မှာပါ။

ဒီကနေ ဘာတွေရမလဲ စဉ်းစားကြည့်ကြရအောင်ပါ။ သူများတွေပြောနေကြသလို အစိုးရကို အပြစ်ပုံချတာမျိုး မစဉ်းစားဘဲ ကိုယ့်ဘာသာ ကိုယ့်ဝန်းကျင်မှာ အနည်းဆုံး ဆွေမျိုးအသိုင်းအဝန်းမှာ မိသားစုတွေမှာ ကလေးတွေကို ဘယ်လို ကူညီပေးနိုင် ထိန်းကျောင်းပေးနိုင်မလဲပေါ့။ အပြစ်ပုံချတာကလွယ်ပါတယ်။ လူတိုင်းပြောတတ်တယ်။ အစိုးရက ကိုယ်ပြောလည်း သူလုပ်ချင်မှလုပ်မှာလေ။ အဲဒီတော့ ကိုယ့်ရဲ့လုပ်နိုင်တဲ့ခွင့်ထဲကနေ ကလေးတွေ ဉာဏ်ရည်ဖွံ့ဖြိုးအောင်၊ ဖွံ့ထွားအောင် မိဘတွေကို တတ်နိုင်သလောက် စည်းရုံးကြည့်ကြတာပေါ့။ အခန်းထဲအဆင့်တစ်ခုဖို့ ကျူရှင်ချည်းလွှတ်ထားမနေဘဲ အဆင့်ကောင်းဖို့အရေး ဆရာမကိုချည်း လာဘ်ထိုးမနေဘဲ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့တစ်ယောက်ရလည်းတစ်ယောက် စည်းရုံးကြည့်ကြပါစို့လား။ ဆင်ခြေပေးချင်သူများကတော့ ပိုက်ဆံမရှိလို့၊ မအားလို့၊ စသဖြင့် ပေးလေ့ရှိမှာပါ။ ဘယ်သူတွေဘာပဲပြောပြော လုပ်နိုင်တဲ့ဘောင်လေးထဲကနေ ကိုယ်ကစပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲကြပါစို့။

အမျိုးသမီးတို့၏ဘဝမြှင့်တင်မှု

Gender Statistics ကို ပြုစုကြပါစို့

| စာမူပေးခြင်း |

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် အမျိုးသမီးများအားနည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပျောက်ရေး ကုလသမဂ္ဂသဘောတူစာချုပ် (Convention on the Elimination of all forms of Discrimination Against Women - CEDAW) ကို ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ထောင်စုနှစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်များ (Millennium Development Goals-MDGs) စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှု ပန်းတိုင်များ (Sustainable Development Goals-SDGs)၊ ဘေဂျင်းလုပ်ငန်းစီမံချက်များ (Beijing Platform For Action- BPFA)နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူဦးရေနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုညီလာခံ (International Conference on Population

and Development - ICDP)၊ အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများအသင်း (ASEAN)ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသည့် အာဆီယံအမျိုးသမီးနှင့် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးကော်မရှင် (ASEAN Commission on Protection and Promotion of the Rights of Women and Childrens-ACTW) နှင့် အာဆီယံအမျိုးသမီးရေးရာကော်မတီအပါအဝင် အမျိုးသမီးများဘဝတိုးတက်ရေးအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် လည်း တက်ကြွစွာ ပါဝင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် အမျိုးသမီးများ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို

ရည်ရွယ်၍ အမျိုးသမီးများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့်မဟာဗျူဟာစီမံကိန်း(၂၀၁၃-၂၀၂၂) ကိုဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ(၂၀၀၈)၊ CEDAW၊ ဘေဂျင်း လုပ်ငန်းစီမံချက်များကိုအခြေခံ၍ ရေးဆွဲဆောင်ရွက် ထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသမီးများဘဝဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် Gender statistics ကိုကောက် ယူ၊ စုစည်း၊ တွက်ချက်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံတကာ စာရင်းအင်းအဖွဲ့အစည်းများမှ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိ ပါသည်။

Gender Statistics ဆိုသည်မှာ ကဏ္ဍအားလုံး တွင် ပါဝင်သော အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့၏ ကွဲပြား ခြားနားမှုနှင့် မညီမျှမှုအခြေအနေများကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြထားသော စာရင်းအင်းများကို ဆိုလိုသည်။ Gender Statistics သည် အချက်အလက်များကို ကျား၊ မ ခွဲခြား၍ ကောက်ယူ ခြင်းဖြစ်သည်။ စတုတ္ထအကြိမ် အမျိုးသမီးရေးရာ ကမ္ဘာ့ညီလာခံ(ဘေဂျင်း ၁၉၉၅) မှ ချမှတ်ခဲ့သော ဘေဂျင်းလုပ်ငန်းစီမံချက်များတွင် နိုင်ငံတွင်း၊ ဒေသ တွင်း၊ နိုင်ငံတကာ စာရင်းအင်း ဝန်ဆောင်မှုများတွင် အသက်အလိုက်၊ ကျား/မအလိုက် စာရင်းအင်းများကို သီးခြား ကောက်ယူ၊ စုစည်း၊ သုံးသပ်၊ တင်ပြရန်နှင့် အမျိုး သား၊ အမျိုးသမီးတို့၏ လူမှုဘဝများ နှင့် ဆက်စပ်သော မေးခွန်းများ၊ အခက်အခဲများ၊ ပြဿနာများကို ဖော်ပြရန် တို့ကိုထောက်ခံမှု ပေးထားပါ သည်။

Gender Statistics တွင် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး တို့၏ လူမှုဘဝတစ်လျှောက်တွင် ကြုံတွေ့ရသည့် မေးခွန်း များ၊ ပြဿနာများစသည့် အခက်အခဲများနှင့် သီးခြား သတ်မှတ်ထားသော လိုအပ်ချက်များ၊ အခွင့်အလမ်းများ၊ ထောက်ပံ့ကြေးများ ပါဝင်ပါသည်။ လူမှုဘဝတစ်လျှောက် လုံးတွင် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးတို့၏ မျှော်လင့်ချက်များ၊ ခွင့်ပြုချက်များ၊ တန်ဖိုးများသည် မတူ ကွဲပြားလှပါသည်။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့၏ ဘဝတစ်လျှောက်တွင် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ အလုပ်အကိုင်၊ မိသားစုဘဝနှင့် အခြားလူမှုဘဝပုံစံများသည်လည်း ကွဲပြားခြားနား လှပါ သည်။ ထို့အပြင် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့အကြား

ဆက်ဆံရေးအခြေအနေများတွင် ကြုံတွေ့ရသည့် အခက် အခဲများ၊ မညီမျှမှုများကို အချက်အလက်များ ကောက် ယူ၍ ကျား၊ မ အလိုက်ခွဲခြားဖော်ပြထားပါသည်။ အချက် အလက်များကောက်ယူရာတွင် ဆက်စပ်မှု၊ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်များကို အသုံးပြု၍ ကောက်ယူမှုသာ အမျိုး သား၊ အမျိုးသမီးများ၏ ဘဝတစ်လျှောက်တွင် ကြုံတွေ့ ရသည့်ကွဲပြားခြားနားသည့်အမျိုးအမျိုးသော အခက်အခဲ များ၊ စိန်ခေါ်မှုများ၊ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် တိကျ သေချာစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့အပြင် အချက်အလက်များ ကောက်ယူသည့် နည်းလမ်းများတွင် ကျား၊ မ ဘက်လိုက်မှုများ မဖြစ်ပေါ် စေရန်အတွက် အမျိုးသမီးများ၏ စီးပွားရေးဆောင်ရွက် ချက်များ၊ အမျိုးသမီးများ အကြမ်းဖက်မှုမှကာကွယ်ခြင်း၊ သက်ငယ် အမျိုးသမီးအရေအတွက်နှင့် ယင်းတို့၏ မွေးဖွားမှု၊ သေဆုံးမှုစသည့် အချက်အလက်များ ကောက် ယူရာတွင် ကျန်ရှိစေမှုမဖြစ်အောင် ရှောင်ကြဉ်ရမည် ဖြစ်သည်။

Gender Statistics ၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာများမှာ-
(က) အချက်အလက်များ ကျား၊ မ အလိုက် အမျိုး အစားခွဲခြား၍ ကောက်ယူခြင်းနှင့် ထုတ်ပြန်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်း။

(ခ) အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများနှင့် သက်ဆိုင် သော အခက်အခဲများကို ဖော်ပြခြင်း။

(ဂ) အချက်အလက်များ၏ ဆက်စပ်မှု၊ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်များကို အခြေခံ၍ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ၏ ဘဝတစ်လျှောက်တွင် ကြုံတွေ့ရသည့် ကွဲပြားခြားနား သော အချက်အလက်များကို ပြည့်စုံစွာဖော်ပြခြင်း။

(ဃ) အချက်အလက်များ ကောက်ယူသည့် နည်းလမ်းများတွင် အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာကဏ္ဍများ၌ ကျား၊ မဘက်လိုက်ခြင်း များ ပါဝင်နိုင်သည့်အတွက် အထူးသတိပြုရန် လိုအပ်ခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

စာရင်းအင်းပြုလုပ်သူများနှင့် အသုံးပြုသူများ သည် “Gender” နှင့် “Sex” ကို ကွဲကွဲပြားပြား အသုံး မပြုနိုင်ကြသေးပေ။ “Sex” ဆိုသည်မှာ အမျိုးသား၊ အမျိုး

သမီးတို့၏ ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာ ကွဲပြားခြားနားမှုပင်ဖြစ်သည်။ “Gender” ဆိုသည်မှာ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့၏ လူမှုရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများ၊ တုံ့ပြန်မှုများ၊ ဆက်ဆံရေး စသည့် ကွဲပြားခြားနားမှုများကို ဖော်ပြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

လူမှုအဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့အကြား တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များပြုလုပ်ခြင်းဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းနှင့် အရင်းအမြစ်များ စသည့် မညီမျှမှု၊ ကွဲပြားခြားနားမှုများရှိနေသည်။ ယင်းမညီမျှမှု၊ ကွဲပြားခြားနားမှုများသည် လူမှုရေးဆိုင်ရာဆက်ဆံရေးများ၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာနှင့် အချိန်ပြောင်းလဲမှုတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။

Gender Statistics အတွက် လူဦးရေဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များကို သန်းခေါင်စာရင်းများ၊ စစ်တမ်းများ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းများမှ ကောက်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများနှင့် သက်ဆိုင်သောညွှန်းကိန်းများ၊ အချက်အလက်များကို အမျိုးသမီးအသင်းအဖွဲ့အစည်းများမှလည်း ကောက်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။

Gender Statistics သည်လည်း အခြားစာရင်းအင်းများနည်းတူ မူဝါဒချမှတ်သူများ၊ သုတေသနပြုသူများ၊ မီဒီယာများ၊ အများပြည်သူနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ကဏ္ဍများနှင့် တရားစီရင်ရေး ကဏ္ဍများအတွက် လိုအပ်ပါသည်။

Gender Statistics သည်

- အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့၏ လူမှုဘဝပတ်ဝန်းကျင်တွင် အမှန်တကယ်အခြေအနေကို ပိုမိုနည်းလည်စေရန်၊

- အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို ပိုမိုလေ့လာသုတေသနပြုနိုင်ရန်၊

- အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးဆိုင်ရာ တန်းတူညီမျှဖြစ်မှုရရှိစေရန်အတွက် စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်နိုင်စေရန်၊

- အမျိုးသမီးနှင့် သက်ငယ်အမျိုးသမီးတို့၏ အခြေခံအခွင့်အရေးများ၊ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာများကို

တန်းတူညီမျှမှုရရှိစေရန်နှင့် အပြည့်အဝရရှိစေရန်၊

- လုပ်သားအင်အားဆိုင်ရာနှင့် လူသား စွမ်းဆောင်ရည် ကိစ္စရပ်များတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တိုးတက်စေရန်အတွက် အစီအစဉ်များ၊ မူဝါဒများကို စောင့်ကြည့်ရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရန်၊

- ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေးမူဝါဒများတွင် အထောက်အပံ့ပြုနိုင်ရန်၊

- အမျိုးသမီးများအား အကြမ်းဖက်မှု လျှော့ချရေးမူဝါဒများကို စောင့်ကြည့်ရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်တို့တွင် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်(၁၇)ချက်တွင် လည်း ပန်းတိုင်(၅)တွင် ကျား/မ တန်းတူညီမျှမှုရရှိရေးနှင့် အမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသမီးငယ်များ အားလုံးစွမ်းပကားတိုးမြှင့်စေရေး ဟူ၍ ပါဝင်ရာ Gender Statistics သည် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အထောက်အကူ ပြုသော စာရင်းအင်းများဖြစ်ပါသည်။

Gender Statistics ကိုပြုစုလေ့လာခြင်းအားဖြင့် အမျိုးသမီးတို့နှင့်သက်ဆိုင်သော ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ အလုပ်အကိုင်အခြေအနေ၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာကဏ္ဍများနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရသည့်ကဏ္ဍများတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်မှု၊ လူမှုကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှုများ၊ မူဝါဒနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်နိုင်သည့် အဆင့်အားလုံးတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်မှု၊ အမျိုးသမီးတို့ရရှိသည့် အခွင့်အရေးများ၊ ရပိုင်ခွင့်များ၊ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုအခြေအနေနှင့် အထောက်အပံ့ပေးနိုင်မည့် အခြေအနေများကို သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးတို့၏ဘဝကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်မည့် အစီအမံများ၊ စီမံကိန်းများ၊ စီမံချက်များ ချမှတ်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာ အမျိုးသမီးတို့၏ လူမှုဘဝအခြေအနေများ၊ စွမ်းဆောင်ရည်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ တိုးတက်လာပြီး အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများ တန်းတူညီမျှ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ကျား/မ မညီမျှမှုများ လျော့ကျလာမည်ဖြစ်သောကြောင့် အမျိုးသမီးတို့၏ ဘဝမြှင့်တင်နိုင်ရန်အတွက် Gender Statistics ကို ပိုမိုပြည့်စုံစွာ ပြုစုထုတ်ပြန်ကြပါစို့ဟူ၍ တိုက်တွန်း ရေးသားလိုက်ရပါသည်။

စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် မသန်စွမ်းသူတို့၏ အခန်းကဏ္ဍ | မင်းမင်း |

ယနေ့ ကမ္ဘာပေါ်တွင် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု (Sustainable Development) ဟူသော စကားရပ်သည် လူတိုင်း ပါးစပ်ဖျားတွင် အထူး ရေပန်းစားလာပါသည်။ မျက်မှောက်ခေတ် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးတွင် လူသားအားလုံး အညီအမျှ ပေါင်းစည်း ပါဝင်နိုင်မှသာ ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲသည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ရရှိစေမည်ဖြစ်ရာ ကမ္ဘာလူဦးရေ၏ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့် လူဦးရေ ၁ ဘီလီယံကျော်ရှိသည့် မသန်စွမ်းသူများအတွက် သာမန်လူများ နည်းတူ လူမှုအသိုက်အဝန်းအတွင်း အပြည့်အဝ တန်းတူညီမျှ ပါဝင်ခွင့်ရရှိစေရန် မသန်စွမ်းသူတို့၏ အခန်းကဏ္ဍကို အထူးအလေးထား မြှင့်တင်ပေးရန် လိုအပ်လာပါသည်။

တိုးတက်နေသောနိုင်ငံများတွင် နည်းပညာရပ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းနှင့်အတူ လူသားများအတွက် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အသီးအပွင့်များ ကောင်းစွာ ရှင်သန်နေသော်လည်း တစ်ဖက်တွင် နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးများအနေဖြင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ကာ ကမ္ဘာကြီး ပူနွေးလာပြီး သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှု ပြင်းထန်လာခြင်း၊ နည်းပညာရပ်ဝန်း ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အတူ ကြောက်စရာကောင်းသည့် နှုတ်ကလီးယား ရန်စွယ်များ၊ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများ၊ မတော်တဆမှုများကြောင့် မသန်စွမ်းသူ ဖြစ်မှုသည် တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပိုမိုများပြားလာခြင်း၊ ထို့အပြင် ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှု၊ ပညာရေးကဏ္ဍ၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ နိမ့်ပါးမှုများကြောင့် မွေးရာပါ မသန်စွမ်းဖြစ်သူများနှင့် ရောဂါကြောင့် မသန်စွမ်းဖြစ်သူများလည်း ကမ္ဘာတစ်ဝန်း တစ်နည်းတစ်ဖုံ များပြားလာပါသည်။

စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မသန်စွမ်းသူတို့၏ အဓိကလိုအပ်သည့် အခန်းကဏ္ဍများအနေဖြင့် ‘သဘာဝဘေးတုံ့ပြန်ရေး၊ မသန်စွမ်းလည်း ပါဝင်ပေး’ ‘မသန်စွမ်းသူများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး၊ အလုပ်ခွင် အတားအဆီးများ ဖယ်ရှားပေး’ ‘စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့၊ မသန်စွမ်းသူများအရေး ဦးစားပေးစို့’ ဟူသော ဆောင်ပုဒ်များအတိုင်း မသန်စွမ်းသူများမှ ခေတ်နှင့်အညီ တိုးတက်လာသည့် နည်းပညာများကို အမီလိုက်ပြီး သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေး၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ရရှိရေး၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုး တိုး

တက်ရေး ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်များ ပြည့်မီရေးအတွက် မသန်စွမ်းသူတို့၏ အခန်းကဏ္ဍကို ပိုမို၍ ဦးစားပေး မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးသွားရမည် ဖြစ်သည်။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်သည် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနှင့်သာ သက်ဆိုင်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူသားတိုင်း၊ နိုင်ငံတိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စပင်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် မသန်စွမ်းသူများ၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် သဘာဝဘေး ထိခိုက်လွယ်ပြီး၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်နိုင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှု နိမ့်ကျသည့် နိုင်ငံအများစုတွင် ပိုမိုများပြားစွာ နေထိုင်ကြပြီး သာမန်လူများထက် ဘေးဒုက္ခ (၂)ဆမှ (၄)ဆအထိ ပိုမိုခံစား နေရပါသည်။ သာဓကအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံတွင် သဘာဝဘေးအပေါ် ဂရုစိုက်အလေးထားမှုနည်းပါးခြင်း၊ သဘာဝဘေးကြိုတင် ပြင်ဆင်မှု နည်းပညာ အစီအမံများ လိုအပ်ခြင်း၊ ထိရောက်သော တုံ့ပြန်မှုမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ကျရောက်ခဲ့သည့် နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းဒဏ်ကြောင့် နိုင်ငံအဝန်း မသန်စွမ်းသူများ အများအပြား ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်မှာ အားလုံး မျက်မြင်ပင် ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ မသန်စွမ်းသူများသည် တစ်ရက်လျှင် တစ်ဒေါ်လာထက် နည်းသော ပမာဏသာ ရရှိကြပြီး ဘဝကို ခက်ခဲစွာ ရုန်းကန် နေရသူများဖြစ်သည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမား အဖွဲ့ (ILO) ၏ တွက်ချက်မှုအရ မသန်စွမ်းသူများကို လုပ်သားအင်အားစုအတွင်း သင့်လျော်စွာ ထည့်သွင်းနိုင်မည်ဆိုပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း အသားတင်ထုတ်လုပ်မှုသည် ယခု

”

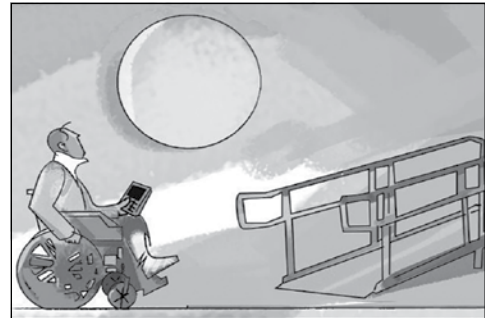
သဘာဝဘေးအန္တရာယ်သည် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနှင့်သာ သက်ဆိုင်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူသားတိုင်း၊ နိုင်ငံတိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စပင်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် မသန်စွမ်းသူများ၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် သဘာဝဘေး ထိခိုက်လွယ်ပြီး...

တန်ဖိုးထက် ၁. ၂ ဘီလီယံ ပိုမို မြင့်မားနိုင်လာသည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ မသန်စွမ်းသူများ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းမှာ ၈၅ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်း ရှိသည့် အတွက် မသန်စွမ်းသူများအတွက် လူ့အသိုက်အဝန်း အတွင်း ဝင်ဆံ့နိုင်ရန်နှင့် အသက်ရှင်ရပ်တည်နိုင်ရေး အတွက် အဓိကအရေးပါသည့် ‘အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းပညာရရှိနိုင်ရေးနှင့် အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ ရရှိရေး’အတွက် လှုပ်ရှားမှုခက်ခဲသည့် မသန်စွမ်းသူများ၏ ရွေ့လျားအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းကို လုပ်နိုင်ရန် အတွက် အထောက်အကူပြု ကိရိယာများကို တီထွင် ဖန်တီးပေးခြင်း၊ စားဝတ်နေရေးပြေလည်စေရန်အတွက် မသန်စွမ်းတစ်ဦးစီကို အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းထောက်ပံ့ ငွေများကို အတိုးမဲ့ ထုတ်ချေးခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းမှ အဆင်ပြေစေရန် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင် မှုပိုမိုတိုးတက်စေရန်အတွက် ကွန်ပျူတာ သင်တန်းများ၊ စက်ချုပ် သင်တန်း၊ ဆပ်ပြာ ပြုလုပ်နည်း စသဖြင့် သင်တန်းများကို သင်ကြားပေးလျက် ရှိပါသည်။ ထိုမှ တစ်ဆင့် မသန်စွမ်းသူများအတွက် လုပ်ငန်းခွင် အတား အဆီးမျိုးစုံကို ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံ တော်၏ လူမှုစီးပွား ဖွံ့ဖြိုးမှု အရှိန်အဟုန်သည် မြင့်မား လာစေမည်ဖြစ် သည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ခန့်မှန်းထုတ်ပြန်ချက်အရ ကမ္ဘာ့ အဆင်းရဲဆုံးသူများ၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်မှာ အမျိုးမျိုး သော မသန်စွမ်းသူများဖြစ်ခြင်း၊ ယူနီဆက်၏ ထုတ်ပြန် မှုအရ လမ်းဘေးလေလွင့်ကလေးများ၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း သည့် မသန်စွမ်းသူများဖြစ်ခြင်း၊ ယူနက်စကိုမှ ပညာရေး နှင့် ပတ်သက်၍ ကလေးမသန်စွမ်းသူများ၏ ၉၀ ရာခိုင် နှုန်းသည့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ ဖြစ်ပြီး စာမတတ်သူများ ဖြစ်ခြင်းတို့ကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရေစီးကြောင်းတွင် မသန်စွမ်းသူများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝကို မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် လိုက်ပါ စီးမျောရန် လိုအပ်လာပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၀၉ ခုနှစ် အမျိုးသားအဆင့် မသန်စွမ်းမှုလေ့လာမှုစစ်တမ်းအရ နည်းပညာအပေါ် ကိုင်တွယ် အသုံးပြုမှုအားနည်းသည့် မသန်စွမ်းသူစာရင်း

”

မသန်စွမ်းသူတို့အတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း များ၊ ICT အခြေခံအဆောက်အအုံများ၊ ရန်ပုံငွေနှင့် နိုင်ငံတော်ဘတ်ဂျက် ခွဲဝေရရှိမှုများ လက်ရှိအခြေ အနေထက် များစွာလိုအပ်နေပါသည်။

၇၄ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂ မသန်စွမ်းသူများ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူ စာချုပ်အပိုဒ်(၄)တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ အပိုဒ်ငယ်(ဆ) တွင် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာများ၊ လှုပ်ရှား သွားလာမှု အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ၊ ကိရိယာများ နှင့် နည်းပညာကူညီထောက်ပံ့မှု စသည့် မသန်စွမ်းသူ များနှင့် သင့်လျော်သော နည်းပညာအသစ်များ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး၊ ရရှိအသုံးပြုမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် သုတေသန ပြုရေးတို့ကို မသန်စွမ်းသူများမှ ကျခံသုံးစွဲနိုင်သည့် နှုန်းထားကို ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်ခြင်းကို မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်သွားရန် ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားသည်မှာ

မသန်စွမ်းသူတို့၏ နည်းပညာစွမ်းအား ရလဒ်များ ကောင်းစေမည့် အားဆေးတစ်ခွက်ပင်ဖြစ် သည်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုတိုက်ဖျက်ရေး၊ စာတတ်မြောက်မှုမြှင့်တင်ရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေး အပိုင်းတို့တွင် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာကဏ္ဍဖြင့် အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ သုတေသနတွေ့ရှိချက်များအရ အင်တာနက် ချိတ်ဆက်မှုရာခိုင်နှုန်းတိုးလာသည်နှင့်အမျှ ဝင်ငွေ အနိမ့်ပိုင်းနှင့် အလယ်အလတ်နိုင်ငံများအနေဖြင့် စီးပွားရေး တိုးတက်မှုမြှင့်တင်ရေးလမ်းညွှန်အသက်မွေး နေထိုင်မှုဖွံ့ဖြိုးလာကာ လူတိုင်းအကျိုးဝင်စေမည့် စာတတ်မြောက်ရေးကို ရရှိစေမည်ဖြစ်သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် မသန်စွမ်းသူများနှင့် သာမန်ပြည်သူများအကြား ဒစ်ဂျစ်တယ်ကွာဟမှု ကျဉ်းမြောင်းလာမည်ပင်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပြည်သူ့အားလုံးကို ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် အဆင့် (Universal Health Coverage) သို့ ရောက်ရှိရန် ဆုံးဖြတ်ထားပြီး အဆိုပါလမ်းကြောင်းကို စတင်ချီတက်နေပြီဖြစ်သည့်အတွက် မသန်စွမ်းသူအပါအဝင် လူတိုင်းအကျိုးဝင်စေမည့် ငွေကုန်ကြေးကျ မရှိစေသည့် ကျန်းမာရေးကို စဉ်ဆက်မပြတ် ရရှိခံစားနိုင်မည်ပင်ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံ အများစု နည်းပညာစွမ်းပကားများဖြစ်သည့် ဇီဝနည်းပညာများ၊ သိပ္ပံနည်းပညာများ၊ ICT နည်းပညာရပ်တို့ဖြင့် မသန်စွမ်းသူများကို သန်စွမ်းသူ နီးပါးဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ အပါအဝင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံအများစုမှာ အဆိုပါနည်းပညာများကို လက်လှမ်းမီအောင် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများထံမှ များစွာ လေ့လာ သင်ယူရဦးမည်ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် မသန်စွမ်းပုဂ္ဂိုလ်သန်းပေါင်းများစွာတို့သည် နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် ကိုယ့်တာဝန်ကိုယ်အသီးသီး ထူးချွန်ပြောင်မြောက်စွာ ထမ်းဆောင်နေကြောင်း သိရှိရပါသည်။ မသန်စွမ်း သိပ္ပံပညာရှင် များ၊ အနုပညာရှင် များ၊ အားကစားသမားများ၊ နိုင်ငံရေး နယ်ပယ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်များ စသဖြင့် သာမန်လူများနှင့် တန်းတူသာမက ပိုမိုစွမ်းဆောင်ရည်များကို ပြသနိုင်သည့် မသန်

စွမ်းပုဂ္ဂိုလ်များ အများအပြား ပေါ်ထွက်ခဲ့ပါသည်။ အထက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်များကို စံနမူထားပြီး ယခု ၂၁ ရာစုတွင် နိုင်ငံတကာမှာ မသန်စွမ်းသူ (disabled) မှ သူတို့ရဲ့ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာအတွက် တစ်နည်းတစ်ဖုံအားဖြင့် သန်စွမ်းသူများ (differently abled) ဟုပြောင်းလဲ ခေါ်ဝေါ်လာကြပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် မသန်စွမ်းသူအရေးပိုမိုဦးစားပေးရန်အတွက် ကျေးလက်ဒေသအနေနှင့် ဝေးလံခေါင်သီဒေသတို့တွင် တိမ်မြုပ်နေသော မသန်စွမ်းသူများ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပြီး မသန်စွမ်း အထူးကျောင်းများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆက်သွယ်ပေးခြင်း၊ မသန်စွမ်းသူအမျိုးအစားအပေါ် မူတည်၍ ဆေးဝါးကုသမှု၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ၊ သွားလာရေးဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြု ပစ္စည်းများ(ခြေတု၊ လက်တု၊ ဘီးတပ်ကုလားထိုင်)၊ အထူးပြုဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းများ (မျက်မမြင် လက်စမ်းစာ၊ လက်သင်္ကေတ ဘာသာစကား) စသဖြင့် လိုအပ်သည့် စောင့်ရှောက်မှုများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

မသန်စွမ်းသူများ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် မသန်စွမ်းသူတို့၏ တန်ဆာပလာ (disabled facilities) (ဥပမာ-မျက်မမြင်တွေ့သွားလာနိုင်ဖို့ ပလက်ဖောင်းပေါ်မှာ အမှတ်အသား အဖုကလေးတွေ၊ ဘီးတပ်ကုလားထိုင်နဲ့ သွားလာနိုင်ဖို့ ဆင်ခြေလျောတွေကဲ့သို့သော အခြေခံ အဆောက်အအုံများ)၊ မသန်စွမ်းသူတို့အတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ၊ ICT အခြေခံ အဆောက်အအုံများ၊ ရန်ပုံငွေနှင့် နိုင်ငံတော်ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေရရှိမှုများ လက်ရှိအခြေအနေထက် များစွာ လိုအပ်နေပါသည်။

သို့ပါ၍ နိုင်ငံတော်၏ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ကို ချီတက်ရာတွင် သန်စွမ်းသူများနှင့် မသန်စွမ်းသူများ အားလုံးမှ ‘အေးအတူ ပူအမျှ’ဖြင့် လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံး ရေရှည်တည်တံ့စေရေးအတွက် ပူးပေါင်းပါဝင်ကြရန် လိုအပ်ကြောင်း တိုက်တွန်း ရေးသားလိုက်ရပါသည်။

အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဖြန့်ဖြူးမှု ပြည်ပကုန်သွယ်ရေး အခြေအနေလေ့လာခြင်း

| မယု (စက်မှု) |

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ၎င်း နိုင်ငံ၏ ပြည်ပ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့နှင့် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းပတ်သက်နေပါသည်။ ပြည်ပ ကုန်သွယ်ရေးဆိုသည်မှာ ငွေအရင်းအနှီး၊ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုတို့ကို အခြားသောနိုင်ငံများ၊ နယ်မြေဒေသတို့နှင့် အပြန်အလှန် ကုန်သွယ်မှုပြုလုပ်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုသော ပြည်ပသို့တင်ပို့မှု (Export) နှင့် ပြည်ပမှ တင်သွင်းမှု (Import) စသည့် အပြန် အလှန်ရောင်းဝယ်မှုတို့၏ ပမာဏကိုမူတည်၍ တိုင်းပြည် ဝင်ငွေ၊ ထွက်ငွေ အကျိုးအမြတ်တို့ကို သိရှိနိုင်ပါသည်။ အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ အဓိကတိုင်းပြည် ဝင်ငွေမှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများမှ ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ပေါ်ရှိ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ထွက်ကုန်အများစုသည် အာဆီယံ နိုင်ငံများမှ ထွက်ရှိသော ထွက်ကုန်များ ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီးသော နိုင်ငံများသည် အဓိကတိုင်းပြည် ဝင်ငွေ ကို ဝန်ဆောင်မှုနှင့် စက်မှုကဏ္ဍများမှ ရရှိပြီး ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံအများစု၏ အဓိကတိုင်းပြည် ဝင်ငွေမှာ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍများမှ ရရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။

အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ အဓိကတင်ပို့ကုန်မှာ ဆန်စပါးနှင့် စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်များ၊ အိမ်သုံး လျှပ်စစ် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများနှင့် အပိုပစ္စည်းများ၊ အထည်အဝတ်များ၊ ရော်ဘာ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ ပဲအမျိုးမျိုးနှင့် ရေထွက်ကုန် ပစ္စည်းများဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် အာဆီယံဒေသတွင်း ဆန်စပါးတန်ချိန် ၁၂၉ သန်း၊ ပြောင်းတန်ချိန် ၄၀ သန်း၊ ကြံသကြားတန်ချိန် ၁၇၁ သန်း၊ ပဲပိစပ် တန်ချိန် ၁. ၄၄ သန်း၊ ပလောပီနံ တန်ချိန် ၇၀. ၃၄ သန်း ထုတ်လုပ်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။ အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ ၂၀၁၃ ခုနှစ် ပြည်ပကုန် တင်ပို့မှု (Export) ကို ၂၀၁၂ ခုနှစ် တင်ပို့မှုနှင့်နှိုင်းယှဉ်ချက်အရ တိုးတက်မှုနှုန်း အများဆုံးမှာ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံဖြစ်ပြီး ၂၃% ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၂. ၈% ဖြင့် ဒုတိယအများဆုံးတင်ပို့သောနိုင်ငံအဖြစ်ရပ်တည်နေပြီး ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသည် ၁၅. ၈% ဖြင့် တတိယနေရာတွင် ရပ်တည်လျက်ရှိပါသည်။

Export Growth Rate of ASEAN Countries in 2013, percentage

၂၀၁၄ ခုနှစ် အာဆီယံ နှစ်ပတ်လည် စာရင်း အင်းစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော အချက်အလက်များ အရ ၂၀၁၃ ခုနှစ် ပြည်ပပို့ကုန်တင်ပို့မှု အများဆုံးနိုင်ငံမှာ စင်ကာပူနိုင်ငံဖြစ်ပြီး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၁၀, ၂၄၉. ၇

သန်း ဖြစ်ပြီး ယခင်နှစ် တင်ပို့မှုမှာ ၄၀၈, ၃၉၃. ၆ သန်း ဖြစ်သည့်အတွက် ပြည်ပတင်ပို့မှုနှုန်းမှာ ၀. ၄၅% ခန့်သာ တိုးကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ဒုတိယအများဆုံး ပြည်ပ တင်ပို့သောနိုင်ငံမှာ ထိုင်းနိုင်ငံဖြစ်ပြီး အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၂၈, ၇၃၀. ၂ သန်း ရှိသော်လည်း ယခင်နှစ် ပြည်ပတင်ပို့မှုမှာ ၂၂၉, ၅၂၄. ၂ သန်း ဖြစ်သည့်အတွက် တင်ပို့မှု ကျဆင်းကြောင်း သိရှိရပါသည်။

အာဆီယံအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများ၏ ၂၀၁၃ ခုနှစ် ပြည်ပမှတင်သွင်းမှုများ (Import) အနေဖြင့် တင်သွင်းမှု အများဆုံးနိုင်ငံမှာ စင်ကာပူနိုင်ငံဖြစ်ပြီး အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၃၇၃, ၀၁၅. ၈ သန်း တင်သွင်းခဲ့ပြီး ယခင်နှစ်ထက် ၁. ၇၇% ကျဆင်းခဲ့ပါသည်။ ဒုတိယတင်သွင်းမှု အများ ဆုံးနိုင်ငံမှာ ထိုင်းနိုင်ငံဖြစ်ပြီး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၄၉, ၅၁၇. ၁ သန်းဖြစ်ပြီး ယခင်နှစ်ထက် ၀. ၇% ပိုမို တင်သွင်းခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ် အတွင်း အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၂, ၀၀၉. ၁ သန်း တင်သွင်း ခဲ့ပြီး ယခင်နှစ်ထက် ၃၀. ၇% ပိုမိုတင်သွင်းခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

၂၀၁၃ ခုနှစ် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ စုစု ပေါင်းကုန်သွယ်မှု ပမာဏမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂, ၅၁၁, ၅၁၆. ၅ သန်းရှိပြီး အာဆီယံနိုင်ငံများအတွင်း အပြန်အလှန် ကုန်သွယ်မှု (Intra-ASEAN Trade) ပမာဏမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၀၈, ၅၅၈. ၃ သန်း ရှိပါ သည်။ အာဆီယံနိုင်ငံများနှင့် ပြင်ပနိုင်ငံများ၏ ကုန် သွယ်မှု (Extra-ASEAN Trade) ပမာဏမှာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁, ၉၀၂, ၉၅၈. ၂ သန်း ရှိပါသည်။ အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင် CLMV နိုင်ငံများအနက်မှ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံအနေ ဖြင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ် အတွင်း ပြည်ပပို့ကုန် (၂၂) မျိုး တင်ပို့ လျက်ရှိရာ အဓိကပို့ကုန်များအနေဖြင့် ဖုန်းနှင့် ဖုန်းအစိတ် အပိုင်း ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ တင်ပို့မှုသည် ၆၇. ၁% သို့ မြင့်တက်ခဲ့ပြီး၊ ကွန်ပျူတာ၊ လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများနှင့် အပိုပစ္စည်းများ ၃၅. ၆% သို့ တိုး၍ တင်ပို့နိုင်ခဲ့သည်။ အဝတ်အထည် တင်ပို့မှုအနေဖြင့် ၁၈. ၈%၊ ဖိနပ်နှင့် ခြေအိတ် တင်ပို့မှုအနေဖြင့် ၁၅. ၆%၊ ဆန်တင်ပို့မှု အနေဖြင့် ၂၀. ၄%၊ ရော်ဘာတင်ပို့မှုအနေဖြင့် ၁၂. ၈%

အသီးသီးရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။

အာဆီယံဒေသတွင်း စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ကုန်သွယ်မှုသည် အာဆီယံစီးပွားရေး အသိုက်အဝန်း၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရှိနိုင်ရန် ပိုမိုကြိုးစား အားထုတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ နေရာဒေသမရွေး လွယ်လွယ်ကူကူ ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်နိုင်ရေး၊ ပုပ်သိုးပျက်စီးလွယ်သော စားသောက်ကုန်ပစ္စည်းများ ပိုမိုအလှမ်းကွာဝေးသော အနောက်နိုင်ငံများသို့ လျင်လျင်မြန်မြန် တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ရေး၊ ကုန်သွယ်မှု အတားအဆီးများ လျှော့ချနိုင်ရေးနှင့် လိုအပ်သော အခြေခံအဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်ပကုန်သွယ်ရေးအခြေအနေကို လေ့လာကြည့်ပါက ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ခုနှစ် စုစုပေါင်း ပြည်ပကုန်သွယ်မှုတန်ဖိုးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၉,၁၅၆. ၉ သန်းဖြစ်ပြီး ခွဲသည့်နှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါ ၁၆. ၈% တိုးတက်လာကြောင်း သိရှိရပါသည်။ တရားဝင်မှတ်ပုံတင်၍ ပြည်ပသို့ တင်ပို့မှု ပမာဏမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၂,၅၂၃. ၇ သန်း ဖြစ်ပြီး ပြည်ပမှ ပြန်လည်တင်သွင်းမှုပမာဏမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၆,၆၃၃. ၂ သန်းဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ခုနှစ် ပြည်ပတင်ပို့ကုန်မှာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၁,၂၀၄. ၀ သန်းဖြစ်ပြီး ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ခုနှစ် ပြည်ပတင်ပို့ကုန်မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၂,၅၂၃. ၇ သန်း ရှိကြောင်း သိရှိရသည့်အတွက် ၁၁. ၇၈% တိုးတက်ခဲ့ပါသည်။ ပြည်ပမှ ပြန်လည်တင်သွင်းမှု အနေဖြင့် ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ခုနှစ် ပြည်ပတင်သွင်းကုန်မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၃,၇၅၉. ၅ သန်းဖြစ်ပြီး ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ခုနှစ် ပြည်ပတင်သွင်းကုန်မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၆,၆၃၃. ၂ သန်း တင်သွင်းခဲ့သည့်အတွက် ၂၀. ၈၉% ပိုမို တင်သွင်းခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ခုနှစ် ကုန်သွယ်မှုညီမျှမှုလိုငွေမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄,၁၀၉. ၅ သန်းဖြစ်ပါသည်။ အဓိကပြည်ပပို့ကုန်များမှာ သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း၊ ဓာတ်သတ္တုလုပ်ငန်းများဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။ တရုတ်နိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကကုန်သွယ်

ဖက်နိုင်ငံ (Trading Partner) ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်ပတိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (Foreign Direct Investment - FDI) အများဆုံးနိုင်ငံမှာ စင်ကာပူနိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် တိုင်းပြည်၏ (GDP) အနေဖြင့် မြန်မာကျပ်သန်း ၆၅,၄၇၃,၀၉၅. ၃ ရှိခဲ့ပြီး ၈. ၇% တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ စီပွားရေးကဏ္ဍများအလိုက် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအနေ ၂၀၁၅ခုနှစ် ဇူလိုင်လမှစ၍ ဖြစ်ပွားခဲ့သော ရေဘေးကြောင့် စီပွားရေး ထိခိုက်နှစ်နာမှု (Economic Impact) အနေဖြင့် များစွာထိခိုက်နှစ်နာမှုရှိခဲ့ပြီး ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ် တိုင်းပြည်၏ (GDP) ၉. ၃% ရှိမည်ဟု မျှော်မှန်းထားခဲ့သော်လည်း ရေဘေးကြောင့် မြန်မာကျပ် ၂၃၁. ၃ ဘီလီယံခန့် ဆုံးရှုံးခဲ့ရသောမက လယ်ယာကဏ္ဍ ထွက်ကုန်များ ဈေးနှုန်းမြင့်တက်လာသဖြင့် (GDP) ၈. ၅% သို့ကျဆင်းခဲ့ပါသည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ပြည်ပကုန်သွယ်ရေးနှင့် ပြည်ပမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအပေါ် များစွာမှီခိုနေပါသည်။ ထို့အတူ သဘာဝဘေးတားဆီးကာကွယ်နိုင်ရေး အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ဖြစ်သော ရေဘေးနှင့် မြေပြိုမှုများ နှစ်စဉ် ခံစားနေရသည့်အပြင် ငလျင်လှုပ်ခတ်မှုဒဏ်များပါ မကြာခဏ ခံစားနေရပါသည်။ သဘာဝဘေး၏ နောက်ဆက်တွဲ လယ်ယာမြေများ ရေမြုပ်သဖြင့် ဆန်စပါးနှင့် သီးနှံများပျက်စီးဆုံးရှုံးသဖြင့် ကုန်ဈေးနှုန်း မြင့်တက်လာမှု၊ အဆောက်အဦး၊ လမ်းတံတားများ ပြိုကျပျက်စီးမှုများနှင့် အတူ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများသည် နိုင်ငံ (GDP) ကို ကျဆင်းလာနိုင်စေပါသည်။ ထို့ကြောင့် သဘာဝဘေးသည်လည်း နိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အဟန့်အတား ဖြစ်စေရုံမျှမက ပြည်ပသို့တင်ပို့ရောင်းချမှုကို ထိခိုက်စေပြီး ပြည်ပမှ ပြန်လည်တင်သွင်းမှုကို ပိုမိုစေကာ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုအတွက် ထိခိုက်စေနိုင်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ

| မေလေပပြု (ချင်းတောင်တန်း) |

ယနေ့ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများတွင် နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမှုနှင့်အတူ ကမ္ဘာ့ကြီးပူနွေးလာမှုမှာလည်း တစ်စတစ်စပြင်းထန်လာပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းသည် ညီညွတ်မျှတသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် သဟဇာတဖြစ်ရန်လိုသည့်အပြင် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုကိုလည်း ပေးစွမ်းနိုင်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သယံဇာတသုံးစွဲမှုတို့ကို အလွန်အကျွံ သုံးစွဲလာသောကြောင့် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုများကို ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ထို့ပြင် သဘာဝသယံဇာတများ အသုံးပြုရာတွင် စီမံခန့်ခွဲမှုလွဲမှားခြင်းသည် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ်တွင် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။

ရေနံနှင့်ဇီဝရုပ်ကြွင်းလောင်စာကဲ့သို့သော အချို့သယံဇာတများသည် အစဉ်အမြဲ စီမံခန့်ခွဲသုံးစွဲပါက ပြန်လည် ဖြစ်ထွန်းနေမည်ဖြစ်သော်လည်း ဓာတ်ကြွင်းလောင်စာများနှင့် သတ္တုရိုင်းကဲ့သို့သော သယံဇာတအရင်းအမြစ်များသည် အသစ်ပြန်လည်ဖြစ်ထွန်းရန် လွန်စွာခက်ခဲသော သယံဇာတများဖြစ်ပြီး အရန်သိုမှီးနိုင်သည့်ပမာဏမရှိသည့်အတွက် ၎င်းတို့အား စနစ်တကျဖြင့် ထိန်းသိမ်းသိမ်းသိမ်း အသုံးပြုသွားရန်လိုအပ်ပါသည်။

စက်မှုနိုင်ငံဖြစ်ထွန်းရေးသို့ဦးတည်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိမ်းရောင်နည်းပညာများ သုံးစွဲရေး သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို စနစ်တကျသုံးစွဲရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် မထိခိုက်စေရေးနှင့် ပြုန်းတီးမှုများမရှိစေရေးအလေးထားဆောင်ရွက်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုလုပ်ငန်းများတွင် သဘာဝသယံဇာတများကို ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်မှု၊ ပြန်လည်ထူထောင်မှု၊ ပတ်ဝန်းကျင် အရည်အသွေး တိုးတက်လာရေးနှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ထိရောက်စွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်မှုစွမ်းရည်အားကောင်းလာရေးတို့ပါဝင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် သယံဇာတနှင့် ဆက်စပ်နေသော ကြီးမားသည့် စီမံကိန်းများ၊ သစ်တောများ၊ ရေဝေရေလဲ ဒေသများ၊ ဇီဝမျိုးစိတ်ကာကွယ်ရေး၊ လေထု၊ ရေထု ညစ်ညမ်းမှုကို လျှော့ချရေးနှင့် မြေယာ စီမံခန့်ခွဲရေးများကို အလေးပေးဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိမ်းရောင် နည်းပညာသစ်များကို စတင်အသုံးပြုရေး ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် လျှော့ချသည့် နည်းပညာသစ်များ အသုံးပြုလာနိုင်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သယံဇာတသုံးစွဲမှုတို့ကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲလာသောကြောင့် ရာသီဥတု

ဖောက်ပြန်မှုများကိုလည်း ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ယနေ့ ကမ္ဘာတွင် ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေကြရသည်။ ယင်းဘေးအန္တရာယ်များအနက် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များသည် လူသားတို့၏ အသက် အိုးအိမ်စည်းစိမ်များသာမက နိုင်ငံများ၏ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးအခြေအနေများကိုလည်း ထိခိုက် ပျက်စီးစေပါသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာမှု၏ အဓိက ပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ် ကမ္ဘာနိုင်ငံအနှံ့အပြား၌ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုးနှင့် မကြာခဏ ရင်ဆိုင်ရလေ့ရှိသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်း၌ စုစုပေါင်းလူဦးရေ သန်း ၂၃၀ ခန့်သည် နှစ်စဉ် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ကြုံတွေ့နေရပြီး နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှလူပေါင်း ၈၅၀၀၀ ခန့် အသက်ဆုံးရှုံးနေကြရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များမှာ ရေကြီးခြင်း၊ မြစ်ရေလျှံခြင်း၊ ငလျင်လှုပ်ခြင်း၊ မြေပြိုခြင်း၊ မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခြင်းစသည်တို့ဖြစ်ပြီး အဖြစ်အပျက်ဆုံးမှာ ရေကြီးခြင်း၊ မြေပြိုခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မကြာခဏ ကြုံတွေ့နေရသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များတွင် ရေကြီးရေလွှမ်းခြင်းဘေးသည် ၁၁ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိပြီး နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ကြုံတွေ့ရလေ့ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ မိုးတွင်းကာလဖြစ်သည့် မေလလယ်မှ အောက်တိုဘာလအတွင်း၌ မြစ်ရေကြီးခြင်း၊ မြစ်ရေလျှံခြင်းများ နှစ်စဉ်ဖြစ်ပွားလေ့ရှိပြီး၊ ဇွန်လမှ အောက်တိုဘာလအတွင်း ကာလများသည် မိုးကြီးသည့်ကာလများဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ်းရိုးတန်းရှည်လျားသည့် နိုင်ငံဖြစ်သည့်အတွက် ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် မွန်ပြည်နယ်တို့ သည် ရေကြီးရေလွှမ်းခြင်း၊ မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခြင်း စသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကို အများ ဆုံးခံခဲ့ရပါသည်။ ယခုနှစ် နွေရာသီကာလများတွင် ပူပြင်းသော ရာသီဥတုကို အပြင်းအထန် ခံစားခဲ့ကြရပြီး လတ်တလောကာလများတွင် မြန်မာနိုင်ငံနေရာအနှံ့အပြား၌ ရေကြီးရေလွှမ်းခြင်းများဖြင့် ကြုံတွေ့ခံစားလျက်ရှိပါသည်။

ဤဘေးအန္တရာယ်များသည် အသက်ပေါင်းများစွာကို ဆုံးရှုံးစေပြီး ဆယ်စုနှစ်များစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ အသီးအပွင့်များကို ပျက်စီးစေသည့်အပြင် အနာဂတ်တွင် ဆောင်ရွက်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ထိခိုက်စေပါသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းသည် ပြင်းထန်သော ရာသီဥတုဖြစ်စဉ်များ၏ ပြင်းအားနှင့် ကြိမ်နုန်းတို့ကို ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်စေပြီး ထိခိုက်ခံရလွယ်မှုကို ပိုမိုတိုးပွားစေပါသည်။ ဤသို့ ဖြင့် အနာဂတ်ဘေးအန္တရာယ်များ၏ သက်ရောက်မှုသည် ပိုမိုကြီးမားပြင်းထန်လာဖွယ်ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝသယံဇာတများဖြစ်သည့် မြေဆီဩဇာကြွယ်ဝသော မြေယာ၊ ရေသယံဇာတ၊ ဓာတ်သတ္တု၊ သယံဇာတနှင့် ဇီဝမျိုးကွဲတို့ကြွယ်ဝသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ မြေဧရိယာ၏ ၂၀% ခန့်မှာ သစ်တောပြုန်းတီးမှုမိုးခေါင်မှု၊ လွှဲမှားစွာ အသုံးပြုမှုတို့ကြောင့် ခြောက်သွေ့ဒေသများဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါနေရာများသည် နောင်အနာဂတ်ကာလတွင် သစ်တောများ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် အခြားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းတို့ဖြင့် ပြန်လည် သုံးစွဲဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဆီလျော်သည့် စက်မှုဖွံ့ဖြိုးမှုကို ရွေးချယ်ရာတွင် အတွေ့အကြုံနုနယ်သေးသည့် အတွက် ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် တိုးတက်မှုကို နှစ်ဖက်ချိန်ညှိဆောင်ရွက်ရန်လည်း အရေးကြီးပါသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းသော နည်းပညာများ ဖွံ့ဖြိုးလာရေးအတွက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအတွင်း အစီမံအစဉ်ဆောင်ရွက်သွားသော ကျင့်သုံးလိုက်နာခြင်းဖြင့် ကုန်စည် ထုတ်လုပ်မှု၊ ဖြန့်ဖြူးမှုတို့ကို အထူးအလေးအနက်ထား ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

လုပ်ငန်းတည်ထောင်သူများအနေဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုကို လျော့နည်းစေသည့် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေ၍ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ တင်ပြခြင်းဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုကို ချိန်ညှိနိုင်မည်

အခြေအနေများ ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပိုမိုဘေးကင်း လုံခြုံပြီး ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ စီမံခန့်ခွဲမှုတို့ကို ထည့်သွင်းပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အလွန် အရေးပါသည့်လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အရေးကြီးသကဲ့သို့ ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်း ခိုင်မာရေးနှင့် တာဝန်ခံ၊ တာဝန်ယူသည့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ဖြစ်စေရန် အစီအစဉ်များကိုလည်း ဆောင်ရွက်သွားရန်လိုအပ်ပါသည်။

ကျယ်ပြန့်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဘေးအန္တရာယ်များကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရာ၌ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ချိတ်ဆက်နေမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်သူများ သိမြင်နားလည်မှုကို တိုးပွားစေမည့် အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများကို မီဒီယာများမှတစ်ဆင့် ဖြန့်ဝေ ပေးသွားသင့်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်များသည် ထိခိုက်ခံရသော နိုင်ငံ၏ ပြည်သူလူထုစီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများအပေါ်၌ ကြီးမားသော သက်ရောက်မှုများရှိသည့်အပြင် ကာလရှည်ကြာစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ နှင့် ၎င်းတို့၏ အသီးအပွင့်များကိုပါ ပျက်စီးစေပါသည်။ အပြုသဘောဆောင်သည့်ဘက်မှ ရှုမြင်ပါက ဘေးအန္တရာယ်များသည် ပိုမိုဘေးကင်းလုံခြုံသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများကို ဆောင်ကျဉ်းပေးပါသည်။ အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ဤအခွင့်အလမ်းကို အသုံးပြု၍ အနာဂတ်တွင် ဆောင်ရွက်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေလျော့ချရေးကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားဆောင်ရွက်သင့် ပါသည်။

နိုင်ငံအသီးသီးသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မနေမနား ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေစဉ် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျော့ချရေး၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များသည် ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ခံရလွယ်မှုကို မြင့်မားလာစေနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ

အားဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုကို ထိခိုက်ခံရလွယ်သော နေရာဒေသ၌ ဆောင်ရွက်ပါက နောင်တွင် အန္တရာယ်များကို ပိုမိုမြင်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ဒေသများတွင် မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ အိမ်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ယိုယွင်းပျက်စီးမှုများ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ခွဲဝေသုံးစွဲမှုမြင့်မားလာခြင်းများ၊ မြေရာအသုံးပြုမှုနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ရယူသုံးစွဲရန်ခက်ခဲခြင်း စသည့် အခြေအနေများကို ပိုမိုဆိုးရွားစေပါသည်။ ၎င်းအခြေအနေများသည် ဆင်းရဲမှုကို ပိုမိုတိုးပွားစေပြီး ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှုများကို လျော့ချနိုင်စွမ်း (သို့) ကိုင်တွယ်နိုင်စွမ်းကို လျော့ကျစေပါသည်။

သို့ရာတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစီမံကိန်းများသည် ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ခံရလွယ် မှုများနှင့် ၎င်းတို့၏ နောက်ဆက်တွဲဆိုးကျိုးများကို လျော့ပါးစေရန်လည်း စီမံဆောင်ရွက်သင့် ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများမှ ခံနိုင်ရည်ရှိသော လုံခြုံစိတ်ချရသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်ပေါ်လာစေရေးအတွက် အဆောက်အအုံဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ၊ အဆောက်အအုံနှင့် မသက်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ၊ ဥပဒေဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ ဥပဒေပြုမှုများနှင့် ရေရှည်တည်တံ့သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများကို အားပေးမြှင့်တင်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုကြောင့် ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ လျော့ချရေးကို ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင်

ထည့်သွင်းပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ရေးဆိုသည်မှာ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ လျော့ချရေးကို သိသာထင်ရှားစွာ တိုးမြှင့်ခြင်းဖြင့် ၎င်းလုပ်ငန်းများသည် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် လုပ်ငန်းများဖြစ်လာပြီး အမျိုးသားအဆင့်၊ ကဏ္ဍဆိုင်ရာအဆင့်နှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အပြည့်အဝ ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော အန္တရာယ်များကြောင့် ထိခိုက် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများကို သိရှိသတိပြုလာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ လျော့ချရေးကို ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ လျော့ချရေးအတွက် သင့်လျော်သော အစီအမံများကို ဆောင်ရွက်နိုင်လာပြီး ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ၊ အစီအစဉ်များကြောင့် အသစ်အသစ်သော ထိခိုက်ခံရလွယ်မှုများကို မဖန်းတီးမိစေရန် သတိပြုမိလာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ လျော့ချရေးအတွက် ချဉ်းကပ်ပုံနည်းလမ်းတစ်ခု သို့မဟုတ် အစီအမံတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုင်ရာ အဓိက အကြောင်းအရာများကို သိရှိနားလည်ထားရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၊ ကဏ္ဍစီမံကိန်းများ၊ ဒေသန္တရ စီမံကိန်းများ ပါဝင်သည့် ပြည့်စုံကျယ်ပြန့်သော အနှစ် (၂၀) အမျိုးသားဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း၊ ကဏ္ဍဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၊ ကာလတို (၅) နှစ် အမျိုးသားစီမံကိန်း၊ နှစ်စဉ်အမျိုးသား စီမံကိန်း၊ မြေရာစီမံကိန်း၊ အဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ဥပဒေများ၊ မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီများ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစီမံကိန်းများ၊ စီမံချက်များနှင့် အစီအစဉ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းစသည့် စီမံကိန်းများနှင့် မူဝါဒများကိုလည်း လေ့လာသိရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများတွင် စွမ်းအင်များကို အကျိုးရှိ ထိရောက်စွာ သုံးစွဲခြင်းဖြင့် ထုတ်လုပ်မှုစရိတ် လျော့ကျစေပြီး ဖန်လုံအိမ် ဓာတ်ငွေ့ ထုတ်လွှတ်မှုလျော့ချနိုင်ရေး ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်များနှင့် အစီအမံများကိုလည်း ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ဆယ်စုနှစ်အတွင်း ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ လျော့ချရေးကို ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ထည့်သွင်းပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါကြောင်းနှင့် အသိအမှတ်ပြုမှုများ တိုးမြှင့်လာခဲ့ပါကြောင်း စသည်တို့ကို နိုင်ငံတကာသတင်းများအရ သိရှိရပါသည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်း၏ ပန်းတိုင်မှာ သဘာဝအန္တရာယ်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများကို အန္တရာယ် ကြုံတွေ့ နိုင်ဖွယ်ရှိသော နိုင်ငံများ၏ မဟာဗျူဟာများ၊ မူဝါဒများနှင့် လုပ်ငန်းစီမံကိန်း များကို ရေးဆွဲရာတွင် ထည့်သွင်း စဉ်းစားပြီး ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဒေသတွင်း နိုင်ငံများ၌ ပဏာမလုပ်ငန်းစဉ်များ စတင်လျက်ရှိပြီး သက်ဆိုင်ရာအစိုးရများ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲသည့်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ထည့်သွင်းပေါင်းစပ်ရေးကို ဦးစားပေးလျက်ရှိပါသည်။

အမျိုးသားစာရင်းအင်းတွင် သဘာဝအရင်းအနှီးနှင့်ဆိုင်သော စာရင်းအင်းအချက်အလက်များအား စတင်ပြုစုဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံကိန်းရေးကိုဦးတည်သော နည်းပညာများ လွှဲပြောင်းရယူခြင်းကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန်နှင့် အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် အစိုးရ၏ ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေမှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသွားရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သဘာဝသယံဇာတများကို ထိထိရောက်ရောက် အကျိုးရှိစွာသုံးစွဲ၍ ယင်းသုံးစွဲမှုများ ရေရှည်တည်တံ့စေရေးတို့ကို အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းများနှင့် ကဏ္ဍဆိုင်ရာ မူဝါဒများတွင် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေလျော့ချရေးကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်ဆီသို့ အရောက်သွားကြပါစို့ဟု တိုက်တွန်းရေးသား တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(နိုင်ငံတကာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းသတင်းအချက်အလက် ဆောင်းပါး၊ သတင်းများမှ ကောက်နုတ်ရေးသားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)

ပညာကိုလိုသည်....သို့သော်

မိုးမ

“ဘာလိုလိုနဲ့ အစ်မတို့တောင် ရာထူးတိုး ဖြေရတော့မယ်နော်။ ဝမ်းသာစရာကြီး”
“ဟုတ်တယ်မောင်လေး။ ဒါပေမယ့် မလွယ်ပါဘူးဟယ်။ တတ်နိုင်သမျှတော့ ကြိုးစားရမှာပေါ့”

ရုံးပိတ်ရက်တစ်ရက်မှာ ဌာနဆိုင်ရာ အသိ မိတ်ဆွေအစ်မတစ်ယောက်နဲ့ အမှတ် မထင်ဆိုဖြစ်ခဲ့ပြီး စကားတွေတော်တော်များများပြောဖြစ်ခဲ့သည်။ သူက လည်း ရင်ဖွင့်ချင် နေသူ ကိုယ်ကလည်း နားထောင်ပေး ချင်သူ။ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်သွားတော့ (၂) နာရီနီးပါး ကြာမြင့်ခဲ့သည်။ သူ့ဌာနမှာ ရာထူးတိုး (promotion) တွေ ဖြေရတော့မှာကို ကျွန်တော် ကြားမိ တဲ့အတွက် မေးမြန်းမိသည်။ ဌာနဆိုင်ရာထုံးစံအတိုင်း အရာရှိအဆင့်ဆိုတော့ စာမေးပွဲ ဖြေရမည်။ လူတွေ ဖြေဆိုရမည်။ သူကလည်း ပညာကိုလိုလားသူတစ်ယောက်သာဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အတူဖြေဆိုရမည့်သူတွေက သူ့ထက် အသက်အများကြီးငယ်တဲ့ လူငယ်တွေ ဖြစ်သည်။ ဉာဏ်ရည်ထက်မြက်သူ တွေဖြစ်သည့်အတွက် သူကစိတ်ပူမိတဲ့အကြောင်း၊ စိုးရိမ် မိတဲ့အကြောင်း ပြောပါသည်။

အဲဒီအစ်မစိုးရိမ်နေသည်က ရာထူးတိုးအတွက် စာမေးပွဲဖြေတဲ့အခါ အမှတ်ကောင်းတဲ့သူတွေသာ ရာထူးတိုးမှာကို ဖြစ်သည်။ တကယ်တော့ သူလည်း ဉာဏ်ရည်ထုံထိုင်းသူတစ်ယောက်တော့ မဟုတ်။ သို့သော် အိမ်ထောင်ကျသားသမီးတွေရပြီးနောက်ပိုင်း မိသားစုအရေးအလေးပေးရသည့်အတွက် မှတ်ဉာဏ်တွေ သိပ်မကောင်းတော့ကြောင်း စိတ်မကောင်းဖွယ် ရင်ဖွင့်ပါသည်။

သင်္ချာနည်းအရတွက်တွက်၊ ယုတ္တိဗေဒ သဘောတရားအရစဉ်းစားစဉ်းစား စာမေးပွဲဖြေလို့ အဆင့်ကောင်းတဲ့သူ ရာထူးတိုးပေးရင် သူ့ထက်ငယ်တဲ့သူ၊ သူ့ထက်စာကျက်နိုင်တဲ့သူတွေ ရာထူးတိုးသွားမှာ အသေအချာပဲ ဖြစ်သည်။

အဆောင် ပြန်ရောက်တော့ စာမေးပွဲတွေ အကြောင်း ဆက်စပ်စဉ်းစားနေမိသည်။ ဆရာခင်မောင်ညို (ဘောဂဗေဒ) က 'စာမေးပွဲတွေနေရာမှာ ဒီထက်ကောင်းတဲ့ စနစ်တွေ မကျင့်သုံးနိုင်သေးသရွေ့ စာမေးပွဲတွေ ရှိနေပါဦးမယ်' ဟု သုံးသပ်ခဲ့ပါသည်။ တကယ်တော့ စာရေးသူလည်း ပညာကိုလိုလားပါသည်။ . . . သို့သော် . . . စာမေးပွဲ ရလဒ်တွေကို ကြည့်ပြီး ရာထူးတိုးပေးတဲ့စနစ်ကို သဘောမကျပါ။ နည်းနည်းလေးလွဲသလား . . . များများလွဲနေသလား။ လွဲတော့လွဲနေသည်ဟု ယူဆမိပါသည်။

ယနေ့ခေတ်သည် ပညာခေတ်၊ အိုင်တီခေတ်ဟု သတ်မှတ်ကြသည်။ ပညာကို တန်ဖိုးထားကြသည်။ အနည်းဆုံး ဘွဲ့တစ်ခုမှမရရင် အလုပ်တစ်ခုရဖို့ မလွယ်တော့။ ဘွဲ့ဆိုတာတောင် အမှတ်ကောင်းပြီး အသက်မွေး

ဝမ်းကြောင်း တက္ကသိုလ်တစ်ခုခုမှ ဖြစ်ရမည်။ ရိုးရိုးဘွဲ့တွေ ထက် မဟာဘွဲ့ (master degree) တွေက ပိုပြီး အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းတွေ များနေတာမျိုးဖြစ်သည်။ ဖြစ်လည်းဖြစ်သင့်ပါသည်။ အနာပိုခံတဲ့အတွက် အသာပိုစံရတဲ့သဘောတရားလို့ ယူဆမိတဲ့အတွက် ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် စနစ်တစ်ခုကို လက်ခံကျင့်သုံးတဲ့နေရာမှာ သူ့ရဲ့ အားသာချက်ကို ကြည့်သလို အားနည်းချက်တွေကိုလည်း ထည့်သွင်း စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ မဟာဘွဲ့တွေကို အခွင့်အရေးပိုပေးတဲ့အတွက် ရိုးရိုးဘွဲ့ (bachelor degree) သမားတွေ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းတွေ ပိုရှားသွားပါသည်။ တချို့ဆို ဘွဲ့ရမှ အလုပ်ရမယ်ဆိုတဲ့ အသိကြောင့် မရှိတဲ့ကြား၊ အခက်အခဲမျိုးစုံကြားက ကျောင်းတက်ခဲ့ရသူတွေ ရှိသည်။ အဝေးသင်ဘွဲ့ဆို တကယ်မတတ်ဘူး၊ အရည်အချင်းမရှိဘူးဆိုပြီး မသုံးတဲ့အခါ ဘွဲ့ရ အလုပ်လက်မဲ့တွေ ပုံထပ်ခဲ့သည်။ တချို့က ဉာဏ်ရည်ထက်မြက်ပြီး တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းကို အမှတ်ကောင်းကောင်းနဲ့ အောင်သော်လည်း မိဘမပြေလည်လို့ အဝေးသင်ယူခဲ့တာတွေ ဒုနဲ့ဒေး ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် အဝေးသင်ဘွဲ့ ရဆိုရင် သုံးမရပါဘူး သတ်မှတ်ပြီး အထင်မသေးသင့်ပါ။ လူတစ်ယောက်ရဲ့ အရည်အချင်းကို စမ်းမသုံးကြည့်ဘဲ ရထားတဲ့ဘွဲ့ကို ကြည့်ပြီး ကန့်သတ်လိုက်သလို ဖြစ်နေပါသည်။ ပညာရှင်တွေ ပြောပြောနေတဲ့ လူဦးရေအပိုဆုလဒ် (Population Bonus) ကို ဘယ်နေရာမှာ လက်တွေ့အသုံးပြုကြမှာလဲလို့ စဉ်းစားနေမိပါသည်။

ဌာနဆိုင်ရာတွေမှာ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ထက်

”

နိုင်ငံခြား ပညာတော်သင်သွားပြီး မဟာဘွဲ့ယူထားနိုင်တာ အထင်ကြီးစရာဖြစ်သည်။ သို့သော် လူကြီးနဲ့အဆင်ပြေပြီး မင်းပြီး ရင်း မင်း၊ လေယာဉ်ပေါ်က မဆင်းသေးဘူးနောက်တစ်ခေါက်သွားဖို့ပြင် အခြေအနေမျိုးတွေမှာ အရည်အချင်း ဆိုတာကို တရားသေတွက်လို့ မရတာမျိုးတွေ ရှိပါသည်။

ဘွဲ့ကိုကြည့်ပြီး ဦးစားပေးတာမျိုး၊ စာမေးပွဲရလဒ်ကို အဓိကထားပြီး ရာထူးတိုးပေးတာမျိုးတွေကို ပြန်လည် သုံးသပ်သင့်ပါသည်။ အခုနောက်ပိုင်း ဌာနဆိုင်ရာ အကြီး အကဲတွေက အရည်အသွေးကို ဦးစားပေးစနစ် (quality-based system) ပုံစံမျိုး ကျင့်သုံးလာသည်။ စာရေးသူ အနေနှင့် ဤစနစ်ကို ကြိုဆိုထောက်ခံပါသည်။ အထက် အကြီးအကဲ (ဥပမာ-ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး/ဒုတိယ ဝန်ကြီး) က လုပ်ငန်းများ အမိန့်ပေးစေခိုင်းလိုက်သည့် အခါသက်ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်/ဒုတိယညွှန်ကြား ရေးမှူးချုပ်တွေက မြန်မြန်သွက်သွက် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ရသည်။ များပြားလှသည့် လုပ်ငန်းကိစ္စ ရပ်များ အချိန်မီပြီးစီးဖို့ အတွက် သွက်လက်ထက်မြက်သူ၊ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ရှိသူတွေကို တာဝန်ပေးမှသာ ဖြစ်ပေ မည်။ သို့မှသာ လုပ်ငန်းများ အောင်မြင်ပြီးမြောက်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုထိုင်းအနုသူ၊ နှေးတိလေးကန် သမားတွေကို တာဝန်ပေးမိပါက အချိန်မီပြီးစီးနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပေ။

အထက်ပါ အရည်အသွေးကို ဦးစားပေးစနစ် (quality-based system) မှာလည်း အားနည်းချက်တွေ ရှိပါသည်။ အရည်အသွေးကို ဦးစားပေးရာတွင် အရင် စမ်းသပ်မသုံးစွဲကြည့်ဘဲ ဘွဲ့ကိုသာကြည့်ပြီး တာဝန်ပေး တာမျိုး၊ မာစတာသမားမှ အသုံးပြုတာမျိုးကို ပြုလုပ်ပါက ကျန်သည့်ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် စိတ်အားငယ်တာမျိုး၊

စိတ်ဓာတ်ကျတာမျိုး၊ အမြင်မကြည်လင်တာမျိုးတွေ ဖြစ် တတ်ပါသည်။ ခွဲခြားဆက်ဆံခံရသည်ဟု ယူဆကာ ဝန်ထမ်းအချင်းချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲတာမျိုးတွေ ဖြစ်တတ် ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့ရဲ့ဘွဲ့အရ အခွင့်အရေး ပိုပေးတဲ့ အခါ တခြားသူတွေထက် အရမ်းကြီး ကွာမသွားသင့်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။

စာရေးသူသည် သာမန်ဘွဲ့ရတစ်ယောက်သာ ဖြစ်ပါသည်။ မဟာဘွဲ့ရတွေကို လေးစားသည်။ အားကျ မိသည်။ သူတို့လိုမဟာဘွဲ့ရအောင်ကြိုးစားမည်ဟုလည်း ဆုံးဖြတ်ထားပါသည်။ မဟာဘွဲ့ (master degree) ဟု ဆိုရာ တွင် ပြည်တွင်း/ပြည်ပ မဟာဘွဲ့များ အားလုံးကို ဆိုလို ပါသည်။ သူတို့တွေသည် သာမန်ဘွဲ့ဘက်ချလာတွေ ထက် ထိုးထွင်းသိမြင်မှု (sense) အပိုင်းသာပါသည်။ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်လည်း ထက်မြက်ကြပါသည်။ သို့သော် အများစုသာဖြစ်သည်။ မဟာဘွဲ့ရတိုင်းတော့ မဟုတ်ပါ။ တချို့မဟာဘွဲ့ရတွေအတွေးအခေါ်အပိုင်း အတော်လေး နိမ့်ကျတာမျိုးကိုလည်း တွေ့ဖူးပါသည်။ နိုင်ငံခြား ပညာ တော် သင်သွားပြီး မဟာဘွဲ့ယူထားနိုင်တာ အထင်ကြီး စရာဖြစ်သည်။ သို့သော် လူကြီးနဲ့အဆင်ပြေပြီး မင်းပြီး ရင်း မင်း၊ လေယာဉ်ပေါ်က မဆင်းသေးဘူး နောက်တစ် ခေါက်သွားဖို့ပြင် အခြေအနေမျိုးတွေမှာ အရည်အချင်း ဆိုတာကို တရားသေတွက်လို့ မရတာမျိုးတွေရှိပါသည်။ အခုနောက်ပိုင်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိလာတာ၊ ခေါင်းဆောင် ကောင်းတွေ ပြောင်းလာလို့သာ အခွင့်အလမ်းတွေ ပေါ များ လာတာမျိုးဖြစ်သည်။

စာမေးပွဲရမှတ်ကောင်းလို့ ရာထူးတိုးဦးစားပေး စဉ်းစားတာတွေ၊ မဟာဘွဲ့ရမို့ ဦးစားပေးတာတွေ၊ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ဝန်ထမ်းအချင်းချင်း ဆက်ဆံ ရေးတွေကို အဓိကထား မဆုံးဖြတ်တာတွေကို ပြန်လည် သုံးသပ်ပြင်ဆင်သင့်ပါသည်။ ဝန်ကြီးဌာန တော်တော် များများအတွက် ရည်မှန်းချက်တွေအောင်မြင်ဖို့ အရေး ပလိုင်းပေါက်နှင့် ဖားကောက်သလို ဖြစ်နေပေသည်။ အရေးကြီးတဲ့ လိုအပ်ချက်တစ်ခုဖြစ်သည့် စုပေါင်း လုပ်အား (teamwork) မမီသည့် အတွက် မှန်းထား သလောက် ခရီးမပေါက်နိုင်ပေ။ မဟာဘွဲ့ရမှ လူရာဝင်

မယ်ဆိုတဲ့အသိ၊ ရာထူးတိုးဖို့ လွယ်မယ်'ဆိုတဲ့ အသိကြောင့်လူငယ်တော်တော်များများက အလုပ်ထက်စာကို ဦးစားပေးလာကြသည်။ အလုပ်မလုပ်ချင်တော့။ တကယ့်အဓိကအလုပ် (Career) ကိုလုပ်ရကောင်းမှန်းမသိတော့ဘဲ ခံယူချက်တွေ လွဲကုန်ကြသည်။ အလုပ်လုပ်တဲ့နေရာမှာလည်း စေတနာမပါတော့။ ခွင့်ယူဖို့၊ ကျောင်းတက်ဖို့၊ စာမေးပွဲဖြေဖို့၊ နေမကောင်းလို့ ဆိုတာမျိုးတွေဖြစ်လာကြလေသည်။ ကျန်ခဲ့တဲ့သူတွေမှာ ၂ ယောက်လုပ်ရမယ့်အလုပ်ကို တစ်ယောက်တည်းလုပ်ရတာမျိုး၊ ၃ယောက်စာတစ်ယောက်တည်း လုပ်ရတာမျိုးတွေဖြစ်လာသည်။ တစ်ရက်လည်းမဟုတ် နှစ်ရက်လည်းမဟုတ်တော့ ပြိုပြင်လာသည်။ ဒီလိုနဲ့ အခွင့်ထူးခံသူနဲ့ ပေးဆပ်သူတို့ကြား ပဋိပက္ခ (conflict) တွေဖြစ်လာသည်။ လုပ်ငန်းခွင်သည် ပျော်ရွှင်စရာမကောင်းတော့။ ဌာန၏ လုပ်ငန်းအရည်အသွေးတွေလည်း နိမ့်ကျကုန်တော့သည်။

ဒီလိုပြဿနာမျိုးတွေကိုဌာနဆိုင်ရာတော်တော်များများမှာ ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ တချို့ခေါင်းဆောင်တွေက သိကြသည်။ တချို့က မသိကြ။ မသိတာကိုလည်း အပြစ်ပြောလို့မရပါ။ အကြီးအကဲတွေအနေနဲ့လည်း အလုပ်တွေများပြီး ဝန်ပိနေကြသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အနားမှာရှိတဲ့ ယုံကြည်စိတ်ချခံရတဲ့ တပည့်/ ဝန်ထမ်းတွေအနေနဲ့ အပြုသဘောနဲ့ အကြံပေးသင့်ပါသည်။ သတိပေးသင့်ပါသည်။ ဒီလိုလူငယ်တွေကိုပဲသုံးမယ်၊ ဘွဲ့မြင့်တဲ့သူတွေပဲ သုံးခြင်းဖြင့် စီနီယာဝန်ထမ်းတွေအနေနဲ့ ယုံကြည်မှုပျောက်ဆုံးပြီး စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းနိုင်ပါသည်။ စိတ်ဓာတ်ကျတော့ လုပ်ငန်းကိုပါ ထိခိုက်လေသည်။ စာမေးပွဲဖြေရလည်း စာကို ယှဉ်မကျက်နိုင်၊ ဘွဲ့ချင်းကလည်း မယှဉ်နိုင်၊ လက်တွေ့မှာလည်း လူကြီးက ချောင်ထိုးခံရသည့်အခါ သူတို့တွေသည် လောကကိုအဆိုးမြင်ရင်း၊ ဝန်ထမ်းအချင်းချင်း ရန်စောင်ရင်း၊ အလုပ်ကိုဖြစ်သလို

လုပ်ကြလေတော့သည်။

ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲတွေအနေဖြင့် ရာထူးတိုး ကိစ္စ ဆုံးဖြတ်သည့်အခါ စာမေးပွဲရလဒ်တွေကို အဓိက ထားသလို လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်၊ ဝန်ထမ်းအချင်းချင်း ဆက်ဆံရေး (ဥပမာ-တော်ပြီးမကောင်း) စည်းကမ်းအပိုင်းတွေကိုလည်း အဓိကထား တွက်ချက်သင့်ပါသည်။ စာမေးပွဲရလဒ်တစ်ခုသာ ကြည့်မည်ဆိုပါက ပရိုမိုးရှင်းနီးမှ စာကို အသည်းအသန်ကျက်ပြီး ရာထူးတိုးသွားသူတွေလက်ခမောင်းခတ်နေပါမည်။ အသက်ကြီးလို့ စာမမှတ်နိုင်တော့တဲ့အတွက် အလုပ်ကို ကြိုးစားသော်လည်း ရာထူးတိုး ကျန်တဲ့သူတွေ ငိုနေပါမည်။

မိဘမပြေလည်တဲ့သူတွေအဖို့ ဘွဲ့တစ်ခုရဖို့ အနိုင်နိုင် ဖြစ်ပါသည်။ ဒီလိုအခြေအနေမှာ မဟာတန်းတက်ဖို့ အရည်အချင်းမီသော်လည်း ဂုဏ်ထူးတန်းနဲ့ရပ်ခဲ့သူ၊ ရိုးရိုးဘွဲ့နဲ့ မိဘကိုပြန်လည် ကျေးဇူးဆပ်နေသူတွေရှိပါသည်။ ဝေးလံခေါင်ဖျားဒေသတွေမှာ တိုင်းပြည်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေရတဲ့ဝန်ထမ်းတွေမှာ နိုင်ငံခြားပညာတော်သင်ဆု (scholar) ဆိုတာ သူတို့နဲ့မဆိုင်သလို၊ အိမ်မက်တစ်ခုလို ယူဆနေတတ်ပါသည်။ လစာကို အိမ်တစ်ဝက်ပြန်ပေးရင်း၊ ညီငယ်/ညီမငယ်တွေကို ကျောင်းစရိတ်ထောက်ပံ့ရင်း ရှင်သန်နေကြရတဲ့ ဝန်ထမ်းတွေများစွာ ရှိပါသည်။ သူတို့တွေအတွက် နေပြည်တော်၊ ရန်ကုန် အသွားအပြန်ခရီးစရိတ် (လေယာဉ်ခ၊ ကားခ) တွေဟာ ဆန်ရေအဖြစ် စီးမျောသွားကြသည်။ စကော်လာအတွက် သူတို့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမလုပ်ကြတော့။ ဒီအတွက် သူတို့ကိုမှိုက်တယ်၊ ညံ့တယ်လို့ ဆိုချင်ဆိုပါစေ။ သူတို့က ဒီလိုပြန်ပေးဆပ်ရတာတွေ၊ စွန့်လွှတ်ရတာတွေအတွက် ဂုဏ်ယူနေကြပါသည်။ သူတို့တွေကား ပညာကို လိုလားကြပါသည်။ . . သို့သော်

ပထမအကြိမ် အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသဆိုင်ရာ စီးပွားရေးစာရင်းအင်း ရက်သတ္တပတ်အကြောင်း သိကောင်းစရာ

| ညောင်တိုင် |

ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်မြို့တွင် ၂၀၁၆ ခုနှစ် မေလ ၂ ရက်နေ့မှ ၄ ရက်နေ့ထိ ကျင်းပခဲ့သည့် ပထမ အကြိမ် အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသဆိုင်ရာ စီးပွားရေး စာရင်း အင်း ရက်သတ္တပတ် ဆွေးနွေးပွဲသို့ အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ (၅၈) နိုင်ငံများထဲမှ ဖိတ်ကြားထားသည့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ (၃၅) နိုင်ငံများနှင့် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည့် ADB, DFID, FAO, SPC, UNSD, UNDP, UNIDO, ESCAP, SIAP, DESA, WBG, WB, IMF နှင့် အခြားဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၊ အလှူရှင် များတို့ပါဝင်ပြီး စီးပွားရေးစာရင်းအင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စာစောင်ရေးသားထားခဲ့သည့် နိုင်ငံများဖြစ်သည့် အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံ၊ ဖိဂျီနိုင်ငံ၊ နယူးဇီလန်နိုင်ငံ၊ တရုတ်နိုင်ငံ၊ ဂျော်ဂျီယာနိုင်ငံ၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ အီရန်နိုင်ငံ၊ မလေးရှားနိုင်ငံ၊ မွန်ဂိုလီးယားနိုင်ငံ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၊ နယူးဇီလန်နိုင်ငံ၊ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံစသည်ဖြင့် စုစုပေါင်း လူဦးရေ (၁၀၀) နီးပါးခန့် တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

စီးပွားရေးစာရင်းအင်းရက်သတ္တပတ်ဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသ ဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ စီးပွားရေးစာရင်းအင်းဆိုင်ရာ နှင့် ပတ်သက်သည့်စာစောင်များကို ရေးသားရာတွင် စီးပွားရေးစာရင်းအင်း အရည်အသွေးအကဲဖြတ်မှု၊ စုစုပေါင်းပြည်တွင်း ထုတ်ကုန် (GDP) တိုးတက်လာမှု၊ ဈေးနှုန်းစာရင်းအင်းနှင့် စာရင်းအင်းအချက်အလက် အရင်းအမြစ်အသစ်နှင့်ပတ်သက်သည့်စီးပွားရေးစာရင်း အင်းအရည်အသွေး တိုးတက်လာစေရန်၊ စီးပွားရေး စာရင်းအင်း အချက်အလက်စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ မှတ်ပုံတင်မှုတို့ကို အလေးပေးခြင်းဖြင့် စာရင်းအင်း အခြေခံ အဆောက်အအုံ တိုးတက်စေရန် ရည်ရွယ်ချက် များအပေါ် အခြေခံ၍ ရေးသားထားသော စာစောင်များ ကို Presentation တင်ပြခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကို Panel Discussion ပြုလုပ် ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း စီးပွားရေးစာရင်းအင်းနှင့် ပတ် သက်သည့် ဗဟု သုတများရရှိစေရန်နှင့် ရှေ့ဆက်လုပ် ဆောင်ရမည့် စီးပွားရေးစာရင်းအင်းများ အရည်အသွေး ပိုမို ကောင်းမွန်လာစေရန် ရည်ရွယ်၍ ပထမအကြိမ် စီးပွားရေးစာရင်းအင်း ရက်သတ္တပတ်ဆွေးနွေးပွဲကို ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (၃) ရက်ကြာကျင်းပခဲ့သည့် ပထမအကြိမ် အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသဆိုင် ရာ စီးပွား ရေးစာရင်းအင်း ရက်သတ္တပတ်တွင် အောက်ပါခေါင်းစဉ် ကြီး (၅) ခုဖြင့် နိုင်ငံအသီးသီးမှ မိမိတို့၏အတွေ့အကြုံ များဖြင့် ရေးသားခဲ့သည့်စာစောင်များကို တစ်ဦးချင်း အနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့လိုက်အနေဖြင့်လည်း ကောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

၁။ အရည်အသွေးပြည့်ဝသော စီးပွားရေး စာရင်းအင်း တိုးတက်လာခြင်း (Improving Ssuality of Economic Statistics) ခေါင်းစဉ်ကို ရေးသားရခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ အရည်အသွေး ပြည့်ဝသော စာရင်းအင်းရလဒ်များသည် ကိန်းဂဏန်းရရှိမှု ဇာစ်မြစ် များ၏အခြေအနေသည် ရရှိသည့်ပမာဏ အတိုင်းအတာ အပေါ်တွင် မူတည်ပါကြောင်း၊ စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ

ကိန်းဂဏန်းများကို အသုံးပြုခြင်းသည် စီးပွားရေးစာရင်း အင်းများကို ထူးခြားသိသာစွာလွှမ်းခြုံမှုကို တိုးတက် စေနိုင်သောကြောင့် တရားဝင်စာရင်းအင်းများတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် အရည်အသွေးပြည့်ဝသော စာရင်း အင်းများကို စဉ်ဆက်မပြတ်အသုံးပြုနိုင်ရန် ထည့်သွင်း ရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း စစ်တမ်း များနှင့် သန်းခေါင်စာရင်းများသည် လိုအပ်သည့် ကိန်း ဂဏန်းသစ်များကို ထောက်ပံ့ပေးရန်နှင့် ခေတ်စနစ်နှင့် အညီ up-to-date ကိန်းဂဏန်းများကို နိုင်ငံတကာ ကောက်ယူမှုအဆင့်အတန်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိ စေရန်ဖြစ်ပါကြောင်းနှင့် အမျိုးသားစာရင်း အင်းစနစ် အနေဖြင့် စီးပွားရေးစာရင်းအင်းများထုတ်လုပ်ရာတွင် ကိန်းဂဏန်းဇာစ်မြစ်များ တိကျ မှန်ကန်စွာ သတ်မှတ် ရမည်ဖြစ်ပြီး အရည်အသွေးပြည့်ဝသည့် စာရင်းအင်း ထွက်ရှိလာမှု ရလဒ်များသည် စာရင်းအင်းများ ကောက် ယူစုစည်းရာတွင် အကျိုးသက်ရောက်မှုရရှိစေရန် သတ် မှတ်ထားသော စံနှုန်းများအတိုင်း ရွေးချယ်ပြုလုပ်ရမည် ဖြစ်ပါကြောင်းစသည်ဖြင့် ဆွေးနွေးပြောကြားခဲ့ပါသည်။

၂။ အမျိုးသားစာရင်း တိုးတက် လာခြင်း (Improving National Accounts) ခေါင်းစဉ်ကို ရေးသား ရခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ အမျိုးသားစာရင်းစနစ် (SNA) ကို ၂၀၀၈ ဖြင့် Update ဖြစ်လာစေရန် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အနှံ့အပြားတွင် အမျိုးသားစီးပွားရေးကဏ္ဍအောက်တွင် လွှမ်းခြုံမှုရှိသည့် အရင်းအမြစ်များကို အလေးနက် စူးစိုက်စွာဖြင့် ပြောင်းလဲရန် တာဝန်ရှိပါကြောင်း၊ အမျိုး သား စာရင်းစနစ်(SNA)ကို အဓိကပြောင်းလဲရာတွင် အချို့သော အကောင်အထည်ဖော်မှုများကို လေ့လာရာ တွင် အကြောင်းအရာခေါင်းစဉ်ခွဲ (၃) သုံးခုဖြစ်သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို ကြားမှသွယ်ဝိုက် ၍တိုင်းတာသည့် (FISIM) တိုင်းတာမှုပမာဏ၊ ပိုင်ဆိုင်မှု အခြေခံသဘောတရားများ ၏ပြောင်းလဲခြင်းကို စတင် ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ကုန်ပစ္စည်းများ၏ထုတ်လုပ်မှုဖြစ်စဉ်ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းမှုတို့ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် SNA သည် အဓိကအားဖြင့် အခြေခံမူဘောင်များကို အသုံးပြုခြင်းနှင့် အသုံးချခြင်းတို့အပေါ် တိုးချဲ့ ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ရခြင်း

ဖြစ်ပါကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

၃။ စီးပွားရေးစာရင်းအင်း ကိန်းဂဏန်းများ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အတန်းအစားခွဲခြားမှု တိုးတက် လာခြင်း (Improving economic statistics data management and classifications) ခေါင်းစဉ်ကို ရေးသားရခြင်း၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ ခေတ်မီသော စီးပွားရေးစာရင်းအင်းဖြစ် စဉ်များသည် ပေါင်းစပ်ထားသည့် စာရင်းအင်း ထုတ်လုပ် ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်းတို့အတွက် အရေးပါပြီး ကိန်းဂဏန်း များ ကောက်ယူသူများကို သတင်းအချက်အလက်စနစ်ပံ့ပိုး သူများမှတစ်ဆင့် အမျိုးသားစာရင်းရုံးများ ပြောင်းလဲရန် ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ခေတ်မီသော စာရင်းအင်းနယ်ပယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်စနစ်သည် ပေါင်းစပ်ထားသော ကိန်းဂဏန်းများကို စီမံခန့်ခွဲသည့်အခြေခံဖွံ့ဖြိုး တိုးတက် မှုအတွက် အရေးကြီးသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်ပါ ကြောင်း၊ ၎င်းစီမံခန့်ခွဲမှုအုပ်စုဖြစ်သည် အရေးကြီးသော စိန်ခေါ်မှုများပြုလုပ်စဉ်တွင် ကြီးမားသော အကျိုးကျေးဇူး ကိုလည်း ဖန်တီးပေးနိုင်ပါကြောင်း၊ ဒေသများမှ ကိန်း ဂဏန်းများစီမံခန့်ခွဲမှု အခြေခံအုတ်မြစ်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု များနှင့် ပေါင်းစပ်ထားသော စီးပွားရေးစာရင်းများထုတ် လုပ်ခြင်းတွင် အတန်းအစားခွဲခြားခြင်း၏ အဓိကအခန်း ကဏ္ဍများကို ခေတ်စနစ်နှင့် လျော်ညီစွာ ဆန်းသစ်တီထွင် ချဉ်းကပ်မှုများ ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ခြင်းများဖြစ်ပါကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

၄။ အရည်အသွေးပြည့်ဝသော ဈေးနှုန်းစာရင်း များ တိုးတက်လာခြင်း (Improving quality of price statistics) ခေါင်းစဉ်ကို ရေးသားရခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ် ချက်မှာ ဈေးနှုန်းများသည် စီးပွားရေးစာရင်းအင်းများတွင် အထောက်အကူပြုသည့် အဓိကအစိတ်အပိုင်းတစ်ခု အဖြစ် ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ စားသုံးခြင်းနှင့် ကုန်သွယ်ခြင်းတို့၏ တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းများ၊ ကွဲပြားခြားနားသော ဈေးနှုန်းညွှန် ကိန်းများ၏ နည်းပညာအားသာချက်နှင့် အားနည်းချက် များနှင့် ဝယ်ယူနိုင်မှုစွမ်းအား (PPP) တို့အပေါ် အခြေခံ တွက်ချက်ခြင်းများဖြစ်ပါကြောင်း၊ ထို့ပြင် ဈေးနှုန်းကိန်း ဂဏန်းများ ကောက်ယူ စုစည်းရာတွင် အဆင့်လိုက် ကောက်ယူစုစည်းပြီး နည်းပညာအဆင့်ဆင့်ဖြင့် တွက်

ချက်ခြင်းများ ရေးသားခြင်းကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးခြင်းတို့ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၅။ စာရင်းအင်းဆိုင်ရာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်ခြင်း (Statistical Business Registers) ခေါင်းစဉ် ကို ရေးသားရခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ စီးပွားရေး စာရင်းထုတ်လုပ်ခြင်းတွင် စာရင်းအင်းဆိုင်ရာ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း (SBRs) သည် စာရင်းအင်း ဆိုင်ရာ အခြေခံ အဆောက်အအုံ၏ မဏ္ဍိုင် တစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။ အခြား စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း များ၏ ဇာစ်မြစ်များနှင့် စိစစ်သုံးသပ်ခြင်းများ ချိတ်ဆက်မှု များ (သို့) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဒေသအတွင်း လူဦးရေစာရင်းကောက်ယူခြင်း (သို့) စီးပွားရေးစစ်တမ်း များမှ ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက် ဇာစ်မြစ်များရရှိရန် အတွက် နမူနာကောက်နည်းမှုဘောင်များကို ထောက်ပံ့ ပေးခြင်းများမှ ၎င်း SBRs ၏ အရေးပါသော အဆင့် မျိုးစုံ ရရှိမှုပါဝင်ပြီး အဓိကအပိုင်း (၃) ပိုင်း မှာ (၁) SBRs တည် ထောင်ခြင်း၊ (၂) SBRs ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်းနှင့် အတွေ့ အကြုံများဖြင့် ပြန်လည်တည်ထောင်ခြင်း နှင့် (၃) SBRs ကို အသုံးပြုခြင်းတို့ကို ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂ အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသဆိုင်ရာ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးကော်မရှင် (ESCAP) မှ ပထမ အကြိမ် စီးပွားရေးစာရင်းအင်းနှင့် ပတ်သက်သော စာစောင်ရေးသားခြင်းများကို ESCAP အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ အသီးသီးသို့ ဖိတ်ကြားခေါ်ယူခဲ့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၊ ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့အနေဖြင့် 'မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ အခြေခံနှစ်နှင့် အခြေခံနှစ်အသစ်အကြား စားသုံးသူ

ဈေးဆန္ဒနှုန်းခြင်း တောင်းနှိုင်းယှဉ်ချက်' (Comparison of Consumer Price Index Basket between Current Base Year and New Base Year in Myanmar)ကိုရေးသားတင်သွင်းခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ရာတွင် ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့သည် စားသုံးသူဈေးဆန္ဒနှုန်း (CPI) ကို တွက်ချက်ရာ၌ လက်ရှိ ၂၀၀၆ ခုနှစ်အခြေခံနှစ်ကို အခြေခံကာ ရွေးချယ်ထားသည့် ကုန်ပစ္စည်း (၁၅၈)မျိုး၏ ဈေးနှုန်းများကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များမှ ကောက်ယူပြီး Arithmetic Method နည်းဖြင့် Laspeyres' Formula Price Index ကို အသုံးပြုပါသည်။ စားသုံးသူဈေးဆန္ဒနှုန်းခြင်းတောင်းမှ ကုန်ပစ္စည်း (၁၅၈) မျိုးတွင် အစားအစာအုပ်စု (၈၃)မျိုးနှင့် အစားအစာမဟုတ်သော အုပ်စု (၇၅) မျိုးပါဝင်ပါသည်။ ၎င်း စားသုံးသူဈေးဆန္ဒနှုန်းခြင်းတောင်းမှ ရွေးချယ်ထားသည့် ကုန်ပစ္စည်းများကို စားသုံးသူတို့ကို ကိုယ်စားပြုသည့် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအမည်ပေါင်း (၄၃၆)မျိုးကို မြို့နယ် (၈၀) မြို့နယ်များရှိ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၃၂,၀၀၀) အိမ်ထောင်စုများကို ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် အိမ်ထောင်စုဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်စစ်တမ်းအား အလွှာခွဲသုံးဆင့်ကျပန်းနမူနာကောက်နည်းဖြင့် ကောက်ယူခြင်းမှ ရရှိခဲ့ပါသည်။

အလွှာခွဲသုံးဆင့်ကျပန်းနမူနာကောက်နည်းဖြင့် ကောက်ယူရာတွင် ပထမအဆင့်မှာ မြို့နယ်၊ ဒုတိယအဆင့်မှာ ရပ်ကွက်နှင့်ကျေးလက်နှင့် တတိယအဆင့်မှာ အိမ်ထောင်စုများသို့ အဆင့်ဆင့်ကောက်ယူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

CPI ကို တွက်ချက်ရာတွင် အခြေခံနှစ်တစ်နှစ်၏ စားသုံးမှု အလေးပေးပုံစံကို အသုံးပြုရသဖြင့် အခြေခံနှစ်ရွေးချယ်မှုမှာ အရေးကြီးပြီး အချိန်ကာလ ပြောင်းလဲကြာမြင့်လာသည်နှင့်အမျှ ပြောင်းလဲလေ့ရှိသော လူတို့၏ စားသုံးမှု ပုံသဏ္ဌာန်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်သို့ ပြောင်းလဲလာသဖြင့် စီးပွားရေးပုံသဏ္ဌာန်နှင့် အတူ စားသုံးမှုပုံသဏ္ဌာန်ပါ ပြောင်းလဲလာခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ အခြေခံနှစ်၏ဈေးနှုန်းနှင့် လက်ရှိကာလ၏ဈေးနှုန်းများ လွန်စွာ ကွာခြားလာမှုကြောင့်

လည်းကောင်း၊ အခြေခံနှစ်တွင် အိမ်ထောင်စုများ သုံးစွဲသည့် ကုန်ပစ္စည်း အချို့သည် လက်ရှိကာလတွင် အလွယ်တကူ မရရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အစားထိုးပစ္စည်းများ နှင့် ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစားအသစ်များ အသုံးပြုလာမှုကြောင့်လည်းကောင်း CPI တွက်ချက်ရာတွင် အခြေခံနှစ်ကို ပြောင်းလဲရန်လိုအပ်ပါသည်။

စားသုံးသူဈေးဆန္ဒနှုန်းတွက်ချက်ရန်အတွက် ပြောင်းလဲတွက်ချက်မည့် ၂၀၁၂ ခုနှစ် အခြေခံနှစ်အသစ်တွင် ရွေးချယ်ထားသည့် ကုန်ပစ္စည်းမှာ (၂၇၄) မျိုးဖြစ်ပြီး Geometric Method နည်းဖြင့် နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီစေရန်အတွက် Modified Laspeyres' Formula Price Index ကို အသုံးပြုပါသည်။ စားသုံးသူဈေးဆန္ဒနှုန်းခြင်းတောင်းမှ ကုန်ပစ္စည်း (၂၇၄) မျိုးတွင် အစားအစာအုပ်စု (၁၀၈)မျိုးနှင့် အစားအစာမဟုတ်သော အုပ်စု (၁၆၆) မျိုးပါဝင်ပါသည်။ ၎င်း စားသုံးသူဈေးဆန္ဒနှုန်းခြင်းတောင်းမှ ရွေးချယ်ထားသည့် ကုန်ပစ္စည်းများကို စားသုံးသူတို့ကို ကိုယ်စားပြုသည့် ခေတ်စနစ်နှင့်ညီသော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအမည်ပေါင်း (၄၃၈)မျိုးကို မြို့နယ် (၈၂) မြို့နယ်များရှိ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၃၂,၆၆၉) အိမ်ထောင်စုများကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် အိမ်ထောင်စုဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်စစ်တမ်းအား အလွှာခွဲသုံးဆင့်ကျပန်းနမူနာ ကောက်နည်းဖြင့် နိုင်ငံတကာ အဆင့် အတန်းနှင့် အညီ (Classification of Individual Consumption according to Purpose-COICOP) နည်းအရ ကောက်ယူခဲ့ပါသည်။

ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်တွင် ဈေးနှုန်းသည် အခြေခံအားဖြင့် ရောင်းလိုအားနှင့် ဝယ်လို အားဆွဲအားပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ဈေးနှုန်းသည် စီးပွားရေးအခြေအနေပေါ်တွင် မူတည်၍ လူတို့၏ အမှန်တကယ် ဝင်ငွေအပေါ် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှုရှိသောကြောင့် ဈေးနှုန်း ပြောင်းလဲမှုများဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးတွင် ၎င်းဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုများကို သိရှိရန်အတွက် စားသုံးသူဈေးဆန္ဒနှုန်းများ အသုံးပြုခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးစစ်စစ်သုံးသပ်ချက် များကို ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ထို့သို့ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုများသည်

လူတို့သုံးစွဲသည့်ကုန်ပစ္စည်းများ ကို အမှန်တကယ် ကိုယ်စားပြုသောဈေးကွက်များမှကုန်ပစ္စည်းများဖြစ်ရန် လိုအပ်ပြီးခေတ်စနစ်နှင့်ညီညွတ်သောကုန်ပစ္စည်းများကို အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် အခြေခံနှစ် အသုံးပြုမှုမှလည်း အတတ်နိုင်ဆုံး ခေတ်စနစ်နှင့်မကွာသော အခြေခံနှစ် ဖြစ်ရန် လိုအပ်ပါသောကြောင့် ဗဟိုစာရင်း အင်းအဖွဲ့ အနေဖြင့် အခြေခံနှစ် ပြောင်းလဲတွက်ရန်အတွက် လုပ်ဆောင်လျက်ရှိကြောင်းကို ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ပါ သည်။

ကုလသမဂ္ဂ အာရှနှင့်ပစိဖိတ် ဒေသဆိုင်ရာ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး ကော်မရှင် (ESCAP) မှ စီးပွား ရေးစာရင်းအင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ရေးသားထားသူများကို ၎င်းတို့၏အတွေ့အကြုံနှင့်ရေးသားမှုများအပေါ် သုံးသပ် ချက်၊ ရှုမြင်ချက်များကို ESCAP အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးမှ အချင်းချင်းဖလှယ်ဆွေးနွေးနိုင်ရန်အတွက်ပထမအကြိမ် စီးပွားရေးစာရင်းအင်း ရက်သတ္တပတ်ဆွေးနွေးပွဲသို့ ခေါ်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ESCAP အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးမှ ယခုရေးသားထားခဲ့သော စာစောင်များကိုလည်း Asia Pacific Economic Statistics (APES) website & <http://communities.unescap.org/economic-statistics/asia-pacific-economic-statistics/Abstract&paper> တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ နောင်နှစ်များတွင်လည်း စီးပွားရေးစာရင်း အင်းနှင့် ပတ်သက်သော စာစောင် ရေးသားခြင်းများကို လည်း ထပ်မံပြု လုပ်သင့်၊ မသင့်မေးမြန်းခဲ့ပြီး ထပ်မံ၍ အစီအစဉ်ရှိ မည်ဆိုလျှင်လည်း ယခု ရေးသားခဲ့ သူများ အပြင် ESCAP အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံအသီးသီးသို့ ဖိတ်ကြား မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိခဲ့ရပါသည်။

ပထမအကြိမ် စီးပွားရေးစာရင်းအင်းနှင့် ပတ်သက်သော နိုင်ငံအသီးသီး၏ စာစောင်ရေးသား ခြင်းများမှ အတွေ့အကြုံများနှင့် နည်းပညာများကို လေ့လာရယူနိုင်ခြင်း၊ မိမိနိုင်ငံတွင် ကျင့်သုံး လုပ်ဆောင် လျက်ရှိသော စီးပွားရေးစာရင်းအင်းများနှင့် ပတ်သက် သည့်အကြောင်းအရာများကို ရေးသားတင်ပြခွင့်ရရှိခြင်း၊ ထို့ပြင် မိမိတို့နိုင်ငံတွင် အသုံးမပြုသေးသည့် စာရင်းအင်း ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း (SBRs) နှင့်

ပတ်သက်၍ ရေးသားထားသည့် စာစောင်များကိုလည်း လေ့လာနိုင်ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများရရှိနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့်လတ်တလောကာလများ တွင် စီးပွားရေးစာရင်းအင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မိမိတို့နိုင်ငံ အနေဖြင့် အမျိုးသားစာရင်းစနစ် (SNA) ၁၉၆၈ မှ (SNA) ၂၀၀၈ ကို ပြောင်းလဲတွက် ချက်ရန်၊ BPM-5 မှ BPM-6 သို့ပြောင်းလဲတွက်ချက်ရန်နှင့် စားသုံးသူဈေးဆ နှုန်း (CPI) အခြေခံနှစ် ၂၀၀၆ မှ ၂၀၁၂ သို့ပြောင်းလဲ တွက်ချက်ရန်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ ထို့ပြင် ဗဟို စာရင်းအင်း အဖွဲ့အနေဖြင့်လည်း ဈေးနှုန်းစာရင်းအင်း ကဏ္ဍပိုမိုတိုးတက်ပြီး အရည်အသွေးပြည့်ဝသောဈေးနှုန်း စာရင်းအင်းများရရှိစေရန်အတွက် CPI တွက်ချက်မှု အခြေခံနှစ်ပြောင်းလဲရုံသာမက လက်ကား ဈေးနှုန်းများ ကောက်ယူစုစည်းခြင်းနှင့် PPI တွက်ချက်ခြင်းများ၊ နိုင်ငံ တကာစားသုံးသူဈေးနှုန်းနှိုင်းယှဉ်ချက်အစီအစဉ် (ICP) တွက်ချက်မှုတို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရန်တို့ကို အကောင် အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ESCAP ၏ APES website မှ နိုင်ငံအသီးသီး၏ စီးပွားရေးစာရင်းအင်း စာစောင်များမှာ နည်းပညာများ၊ အားနည်းချက်များ၊ အားသာချက်များနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကို လေ့လာ သုံးသပ် စိစစ်နိုင်ပါသည်။

အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသတွင်း စီးပွားရေးစာရင်း အင်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အလုပ်ရုံဆွေးနွေး ပွဲသည် ESCAP အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးစာရင်း စာရင်း အင်းစနစ်နှင့် အချက်အလက်များ ဖြန့်ဖြူးရာတွင် တိုးတက်မှုရှိစေရန်အတွက် နိုင်ငံအလိုက်အတွေ့အကြုံ များဖြင့် ရေးသားထားသော စာစောင်များမှ အကျယ် တဝင့်လေ့လာနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤပထမအကြိမ် အာရှနှင့် ပစိဖိတ် ဒေသဆိုင်ရာ စီးပွားရေးစာရင်းအင်း ရက်သတ္တပတ်ဆွေးနွေးပွဲမှ နှာပဏာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးစာရင်းအင်းအရည်အသွေးကို တိုးမြှင့်စေသော ဗဟုသုတနှင့် အတွေ့အကြုံများရရှိခဲ့ သဖြင့် အကျိုးရှိ သော အစည်းအဝေးတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း သိကောင်း စရာအနေဖြင့် ရေးသားတင်ပြ ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ စည်းဝေးကြပါစို့

| သစ်ဦးဗေ |

လုပ်ငန်းတစ်ခုအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု တိုးတက်အောင်မြင်လိုပါက အဆိုပါလုပ်ငန်း၊ အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းတွင်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေကြသည့်ဝန်ထမ်းအချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်မှုရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ အကြံဉာဏ်သစ်များ ပေါ်ထွက်လာအောင် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ရလဒ်များ ပေါ်ထွက်လာအောင် ဝန်ထမ်းအချင်းချင်း ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီး လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွင်းရှိဝန်ထမ်းအချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ အခြားသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း၏ အတွေးအခေါ် ယူဆချက်တစ်ခုတည်းဖြင့် ဆုံးဖြတ် လုပ်ကိုင်သည်ထက် အများနှင့်စုပေါင်းပြီး တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ အကြံဉာဏ်များ ရယူလျက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းက ပိုမိုကောင်းမွန်သောရလဒ်များကို ထွက်ပေါ်လာစေပါသည်။ ထို့သို့ ပိုမိုကောင်းမွန်သော ရလဒ်များကို ထွက်ပေါ်လာစေရန်

အတွက် ယနေ့ခေတ်တွင် နိုင်ငံအဆင့်နှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့် အစည်းအဝေးပွဲများ၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ ညီလာခံများ၊ Seminar များကို ငွေကုန်ကြေးကျ မြောက်မြားစွာအကုန်အကျခံပြီး ဆောင်ရွက်နေကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

‘တစ်ယောက်အားဖြင့်မစွမ်းသာ... စုပေါင်းအားဖြင့် ကူညီပါ’ ဆိုသည့်အတိုင်း တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတည်း ရပ်တည်ရှင်သန်ဖို့ ဆိုသည်မှာ ယနေ့ခေတ်အချိန်အခါတွင် မလွယ်ကူတော့သော အခြေအနေ ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့ခေတ်သည် ‘ကမ္ဘာကြီးသည် ရွာတစ်ရွာဖြစ်သည် (Global Village Age)’ ဆိုသည့်ခေတ်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနှင့် တစ်ခုအချိန်နှင့်တပြေးညီချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်လာကြပါသည်။ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လာကြပါသည်။

စာရေးသူတို့ မြန်မာနိုင်ငံသည်လည်း တစ်ချိန်တုန်းက နိုင်ငံတကာအလယ်တွင် သီးခြား နိုင်ငံ (Isolated country) အဖြစ်ရပ်တည်ခဲ့သော်လည်း ယနေ့ခေတ်အချိန်

တွင် နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအသင်း (အာဆီယံ) ကဲ့သို့ အသင်းအဖွဲ့များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် အတွက် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာအဆင့် အစည်းအဝေးပွဲများကို အိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံကျင်းပရသကဲ့သို့ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲများ၊ တာဝန်ရှိသူများသည်လည်း အခြားနိုင်ငံတွင် ကျင်းပသည့် အစည်းအဝေးများ၊ ညီလာခံများကို တက်ရောက်ဆွေးနွေးကြရသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

အစည်းအဝေးတက်ရောက်ခြင်း၊ အစည်းအဝေးကျင်းပပြုလုပ်ခြင်းကို နိုင်ငံစုံ၊ နယ်ပယ်စုံ၊ ကဏ္ဍစုံတွင် မလုပ်မဖြစ် ပြုလုပ်လာကြသည့်အတွက် အစည်းအဝေးကျင်းပပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သိသင့်သိထိုက်သည်များကို ရေးသားတင်ပြလိုပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းအလိုက်၊ လုပ်ငန်းအလိုက် အစည်းအဝေးကျင်းပသည့် ပုံစံအမျိုးမျိုး ရှိသော်လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် အစည်းအဝေးကျင်းပသည့် ပုံစံ (၆) မျိုးရှိပါသည်။

ပထမပုံစံမှာ အဖွဲ့အစည်းကို ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန် ကျင်းပပြုလုပ်သည့်ပုံစံ (Status Update Meeting) ဖြစ်ပါသည်။ အဖွဲ့အစည်း၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ၊ ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆွေးနွေးလေ့ရှိပါသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ ဦးစားပေး အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း၊ လုပ်ငန်း တာဝန်ခွဲဝေခြင်း စသည်တို့ကို Status Update Meeting ပုံစံတွင်တွေ့နိုင်ပါသည်။

ဒုတိယ အစည်းအဝေးပုံစံမှာ သတင်းအချက်အလက် မျှဝေသည့် အစည်းအဝေးပုံစံ (Information Sharing Meeting) ဖြစ်ပါသည်။ အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုအတွင်းရှိ အသင်းသူ၊ အသင်းသားများ၊ ဝန်ထမ်းများကို သတင်းအချက်အလက် မျှဝေလိုသည့် အခါ ပြုလုပ်လေ့ရှိပါသည်။ ကုန်ပစ္စည်းအသစ်၊ နည်းပညာအသစ်များကို မိတ်ဆက်တင်ပြခြင်း၊ ကြုံတွေ့လာနိုင်သည့် အပြောင်းအလဲနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို မျှဝေအသိပေးလိုသည့်အခါ အဆိုပါ

အစည်းအဝေးပုံစံမျိုးကို ကျင်းပလေ့ရှိပါသည်။

နောက်ထပ်အစည်းအဝေးပုံစံတစ်ခုမှာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရန် ကျင်းပပြုလုပ်သည့် အစည်းအဝေးပုံစံ (Decision Making Meeting) ဖြစ်ပါသည်။ အရေးကြီးသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန် ကျင်းပပြုလုပ်သည့် အစည်းအဝေး ပုံစံ ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာအခေါ် တံခါးပိတ် အစည်းအဝေး ကဲ့သို့ နိုင်ငံအတွက်၊ အဖွဲ့အစည်းအတွက် အလွန်အရေးကြီးသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန် အရေးကြီးပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ကျင်းပပြုလုပ်သည့် အစည်းအဝေးပုံစံ ဖြစ်ပါသည်။

စတုတ္ထမြောက် အစည်းအဝေးပုံစံမှာ ပြဿနာတစ်ရပ်ကို ဖြေရှင်းရန် ကျင်းပပြုလုပ်သည့် အစည်းအဝေးပုံစံ (Problem Solving Meetings) ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ရှည်စီမံကိန်းများ၊ မဟာဗျူဟာများ ရေးဆွဲနိုင်ရန် ကျင်းပပြုလုပ်လေ့ရှိပါသည်။ ဦးစားပေးနယ်ပယ်များ၊ အဆင့်များ သတ်မှတ်ပြီး အားသာချက် (Strength)၊ အားနည်းချက် (Weakness) အခွင့်အလမ်း (Opportunity) ခြိမ်းခြောက်မှု (Threat) စသည်တို့ကို ဆွေးနွေးကြပါသည်။

ပဉ္စမမြောက် အစည်းအဝေးပုံစံမှာ Team building meeting ဟုခေါ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများအကြား မိတ်ဆက်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းသဘောသဘာဝ ဖလှယ်ခြင်း၊ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ထားရှိမှု အခြေအနေများ တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် ကျင်းပပြုလုပ်သည့် အစည်းအဝေးပုံစံဖြစ်ပါသည်။

အခြားအစည်းအဝေးပုံစံတစ်ခုမှာ တီထွင်ဆန်းသစ်မှုများအတွက် ကျင်းပပြုလုပ်လေ့ရှိသည့်ပုံစံ (Innovation Meeting) ဖြစ်ပါသည်။ အတွေးအခေါ်သစ်၊ အကြံဉာဏ်အသစ်များ ရရှိရန် ဆွေးနွေးခြင်း၊ အတွေးအကြံများ ဖလှယ်ခြင်း၊ အကြံပြုခြင်း စသည်ဖြင့် Brainstorming ပြုလုပ်သည့်ပုံစံမျိုးဖြစ်ပါသည်။ အချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီး အသင့်တော်ဆုံး အကြံဉာဏ်၊ အသင့်တော်ဆုံး အဆင့်သတ်မှတ်ချက်၊ အသင့်တော်ဆုံး ထောက်ခံအားပေးမှု စသည်တို့အပေါ်မူတည်ပြီး ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

မည်သည့် အစည်းအဝေးပုံစံကို ကျင်းပပြုလုပ်

သည်ဖြစ်စေ အစည်းအဝေးဖြစ်မြောက်ရေး ဦးစီးဆောင်ရွက်သူအနေဖြင့် အစည်းအဝေးမကျင်းပမီ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရမည့်အချက်များကို သိရှိရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ အစည်းအဝေး ကျင်းပပြီးစီးပါက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် အချက်များကို သိရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

အစည်းအဝေး မကျင်းပမီတွင် အောက်ပါ အချက်များကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသင့်ပါသည်။

(က) နယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်း (Define Scope) ။

မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အစည်းအဝေးကို ကျင်းပပြုလုပ်မည်၊ မည်သူတို့ကိုဖိတ်ကြားမည်၊ မည်သည့်နေရာ၊ မည်သည့်အချိန်တွင် ကျင်းပမည်အစရှိသည်ဖြင့် အစည်းအဝေးကျင်းပမည့် နယ်ပယ်ကို ကြိုတင်သတ်မှတ်သင့်ပါသည်။

(ခ) အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း (Build Agenda)

အစည်းအဝေးတွင် တင်ပြမည့် Presentation များ၊ အုပ်စုဖွဲ့လှုပ်ရှားမှုများ (Group Work)၊ ဝေငှမည့် စာရွက်စာတမ်းများ (Documents)၊ ဆွေးနွေးမည့်ခေါင်းစဉ်နှင့် ကြာမြင့်ချိန်အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ခြင်းများ စသည်တို့ကို ကြိုတင်ပြုလုပ်ထားသင့် ပါသည်။

(ဂ) အစည်းအဝေးဖိတ်ကြားခြင်း (Send invite)

အစည်းအဝေး ဖိတ်ကြားလွှာ ပေးပို့သည့်အခါတွင် အစည်းအဝေးကျင်းပမည့် အကြောင်းအရာ၊ နေရာ၊ အချိန်တို့ကို အစည်းအဝေး အစီအစဉ် (Meeting Agenda) နှင့်တကွ ဖိတ်ကြားသင့်ပါသည်။

(ဃ) နေရာပြင်ဆင်ခြင်း (Set up Space)

အစည်းအဝေးကျင်းပမည့်အခန်းအနေအထား၊ ခုံနေရာချထားမှုပုံစံ၊ အစည်းအဝေး ကျင်းပစဉ် အသုံးပြုမည့် Projector၊ wifi၊ အသံဖမ်းစက်၊ မိုက်ခရိုဖုန်း စသည်တို့ကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထား သင့်ပါသည်။

အစည်းအဝေးကျင်းပပြီးစီးပါက အောက်ပါ အချက်များကို ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

(က) အစည်းအဝေးမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် ရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်သင့်ပါသည်။

(ခ) အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းအပေါ် အကဲဖြတ် လေ့လာသင့်ပါသည်။

(ဂ) နောက်ဆက်တွဲကျင်းပမည့် အစည်းအဝေးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အချိန်ဇယားရေးဆွဲသင့်ပါသည်။

(ဃ) အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းကို ရေးသားသင့်ပါသည်။ အစည်းအဝေး မှတ်တမ်းတွင် အစည်းအဝေး ကျင်းပသည့်အချိန်၊ နေရာ၊ တက်ရောက်သူများစာရင်း၊ အစည်းအဝေး ကြာချိန်၊ အစည်းအဝေးတွင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်၊ လုပ်ငန်းတာဝန်ခွဲဝေချထားမှု အစရှိသည်တို့ ပါဝင်သင့်ပါသည်။

(င) အဆိုပါအစည်းအဝေးမှတ်တမ်းကို အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများအားလုံးနှင့် အခြားပါဝင်ပတ်သက်သူများအားလုံးကို ဖြန့်ဝေသင့်ပါသည်။

ကျင်းပပြုလုပ်လေ့ရှိသည့် အစည်းအဝေးပုံစံများ၊ အစည်းအဝေး မတိုင်မီ ကြိုတင်ပြင်ဆင်သင့်သည့် အချက်များ၊ အစည်းအဝေးပြီးပါက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သင့်သည့်အချက်များကို စာရေးသူအနေဖြင့် ရေးသားတင်ပြခဲ့ပါသည်။ အစည်းအဝေးကျင်းပရာတွင် ကောင်းကျိုးရှိသကဲ့သို့ ဆိုးကျိုးလည်းရှိပါသည်။ အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးများကို ဆက်လက်တင်ပြလိုပါသည်။

ကောင်းကျိုး

အစည်းအဝေး ကျင်းပပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း၏ သဘောထားဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းမဟုတ်၊ အများသဘောထားဖြင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည့်အတွက် အစည်းအဝေး တက်ရောက်လာသူ အားလုံးမှ ၎င်းတို့၏ သဘောဆန္ဒကို တင်ပြခွင့်ရခြင်း၊ လူတိုင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း စသည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိပါသည်။

အစည်းအဝေး တက်ရောက်လာသူ အမျိုးမျိုးတို့၏ အတွေ့အကြုံ၊ ထင်မြင် ယူဆချက်သဘောထား၊ အခက်အခဲဖြေရှင်းပုံနည်းလမ်း စသည်တို့ကို ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့်အတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ထိရောက်သောဆုံးဖြတ်ချက်များကို ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်နိုင်ပါသည်။

အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်းအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ပိုမိုခိုင်မာစေပြီး တာဝန်ရှိသူလူကြီးမင်းများ အကြား၊ အစည်းအဝေး တက်ရောက်လာသူများ အကြား ခင်မင်ရင်းနှီးမှုကိုလည်း ပိုမိုတိုးပွားစေပါသည်။

အရေးပါသည့် သတင်းအချက်အလက်များ၊ စာရွက်စာတမ်းများ၊ အစီရင်ခံစာများ၊ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုများ၊ စိတ်ပါဝင်စားမှုနယ်ပယ်များ အတွေးအခေါ်၊ ယူဆချက်၊ ထင်မြင်ချက်များ စသည်တို့ကိုတစ်ချိန်တည်း၊ တစ်နေရာတည်းတွင် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဖလှယ်နိုင်ပါသည်။

ဆိုးကျိုး

တခါတရံအချို့အစည်းအဝေးများသည် အချိန်များစွာ ကြာမြင့်တတ်၍ ကောင်းမွန်ထိရောက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များ မချမှတ်နိုင်ခဲ့လျှင် အချိန်ဖြုန်းတီးရာရောက်ပြီး အချိန်အလေအလွင့်ဖြစ်စေပါသည်။

အစည်းအဝေးတစ်ခုကျင်းပရန်အတွက် အခန်းငှားရမ်းခြင်း၊ အခန်းအနေအထားပြင်ဆင်ခြင်း၊ အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ စာရွက်စာတမ်းများ ပြင်ဆင်ခြင်းစသည်တို့ ဆောင်ရွက်ရသည့်အတွက် ကုန်ကျစရိတ်ကြီးမားပါသည်။

အစည်းအဝေးမတိုင်မီလိုအပ်သည်များ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရခြင်း၊ အစည်းအဝေး အစီအစဉ် ရေးဆွဲရခြင်း၊ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းရေးသားရခြင်း၊ မှတ်တမ်းဖြန့်ဝေရခြင်း စသည်တို့သည် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အချိန်ယူဆောင်ရွက်ရသည့်အတွက် အဖွဲ့အစည်း၏ ပင်မလုပ်ငန်း တာဝန်များအပေါ်ထိခိုက်မှုရှိစေပါသည်။

အစည်းအဝေးဦးဆောင်ကျင်းပသူ သဘာပတိများ၊ အဓိကတာဝန်ရှိသူများ အနေဖြင့် တစ်ခါတရံတွင် အစည်းအဝေးတက်ရောက်လာသူအားလုံး၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များကို ညှိနှိုင်းထိန်းသိမ်းရန်၊ တိကျသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ခက်ခဲနိုင်ပါသည်။ လူများစွာ၏ ထင်မြင်ယူဆချက်ကို စုစည်းဆုံးဖြတ်ရန်မှာ လွယ်ကူသည့်အလုပ်မဟုတ်သည့်အတွက် တိကျသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် ခက်ခဲနိုင်

ပါသည်။

အစည်းအဝေးတစ်ခု ကျင်းပသည့်အခါအချိန်အလေအလွင့်မဖြစ်အောင်အစည်း အဝေး တက်ရောက်လာသူများကို လိုရင်းတိုရှင်းဆွေးနွေးခိုင်းခြင်း၊ မလိုအပ်သည်များကို ဆွေးနွေးခြင်းအား တားမြစ်ခြင်း၊ Presentation ပြုလုပ်သည့် အခါတွင်လည်း အချိန်အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ တင်ပြခွင့် ပြုခြင်း၊ ဆွေးနွေးရမည့် အကြောင်းအရာခေါင်းစဉ်ကို အတိအကျ သတ်မှတ်ပေးခြင်းစသည်ဖြင့် အချိန်အလေအလွင့်မဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ကုန်ကျစရိတ်လျှော့ချနိုင်ရေးအတွက် အစည်းအဝေးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အဓိကအရေးကြီးသည့် စာရွက်စာတမ်းများမှအပ ကျန်စာရွက်စာတမ်းများကို soft copy/ email တို့ဖြင့် ဖြန့်ဝေခြင်း၊ ခန်းမကျယ်ငှားရမ်းပြုလုပ်မည့်အစား အရေးကြီးပုဂ္ဂိုလ်များသာ ဖိတ်ကြားပြီး ခန်းမငယ်တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ အဖွဲ့အစည်း၏ ပင်မလုပ်ငန်းတာဝန်များကို မထိခိုက်စေရေးအတွက် မလိုအပ်ဘဲ အစည်းအဝေးမကြာခဏ ကျင်းပပြုလုပ်ခြင်းကို ရှောင်ရှားသင့်ပါသည်။ အစည်းအဝေး ဦးဆောင်ကျင်းပသူ သဘာပတိများ၊ အဓိက တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် လူများစွာ၏ ထင်မြင်ယူဆချက်တိုင်းကို ထည့်သွင်းမစဉ်းစားဘဲ အစည်းအဝေးကျင်းပရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ထင်ဟပ်စေသည့်အတွေးအခေါ် ယူဆချက်သဘောထားများကိုသာ အခြေခံပြီး ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်သင့်ပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းသည် ပိုမိုထိရောက်ကောင်းမွန်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း၊ အစည်းအဝေးတက်ရောက်လာသူအားလုံး၏ သဘောဆန္ဒကိုတင်ပြခွင့်ရခြင်း၊ လူတိုင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်း အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုကို ပိုမိုခိုင်မာစေခြင်း၊ အတွေးအခေါ်သစ်အမြင်သစ်များကို ပေါ်ပေါက်စေခြင်းစသည့် အကျိုးကျေးဇူးများစွာ ရရှိသည့်အတွက် - လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ စည်းဝေးကြပါစို့ ဟု တိုက်တွန်းရေးသားလိုက်ရပါသည်။

ဆက်လက်ကြိုးစားပါဦးမည်. .

အဖွဲ့အစည်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု အခြေ

မြလေးညို

လောကကြီးတွင် တစ်ခုတည်းသော မပြောင်းလဲသည့်အရာမှာ ပြောင်းလဲမှုပင် ဖြစ်သည်ဟု စာရေးဆရာတစ်ဦးမှ ရေးသားဖူးပါသည်။ မှန်ပါသည်။ ယနေ့ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် နည်းပညာတိုးတက် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှုရေးစံတန်ဖိုးထားမှု ပြောင်းလဲမှုများ၊ လုပ်သားအင်အား ပြောင်းလဲမှုများ၊ ပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ စသည့် အပြောင်းအလဲများ သိသာထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုသို့ပြောင်းလဲသည့် ရေစီးကြောင်းတွင် လူ့အသိုက်အဝန်းတွင် မရှိမဖြစ်ဖြစ်သည့် အဖွဲ့အစည်းသည်လည်း မပါမဖြစ် စီးမျောလိုက်ပါလာရပြီး ဒင်္ဂါးတစ်ပြား၏ ခေါင်းနှင့်ပန်းကဲ့သို့၎င်းနှင့် တွဲဆက်နေသည့် စီမံခန့်ခွဲမှုသည်လည်း မပါမဖြစ် ပါဝင်ပြောင်းလဲလာရသည်။

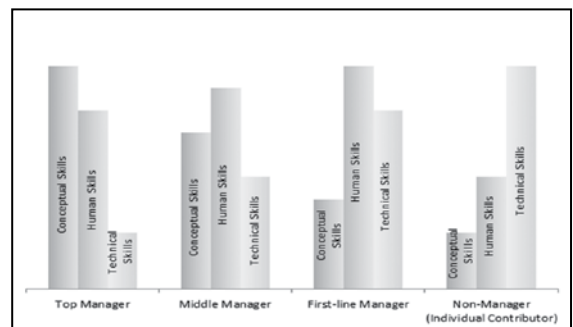
စီမံခန့်ခွဲမှုကို အဖွဲ့အစည်း၏ သတ်မှတ်ထားသော ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်သို့ အောင်မြင်စွာ ရောက်ရှိနိုင်စေရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ဆောင်ချက်များဖြစ်သည့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း (Planning)၊ ဖွဲ့စည်းစည်းရုံးခြင်း (Organization)၊ ဦးဆောင်ခြင်း (Leading) နှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်း (Controlling) တို့ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထိရောက်ကျွမ်းကျင် ပိုင်နိုင်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း ဟု Professor Richard L. Daft က အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

အဖွဲ့အစည်း၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်အား အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်အတွက် ထိရောက်ကျွမ်းကျင် ပိုင်နိုင်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုအရည်အသွေးသည် အလွန် အဓိက ကျသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွင်းရှိ စီမံခန့်ခွဲသူအဆင့် အမျိုးမျိုးသည် များပြား ရှုပ်ထွေးလှသည့် အမျိုးမျိုးသော ကိစ္စရပ်များအား ဆောင်ရွက်ရသည့်အတွက် ထိရောက်စွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီမံခန့်ခွဲကျွမ်းကျင်မှု အရည်အသွေးကို မရှိမဖြစ် ပိုင်ဆိုင်ရန် လိုအပ်လာသည်။

ယခုခေတ်ကာလတွင် ထွက်ပေါ်လာသော စီမံခန့်ခွဲသူများကို ကျွမ်းကျင်မှုပေါ်တွင် မူတည်၍ ထိပ်ဆုံးအဆင့်စီမံခန့်ခွဲသူ (Top Managers)၊ အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲသူ (Middle Managers)၊ လုပ်ငန်းစီမံချက်များ စီမံခန့်ခွဲသူများ (Project Managers)၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ စီမံခန့်ခွဲသူ (Functional Manager) နှင့် အထွေထွေစီမံခန့်ခွဲသူ (General Manager) ဟူ၍ အမျိုးမျိုး သတ်မှတ်လျက်ရှိသည်။ အဆိုပါစီမံခန့်ခွဲသူများကို ယနေ့ခေတ်နှင့်အညီဖြစ်ပေါ်လာသော ရှုပ်ထွေး၍ ဆန်းသစ်သော နည်းစနစ်ပေါ်တွင် မူတည်၍ အုပ်စု(၄) မျိုး ခွဲခြားထားရာ ၎င်းတို့မှာ ထိပ်ဆုံးအဆင့်စီမံခန့်ခွဲသူများ (Top Managers)၊ အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲသူများ (Middle Managers)၊ ဦးဆုံးအဆင့်စီမံခန့်ခွဲသူများ (First-line Managers)၊ တစ်ဦးချင်းပံ့ပိုးပေးသူများ (Non-managers/Individual Contributors) ဖြစ်သည်။

စီမံခန့်ခွဲကျွမ်းကျင်မှု အရည်အသွေးဟု ဆိုရာ

တွင် တွေးခေါ်မြော်မြင်ယူဆနိုင်စွမ်းရှိသော စွမ်းရည် (Conceptual Skills)၊ လူအများနှင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းရှိသော စွမ်းရည် (Human Skills)၊ နည်းပညာ၊ အတတ်ပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုရှိသော စွမ်းရည် (Technical Skills) တို့နှင့် ဆက်နွှယ်လျက် ရှိသည်။ တွေးခေါ်မြော်မြင်နိုင်စွမ်းရှိသောစွမ်းရည် (Conceptual Skills) မှာ အဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်ပတ်သက်မှု ဟူသမျှကို ခြုံငုံ၍ ထိုးထွင်းမြင်နိုင်စွမ်းရှိသော စွမ်းရည်သတ္တိ ဖြစ်သည်။ လူအများနှင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းရှိသောစွမ်းရည် (Human Skills) ဆိုသည်မှာ မိမိ၏ လက်အောက်တွင် ရှိသော တစ်ဦးချင်း ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အုပ်စုလိုက်ဖြင့်ဖြစ်စေ လုပ်ငန်းကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည့် စွမ်းရည် ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် လူအများနှင့် သဟဇာတဖြစ်အောင် ထိထိမိမိ ဆောင်ရွက်နိုင်မှုပင် ဖြစ်သည်။ နည်းပညာ၊ အတတ်ပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုရှိသော စွမ်းရည် (Technical Skills) ဆိုသည်မှာ နည်းစနစ်၊ နည်းပညာ၊ အတတ်ပညာ ပိုင်းဆိုင်ရာ စသည်တို့ကို ကျွမ်းကျင်စွာ တတ်သိနားလည်မှုပင် ဖြစ်သည်။ စီမံခန့်ခွဲသူအဆင့် အလိုက်တွင် ရှိရမည့် စွမ်းရည်များအား အောက်ဖော်ပြပါပုံတွင် တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

ထိပ်တန်းအဆင့် စီမံခန့်ခွဲသူများ (Top Managers) တွင် တွေးခေါ်မြော်မြင်နိုင်သည့် စွမ်းရည် အမြင့်ဆုံးတစ်နည်းအားဖြင့် အများဆုံးရှိရမည်ဖြစ်သည်။ အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲသူများ (Middle Managers) တွင်မူ လူအများနှင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်သောစွမ်းရည်နှင့် တွေးခေါ်မြော်မြင်နိုင်မှုစွမ်းရည်သည်

မျှတစွာ အတန်အသင့် ရှိရန် လိုအပ်သည်။ ဦးဆုံးအဆင့် စီမံခန့်ခွဲသူများ (First-line Managers) တွင်မူ အများနှင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်သောစွမ်းရည်ကို အများဆုံး လိုအပ်သည်။ တစ်ဦးချင်းပုံ ပိုးပေးသူများ (Non-managers/Individual Contributors) အတွက် မှာမူ နည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုစွမ်းရည် အများဆုံးရှိရန် လိုအပ်သည်။

မိမိတို့၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်သို့ သွားရာတွင် ထိုသို့သော အရည်အချင်းများကို အသုံးပြု ခြင်းဖြင့် အလုပ်ခွင်ဟောင်းမှ အလုပ်ခွင်သစ်သို့ အောင်မြင်စွာ ကူး

ပြောင်းဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အလုပ်ခွင်ဟောင်း တွင် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် ပုံမှန်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြပြီး ကျွမ်းကျင်မှုကို အခြေပြုကာ မူလက သတ်မှတ်ထားသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအတိုင်းသာ ကျင့်သုံးကြသည်။ သတင်းအချက်အလက်များ မျှဝေခြင်း နည်းပါးပြီး အဖွဲ့အစည်းအား ဒေါင်လိုက်ပုံစံဖြင့် ထိန်းချုပ်ကာ အထက်အဆင့်များမှသာလျှင် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ကြသည်။

အလုပ်ခွင်သစ်တွင်မူ တစ်နည်းတစ်ဖုံ ကွဲပြားလျက် လုပ်ငန်းသည် လွတ်လပ်စွာ စီးဝင်လျက် အလျော့

	လုပ်ငန်းခွင်ဟောင်း၏စီမံခန့်ခွဲမှု	လုပ်ငန်းခွင်သစ်၏စီမံခန့်ခွဲမှု
စွမ်းအားများ		
နည်းပညာ	စက်ကိရိယာအသုံးပြုမှု	ခေတ်ပေါ်နည်းစနစ် အသုံးပြုမှု
ဦးတည်ချက်	ဒေသတွင်း၊ ပြည်တွင်း ဈေးကွက်	ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်
လုပ်သားအင်အား	တစ်လမ်းသွား	ဘက်စုံ
အလှမ်း	ကျွမ်းကျင် တည်ငြိမ်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်း	အပြောင်းအလဲ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း
ဖြစ်ရပ်များ	တည်ငြိမ်မှုရှိခြင်း၊ ကြိုတင် ခန့်မှန်းနိုင်ခြင်း	ထိန်းချုပ်ရခက်ခဲခြင်း၊ မကြာခဏ အကျပ်အတည်းတွေ့ခြင်း
သွင်ပြင်လက္ခဏာများ		
ရင်းမြစ်များ	ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများ	သတင်းအချက်အလက် မျှဝေမှု
လုပ်ငန်း	ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှု အကန့်အသတ်ရှိခြင်း	ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ် အကျိုး သက်ရောက်မှုရှိခြင်း
လုပ်သားအင်အား	သစ္စာရှိသော လုပ်သားများ	လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော လုပ်သားများ

စီမံခန့်ခွဲမှုစွမ်းရည်		
ခေါင်းဆောင်မှု	တစ်ဦးတည်း သြဇာအာဏာဖြင့် စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း	လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ဖြန့်ပေးကာ စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း
လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	တစ်ဦးချင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း	အဖွဲ့လိုက် ဆောင်ရွက်ခြင်း
ဆက်သွယ်ချက်များ	ပဋိပက္ခဖြစ်ခြင်း၊ ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း	ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း
ပုံစံချထားမှု	ဗဟိုမှထိန်းချုပ်မှုပုံစံ	လွတ်လပ်စွာ သင်ယူကာ အတွေ့အကြုံယူသည့်ပုံစံ

အတင်းရှိစွာ လည်ပတ်နေသည်။ လုပ်သားများအား ကျယ်ပြန့်သော သတင်းအချက်အလက်၊ လမ်းညွှန်မှု၊ အဖွဲ့အစည်းမှ ချမှတ်ထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပေါ်တွင် မူတည်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ နိုင်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးထားသည်။ အသိပညာ၊ ဗဟုသုတကို လက်တွေ့ မျှဝေခံစားနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများလည်း ရရှိထားသည်။ အရည်အသွေးရှိသော လုပ်သားများသည် အသိပညာကို လွယ်ကူ မြန်ဆန်စွာ နားလည်သင်ယူနိုင်စွမ်း ရှိကြပြီး အခြေအနေနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ အခက်အခဲနှင့် အပြောင်းအလဲများကို ကျော်လွှားနိုင်စွမ်း ရှိကြသည်။ ခြံငုံ၍ ပြောရသော် ခေတ်သစ်လုပ်ငန်းခွင်၏ ဆန်းသစ်သော စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်အောက်တွင် တစ်လမ်းသွားလုပ်ငန်းခွင်ဟောင်းမှ ဖယ်ကြဉ်ကာ ဘက်စုံ သွားနိုင်သည့် လုပ်သားများ ဖြစ်လာကြသည်။

လုပ်ငန်းခွင်ဟောင်းတွင် စီမံခန့်ခွဲသူသည် တစ်ခုတည်းသော လုပ်ငန်းပုံရိပ်နှင့်ပုံသေ သတ်မှတ်ထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုသာ ကျွမ်းကျင်မှုရှိလျက် အမိန့်ပေးစနစ်နှင့် ထိန်းချုပ် ထားသော ခေါင်းဆောင်မှုကိုသာ ပေးစွမ်းနိုင်ပြီး လုပ်သားများမှာ ၎င်း၏ လောင်းရိပ်အောက်တွင် ပိနေကြသည်။

လုပ်ငန်းခွင်သစ်တွင်မူ စီမံခန့်ခွဲသူသည် အရည်အသွေးရှိပြီး အင်အားပြည့်ဝသော ခေါင်းဆောင်မှုပုံစံဖြင့် ဦးဆောင်လျက် စုပေါင်းလုပ်ဆောင်မှု၊ ပူးပေါင်းဆောင်

ရွက်မှုတို့ဖြင့် ပညာသား ပါဝါဆန်းသစ်တီထွင်ထားသော စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံကို နည်းပရိယာယ် ကျွမ်းကျင်စွာ အသုံးပြု ဆောင်ရွက် တတ်သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

လုပ်ငန်းခွင်ဟောင်းနှင့် လုပ်ငန်းခွင်သစ်၏ စီမံခန့်ခွဲမှု အရွေ့အပြောင်းများကို အထကဖော်ပြပါဇယား၌ နှိုင်းယှဉ်တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

၂၁ ရာစုအလွန် ရှေ့ရှုဖြစ်ပေါ်လာသော အဖွဲ့အစည်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အရွေ့အပြောင်း များသည် အတိတ်ကာလနှင့် မနှိုင်းယှဉ်သာအောင် ကွဲပြားခြားနားလျက်ရှိသည်။ ဤဖြစ်ရပ်များသည် စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းပေါ်တွင် များစွာ သက်ရောက်မှုရှိစေပြီး လုပ်ငန်းခွင်အသစ်သို့ ကူးပြောင်းရာတွင် စီမံခန့်ခွဲမှုဖြစ်စဉ် အပြောင်းအလဲကို ထင်ဟပ်စေသည်။ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်ကိုတည်ဆောက်ရန်ကြိုးစားဆောင်ရွက်နေကြသော ယနေ့စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများ၊ လုပ်သားများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများသည် ခေတ်နှင့်အညီ အချိန်နှင့်တပြေးတည်းကျအောင် ပြောင်းလဲမှုအရွေ့တွင် လိုက်ပါ အားထုတ် ဆောင်ရွက်နိုင်မှသာလျှင် စိန်ခေါ်မှုများစွာကို ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားနိုင်ပြီး မိမိတို့၏ လိုရာပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရှိအောင်မြင်နိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း ရေးသားတင်ပြလိုက်ရပါသည်။

မှတ်ချက်။ New Era of Management မှ မှီငြမ်းထားပါသည်။

ဒီမိုကရေစီနှင့် နိုင်ငံသားတို့၏တာဝန်

| မော်မော်ငြိမ်း |

လက်ရှိကာလသည် မြန်မာနိုင်ငံကို ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံအဖြစ် ထူထောင် တည်ဆောက်လျက်ရှိသော ကာလဖြစ်ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံအဖြစ် ထူထောင် ရာတွင် အစိုးရတစ်ရပ်တည်းက လုပ်ဆောင်၍ မရနိုင်ဘဲ နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားအားလုံး တစ်ဦးစီတစ်ဦးစီ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမှသာ လက်ရှိသွားနေ သော ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံအဖြစ် ရောက်ရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဒီမိုကရေစီစနစ်တွင် နိုင်ငံသားတို့အတွက် ရပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန် (Right and Duty) တို့ တစ်ပါတည်း ပါရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံနှင့် လျော်ညီစွာ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် လွတ်လပ်စွာပြောဆိုခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်ကြံဆဖန်တီး ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ ဆန္ဒဖော်ထုတ် ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ ရေးသားခွင့်စသည်တို့အပြင် တရား ဥပဒေ၏ အကာအကွယ်ကိုလည်း လူတိုင်းရရှိနိုင်ကြပါသည်။

သို့ရာတွင် ‘လွတ်လပ်စွာ’ဆိုသော ကြိယာ ဝိသေသနတွင် တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှုတို့တွဲလျက် ပါရှိနေပါသည်။ မိမိ၏ လွတ်လပ်မှုသည် သူတစ်ပါးအား ထိခိုက်နစ်နာစေသော လွတ်လပ်မှုမျိုး မဖြစ်စေရပါ။ ထို့အပြင် တရားဥပဒေ၏ အကာအကွယ်ကို လူတိုင်းရရှိနိုင်သလို တရားဥပဒေကိုလည်း နိုင်ငံသားတိုင်းက လိုက်နာကြဖို့ တာဝန်ရှိပါသည်။

ဒီမိုကရေစီမှာ လွတ်လပ်ခြင်း၊ ညီမျှခြင်း၊ တန်းတူညီခြင်းတူသော လောကပါလတရားကို အခြေခံလျက် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုအောက်တွင် နိုင်ငံသားတိုင်း ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေးတို့ကို ဖော်ဆောင်ပါသည်။ ဤသို့ နိုင်ငံသားတိုင်းငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရန် စည်းကမ်းနှင့် ကျင့်ဝတ်ကို လူတိုင်းလိုက်နာကျင့်သုံးရန် တာဝန်ရှိပါသည်။

ဒီမိုကရေစီသည် လွတ်လပ်ခြင်းကို အခြေခံသော်လည်း ပရမ်းပတာလွတ်လပ်ခြင်းမျိုး၊ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ လွတ်လပ်ခြင်းမျိုးကား မဟုတ်ပါပေ။ အထက်၌တင်ပြခဲ့သလို တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှုရှိသော လွတ်လပ်ခြင်းကိုသာ အခြေခံပါသည်။ မိမိ၏ လွတ်လပ်စွာ ပြုမူပြောဆို လုပ်ကိုင်မှုသည် အခြားတစ်ပါးသော တစ်စုံတစ်ဦးအား ထိခိုက်နစ်နာစေပါက ဒီမိုကရေစီယဉ်ကျေးမှုနှင့် လျော်ညီမည် မဟုတ်ပါ။

ဆေးလိပ်သောက်ခြင်းသည် ကျန်းမာရေးကို ဆိုးဝါးစွာ ထိခိုက်နိုင်သည်ဆိုသော်လည်း ကြိုက်နှစ်သက်သူများ သောက်သုံးခွင့် ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် ကားဂိတ်၊ ကားပေါ်၊ ရထားပေါ် စသည့် အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သောနေရာများနှင့် တားမြစ်ထားသော ဧရိယာ

များတွင်မူ သောက်သုံးခွင့် ရှိမည်မဟုတ်ပါ။ မိမိ၏ ဆေးလိပ်ငွေ့ဖြင့် သူတစ်ပါး အနံ့မခံနိုင်မှု ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်နိုင်မှုတို့ မဖြစ်ပေါ်စေရန်မှာ မိမိတွင် တာဝန်ရှိပါသည်။ အလားတူ ကြုံရာနေရာတွင် ကွမ်းတံတွေး ထွေးခြင်း၊ လမ်းပေါ် အမှိုက်ပစ်ချခြင်း စသည့် အမူအကျင့်များသည်လည်း လူမှုစည်းကမ်းအရ မပြုသင့်သော ကိစ္စရပ်များ ဖြစ်ပါသည်။

ကိစ္စတစ်ခုအတွက် တန်းစီလုပ်ဆောင်ရမည် ဆိုလျှင် အများနည်းတူ တန်းစီရပါမည်။ ငါက အရေးကြီး ပုဂ္ဂိုလ် (VIP) ပဲဟူ၍ ကြားဖြတ်ခြင်း မသမာသောနည်းဖြင့် ရှေ့ဆုံးကရောက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် လူမှုကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းကို ဖောက်ဖျက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် (VIP) ဆိုသည်မှာ မသန်စွမ်းသူ၊ ကျန်းမာရေးချို့တဲ့သူများသာ ဖြစ်ကြပါသည်။

လမ်းဖြတ်ကူးလျှင် လူကူးမျဉ်းကျားမှ ကူးရမည် ဖြစ်သလို ယာဉ်မောင်းသူများကလည်း လူကူးမျဉ်းကျားတွေ့လျှင် အရှိန်လျှော့ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ မျဉ်းကျားတွင် လမ်းကူးသူများရှိပါက ရပ်တန့်ပေးရပါမည်။ ဤသည်မှာ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသော စည်းကမ်းကျင့်ဝတ် ဖြစ်ပါသည်။ တစ်စုံတစ်ဦးက ထိုစည်းကမ်းကို ဖောက်ဖျက်ပါက မမျှော်လင့်သော အန္တရာယ်ကို နှစ်ဦးနှစ်ဖက် တွေ့နိုင်ပါသည်။

တကယ်တော့ စည်းကမ်းသည် လူ၏တန်ဖိုးဖြစ်သလို ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံအတွက် အသက်သွေးကြောလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီဆိုတာနှင့် စည်းကမ်းသည် တစ်ပါတည်း တွဲပါပြီးသားဖြစ်သည်။ စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ဒီမိုကရေစီဆိုလျှင်ပင် ဒီမိုကရေစီမဟုတ်နိုင်တော့

မြန်မာအဘိဓာန်က စည်းကမ်းကို “လိုက်နာစောင့်ထိန်းရမည့်ကျင့်ဝတ်” ဟု ဆိုပါသည်။ တဖန် “ကျင့်ဝတ်” ကို လိုက်နာစောင့်ထိန်းရသော “ဝတ္တရား” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ပါသည်။

ပါ။ ဒီမိုကရေစီ၏ ရှေ့တွင်မည်သည့်နာမဝိသေသနမှ ရှိနေစရာမလိုပါ။ ‘ဆေးခန်း’ဆိုလျှင် ဆေးကုသည့်ဟု လူတွေသိပြီးသား ဖြစ်ပါသည်။ ‘ဆေးကုသောဆေးခန်း’ ဟူ၍ ရေးလေ့မရှိပါ။ အကယ်၍ ထိုသို့ရေးပါက တစ်စုံတစ်ရာ လွဲချော်နေပေပြီ။ ‘ဆေးကုသောဆေးခန်း’ဆိုလျှင် အခြားဆေးခန်းများကပဲ ဆေးမကုနေသလို ဖြစ်နေပါမည်။ ဒီမိုကရေစီသည်လည်း ထို့အတူပင်။

မြန်မာအဘိဓာန်က စည်းကမ်းကို ‘လိုက်နာစောင့်ထိန်းရမည့်ကျင့်ဝတ်’ ဟုဆိုပါသည်။ တဖန် ‘ကျင့်ဝတ်’ ကို လိုက်နာစောင့်ထိန်းရသော ‘ဝတ္တရား’ ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ပါသည်။ ‘ဝတ္တရား’ကို ဆက်ကြည့်ပြန်လျှင် ဆောင်ရွက်အပ်သောအမှုကိစ္စဟု မြန်မာအဘိဓာန်က ပြဆိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် စည်းကမ်းသည် ‘ကျင့်ဝတ်’ နှင့် ‘ဝတ္တရား’တို့ ပေါင်းစပ်ထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့နိုင်ပါသည်။

လူသည် မိမိတစ်ဦးတည်း နေထိုင်၍ မဖြစ်နိုင်သည့်အားလျော်စွာ လူမှုအသိုက်အဝန်း၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရသည်ဖြစ်ရာ လူမှုစည်းကမ်း၊ လူမှုကျင့်ဝတ်၊ လူမှုဝတ္တရားများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် မူလကပင် တာဝန်ရှိပါသည်။ ထို့ပြင်မိမိ၏ ပြုမူဆောင်ရွက်မှုတွင် တာဝန်ယူမှုတာဝန်ခံမှုလည်း ရှိရပါသည်။ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် မိမိပြုမူဆောင်ရွက်မှုများ၏ ကောင်းမှု

ဆိုးမှုမှန်သမျှကို တာဝန်ယူကြရသည်သာ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကို တာဝန်ခံရသလိုမိမိ၏ အစိုးရအဖွဲ့ကို တာဝန်ယူရသည်။ ပြည်သူအများက ရွေးချယ် တင်မြှောက်ထားသော ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်သည့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကို တာဝန်ခံခြင်းသည် တစ်နည်းအားဖြင့် နိုင်ငံသား ပြည်သူတို့အား တာဝန်ခံခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ထို့အတူ ဌာနဆိုင်ရာနှင့် အခြားသော အဖွဲ့အစည်းလုပ်ငန်းများသည်လည်း အထက်အောက်အဆင့်ဆင့် တာဝန်ခံမှုတာဝန်ယူမှုတို့ ရှိရပါသည်။ သို့မှသာ လုပ်ငန်းယန္တရား ကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်နိုင်ပြီး အဆင်ပြေချောမွေ့သော လူမှုအဖွဲ့အစည်းကို ထူထောင်တည်ဆောက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံသားတိုင်းသည် တစ်ဦးစီ၏ မတူကွဲပြားမှုများကို အချင်းချင်း အပြန်အလှန် နားလည်လက်ခံကြရပါသည်။ မတူကွဲပြားမှုများနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်နိုင်ရန် လူမှုကျင့်ဝတ် စည်းကမ်းများကို လေးစားလိုက်နာနိုင်ရပါမည်။ ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းသည် မိမိတို့ နိုင်ငံသားများ လွတ်လပ်ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်နိုင်ရေးအတွက် များစွာ အထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။ ဤသည်မှာ ဒီမိုကရေစီ၏ ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုပင်ဖြစ်ပါတော့သည်။